

RAPORTUL

Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești

privind activitatea în anul 2019

Protecția socială a populației este elementul-cheie al reformelor sociale și constituie una din direcțiile principale ale politicii sociale de stat. Implementarea politicii sociale în condițiile actuale presupune aplicarea de noi formule de protecție socială a categoriilor de populație social dezavantajate, noi instrumente de intervenție în politicile de dezvoltare socială, realizarea reformelor social-economice cu implicarea activă a societății prin informare, dialog și consultări.

Protecția socială optează pentru asigurarea unui standard de viață de bază pentru toți oamenii, indiferent de categoriile pe care le reprezintă și mijloacele de care dispun. În acest sens, condițiile concrete și nevoile diferite care se cer a fi acoperite conduc la diversificarea modalităților de realizare a protecției sociale, dar avîndu-se un singur obiectiv final – **cel al asigurării unui nivel de trai decent al populației.**

Protecția socială se concretizează prin programe sociale, care cuprind măsuri și instrumente menite să asigure creșterea nivelului de trai și îmbunătățirea calității vieții, precum și protecția populației de efectele negative ale fenomenelor sociale, precum: șomajul, sărăcia, exodul forței de muncă, inflația, pauperizarea, efecte ce pot apărea în anumite perioade determinate de diferitele condiții economice și sociale.

Politicile sociale elaborate de Ministerul Muncii Sănătății și Protecției Sociale contribuie la consolidarea familiei, asigurarea incluziunii sociale a copilului, persoanelor cu dizabilități și a altor grupuri vulnerabile, crearea unei pieți a muncii funcționale, facilitează crearea condițiilor decente de muncă salariaților și asigurarea unui nivel adecvat de protecție persoanelor în vîrstă, precum și promovează egalitatea șanselor.

DASPF este promotorul implementării politicii sociale de stat în domeniul protecției sociale a populației, care are drept scop creșterea nivelului vieții cetățenilor și asigurarea garanțiilor sociale de stat. În vederea realizării acestui deziderat, DASPF continuă implementarea și promovarea reformelor în domeniu, reforme ce sînt orientate spre asigurarea unei protecții sociale eficiente, juste și incluzive.

Implementarea politicii sociale în condițiile actuale presupune aplicarea de noi mecanisme de protecție socială a categoriilor de populație cu venituri mici, care va asigura accesul populației la servicii de asistență socială calitative, achitarea la timp și în cantumuri majorate a plăților sociale.

Pornind de la obiectivul principal al protecției sociale privind diminuarea și chiar înlăturarea consecințelor unor riscuri asupra nivelului de trai al segmentelor de populație social vulnerabile, la fundamentarea și promovarea politicilor sociale DASPF implimentează sistemul de protecție socială a populației echitabil, social eficient și stabil din punct de vedere financiar.

Servicii sociale cuprind un ansamblu complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup în vederea depășirii unor situații de dificultate, pentru susținerea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și promovarea incluziunii sociale.

Sistemul serviciilor sociale se referă atît la sistemul instituțional, cît și la activitățile profesionalizate, programele de acțiune, de intervenție desfășurate în vederea realizării măsurilor prevăzute de politica socială, care au drept scop creșterea bunăstării sociale. Elementul de bază în promovarea unei reforme coerente în domeniul asistenței sociale este dezvoltarea unui sistem diversificat de servicii sociale integrate la nivel de comunitate. Aceste servicii au menirea de a mobiliza comunitatea în dezvoltarea mecanismelor locale de susținere a persoanelor sau familiilor aflate în situații de dificultate în raport cu necesitățile locale și de a preveni instituționalizarea.

Dezvoltarea sistemului de servicii sociale integrate ține de conceptul descentralizării și dezvoltării comunitare și are drept scop crearea bunăstării generale pentru toți membrii comunității.

Republica Moldova este angajată plenar în procesul de racordare la valorile și standardele europene. Reforma în domeniul serviciilor sociale este una din cele mai importante.

Programul Național privind crearea sistemului integrat de servicii sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1512 din 31 decembrie 2008, prevede extinderea serviciilor sociale comunitare și specializate și îmbunătățirea considerabilă a eficienței și eficacității serviciilor sociale cu specializare înaltă. Combinând măsurile de prevenire și reabilitare, precum și soluționând cazurile la nivel comunitar înainte ca ele să se agraveze (iar soluționarea lor să devină mai costisitoare), sistemul devine mai eficient din punct de vedere al costurilor, impulsivând creșterea în ultimii ani a participării societății civile în viața socială, implicarea comunităților în calitate de actori activi în rezolvarea problemelor apărute.

Sistemul integrat de servicii sociale are următoarele obiective:

1. Asigurarea calității și eficienței sistemului integrat de servicii sociale
2. Dezvoltarea, consolidarea și integrarea serviciilor sociale orientate pentru grupul de persoane aflate în dificultate.

Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale crează oportunități mai bune pentru incluziunea socială a persoanelor în dificultate, asigurând respectarea drepturilor fundamentale ale acestora. Integrarea serviciilor sociale presupune mai multe abordări: eficientizarea serviciilor sociale, abordarea comprehensivă a necesităților familiei, integrarea serviciilor sociale pentru toate grupurile de beneficiari într-un sistem unic.

Integrarea sistemului de servicii sociale se realizează, de asemenea, prin intermediul programelor intersectoriale, bazate pe promovarea unor politici strategice care vizează serviciile sociale.

Actualmente, este în proces continuu crearea și dezvoltarea serviciilor sociale comunitare alternative serviciilor sociale rezidențiale. Acestea au menirea de a menține - persoanele sau familia aflate în dificultate într-un cadru organizațional în proximitatea comunității, având ca obiectiv primordial prevenirea marginalizării, excluderii sociale facilitarea reintegrării beneficiarilor în mediul familial, în comunitate.

Raportul Social Anual, propus, reprezintă o generalizare a aspectelor principale ale activității DASPF pe parcursul anului 2019. În el sînt reflectate rezultatele reformelor sociale în raion, sînt evidențiate problemele cu care se confruntă sistemul protecției sociale. Astfel, raportul constituie un instrument important de monitorizare a situației sociale din raion în decursul unui an.

Raportul este adresat consilierilor raionali, interesați de problemele protecției sociale a populației. Constituind sursă de informare și fiind un instrument util de lucru, raportul poate servi, în egală măsură, organismelor și instituțiilor raionale și cetățenilor de rînd.

Raportul Social Anual 2019 reprezintă o analiză a situației din cadrul sistemului de protecție socială din raion, condiționată de schimbările social-politice și economice care au avut loc pe parcursul ultimilor ani.

PROTECȚIA SOCIALĂ A PERSOANELOR ÎN VÂRSTĂ ȘI A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Realizarea politicii statului în domeniul asistenței sociale a persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități și asigurarea aplicării legislației la nivel local se efectuează de comun acord cu autoritățile administrației publice din teritoriu.

Obiectivul primordial în asistența socială este atenuarea sărăciei și promovarea incluziunii sociale a persoanelor în vârstă și cu dizabilități, intervenția pe perioada de timp cît persoana se află în situație de risc pentru a o ajuta să o depășească prin diverse servicii de asistență socială, acordate în combinație cu beneficiile bănești în funcție de problemă. Diversitatea și quantumul prestațiilor și serviciilor sociale sînt condiționate de starea economiei, de resursele financiare existente, de necesitatea construirii cadrului administrativ și normativ de aplicare.

Pe parcursul ultimilor ani au fost elaborate, completate și implementate mai multe acte legislative și normative, menite să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață, a calității prestării serviciilor sociale persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități.

Republica Moldova a ratificat Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, prin Legea nr. 166-XVIII din 09.07.2010, demonstrând interes în ceea ce privește elaborarea și promovarea politicilor în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, precum și ajustarea legislației naționale în vigoare la prevederile celei internaționale.

Ratificarea Convenției de către Republica Moldova a marcat o schimbare importantă în domeniul dizabilității.

În vederea realizării prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a obiectivelor documentelor strategice naționale, politicile din domeniu sunt orientate în continuare spre promovarea și aplicarea unor noi mecanisme de protecție socială a persoanelor cu dizabilități, precum și perfecționarea cadrului legislativ-normativ pentru asigurarea respectării drepturilor, accesului acestora la prestații și servicii sociale, de ocupare în câmpul muncii, de reabilitare, ș. a.

În acest context, e de menționat că, conform situației din 01.01.2020, în raionul Hîncești **numărul total al beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat constituie 24801 de persoane**, dintre care pensionari de toate categoriile constituie 22438 persoane, iar beneficiari de alocații sociale constituie 2363 de persoane.

Numărul total al **persoanelor cu dizabilități** a constituit **4842 persoane (dintre care copii –353)**, inclusiv pe grade de dizabilitate:

- Grad sever – 873 de persoane;
- Grad accentuat – 2579 de persoane;
- Grad mediu – 1390 persoane.

PRESTAȚIILE SOCIALE

Prestațiile de asistență socială sînt exprimate printr-o gamă largă de compensații, indemnizații și ajutoare acordate persoanelor în dificultate.

Ajutorul social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului

În scopul eficientizării sistemului de prestații sociale și direcționării acestora către cei mai săraci, a fost adoptată Legea cu privire la ajutorul social nr. 133-XVI din 13 iunie 2008 și HG 1167 din 16. 10. 2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, care are drept scop asigurarea unui venit lunar minim garantat familiilor defavorizate, prin acordarea ajutorului social stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al familiei și necesitatea de asistență socială.

Acordarea prestației se bazează pe stabilirea eligibilității și sumei prestației bănești utilizînd lacuna venitului. Suma prestației este echivalentă cu diferența dintre venitul lunar minim garantat și venitul lunar al unei familii. Prestația este potrivită la structura familiei pentru a asigura faptul că fiecare familie se bucură de nivel minim de bunăstare, permițînd o variație între mărimea și componența familiilor. Selectarea beneficiarilor se bazează pe situația socio-economică a familiei, utilizîndu-se criteriile de bunăstare și condiții de eligibilitate pentru persoanele apte de muncă.

Conform HG Nr. 163 din 07.03.2019 pentru modificarea punctului 12 din Hotărîrea Guvernului nr. 1167 din 16 octombrie 2008 determinarea cuantumului ajutorului social în conformitate cu Legea nr. 133-XVI din 13 iunie cu privire la ajutorul social începînd cu 1 aprilie 2018, s-a stabilit nivelul venitului lunar minim garantat de la **1025 lei** la **1056 lei** pentru ajutorul social și de la **1998.75 lei** la **2059.20 lei** pentru ajutorul pentru perioada rece a anului.

În principiu, acordarea ajutorului social este legat de sărăcie și este o prestație diferențiată pentru fiecare gospodărie, spre deosebire de metodele tradiționale de prestații bazate pe anumite categorii de persoane.

Pe perioada anului 2019 au fost primite și procesate în programul SIAAS următorul număr de cereri.

Nr.	Luna	Total cereri depuse
1.	Ianuarie	885
2.	Februarie	825
3.	Martie	393
4.	Aprilie	137
5.	Mai	167
6.	Iunie	128
7.	Iulie	124
8.	August	160
9.	Septembrie	252
10.	Octombrie	968
11.	Noiembrie	1743
12.	Decembrie	1207
Total		6989

Tabelului I: Numărul de cereri primite și procesate în programul SIAAS.

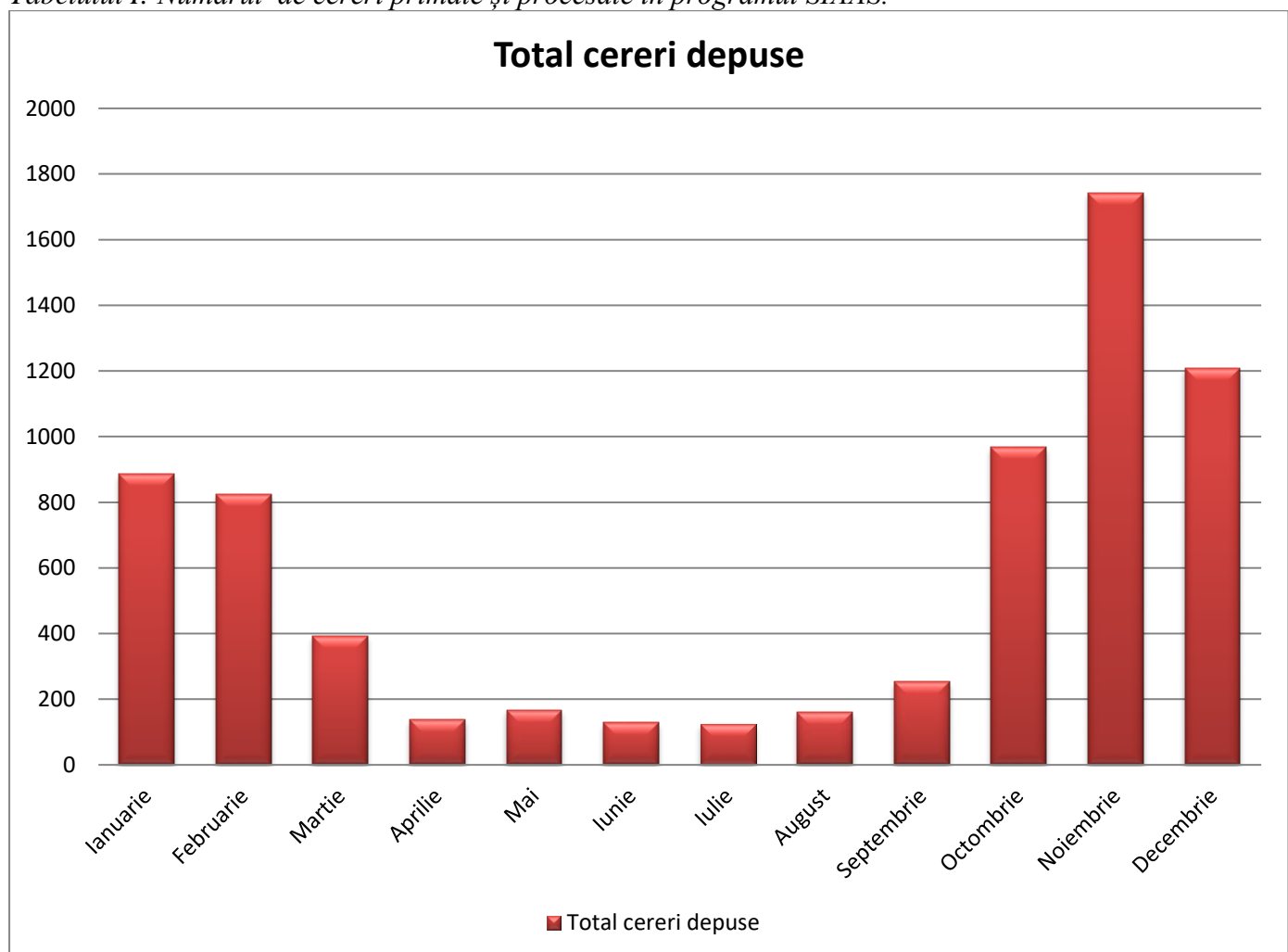

Diagrama 1. Numărul de cereri primite și procesate în programul SIAAS

Pe parcursul anilor 2017 - 2018- 2019 s-au adresat și au obținut dreptul la ajutorul social:

Nr.	Luna	2017		2018		2019	
		Nr.	Suma	Nr.	Suma	Nr.	Suma

1.	Ianuarie	2 113	1 732 409	1934	1729137	1938	1752510
2.	Februarie	2 035	1 806 950	1951	1693979	1753	1618175
3.	Martie	2 006	1 687 947	1994	1748038	1856	1837850
4.	Aprilie	2 299	1 948 955	2106	1984856	1948	1842208
5.	Mai	1 908	1 693 045	1887	1748093	1737	1660512
6.	Iunie	1 813	1 585 035	1898	1755753	1668	1617476
7.	Iulie	1 800	1 523 98	1874	1708375	1651	1560917
8.	August	1 715	1 470 824	1826	1673639	1639	1566090
9.	Septembrie	1 724	1 446 556	1789	1650859	1520	1428479
10.	Octombrie	1 695	1 394 827	1804	1664224	1505	1440376
11.	Noiembrie	1 809	1 394 827	1852	1709817	1472	1412478
12.	Decembrie	1814	1 394 827	1959	1771930	1523	1570904
TOTAL		22 731	19299319	22874	20838700	20210	17887972

Tabelul II: Numarul de beneficiari și suma acordată lunar pe parcursul a 3 ani pentru ajutor social. (2016-2017-2018)

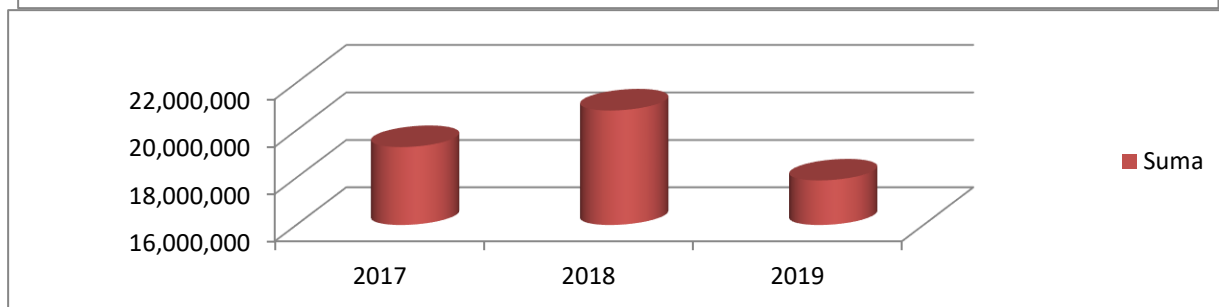
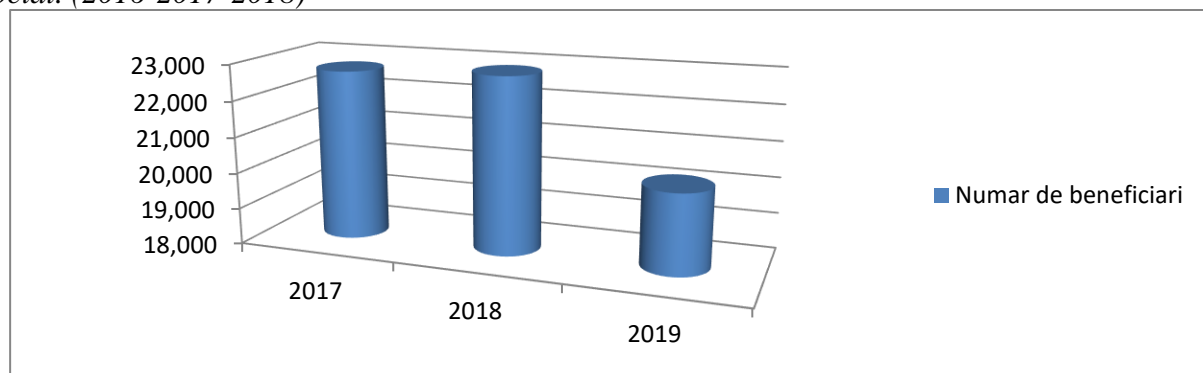

Diagrama 2: Numarul de beneficiari

Diagrama 3: Suma

(Ajutor social 2017-2018-2019)

În conformitate cu p.47¹”Dreptul la ajutor pentru perioada rece a anului se determină concomitent cu determinarea dreptului la ajutor social, în baza cererii pentru acordarea ajutorului social, depuse la solicitantul sau reprezentantul legal al familiei” a Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1167 din 16.10.2008 pe parcursul anilor 2017-2019 s-au adresat și au obținut dreptul la **ajutor pentru perioada rece a anului:**

Nr.	Luna	2017		2018		2019	
		Nr. beneficiarilor de ajutor pentru perioada rece a anului.					
		Nr.	Suma	Nr.	Suma	Nr.	Suma
1.	Ianuarie	6 734	2 233 665	6698	2159640	7098	2501100
2.	Februarie	6 664	2 100 420	6705	2116170	7274	2614150
3.	Martie	6 638	2 105 145	6874	2190510	7603	2767450
4.	Aprilie	81	28 665	45	14490	11	5250
5.	Mai	0	0	0	0	0	0
6.	Iunie	3	2 520	0	0	0	0

7.	Iulie	2	2 205	0	0	0	0
8.	August	2	2 835	0	0	0	0
9.	Septembrie	0	0	0	0	0	0
10.	Octombrie	0	0	0	0	0	0
11.	Noiembrie	6 482	2 042 460	6555	2294215	6779	3390600
12.	Decembrie	6 451	2 013 795	7006	2496200	7070	3988350
TOTAL		33057	10531710	33883	11271225	35835	15261650

Tabelul III: Numarul de beneficiari și suma acordată lunar pe parcursul a 3 ani pentru APRA. (2017-2018-2019)

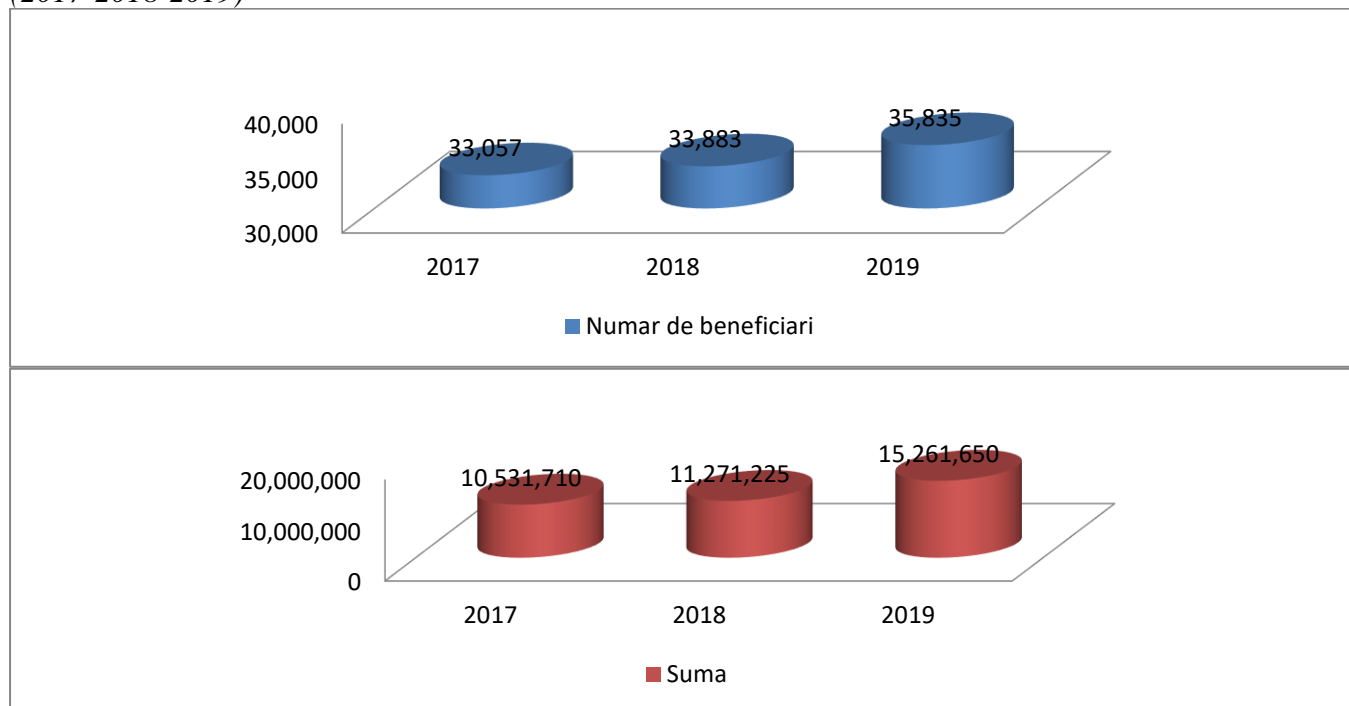

Diagrama 3: Numarul de beneficiari

Diagrama 4: Suma

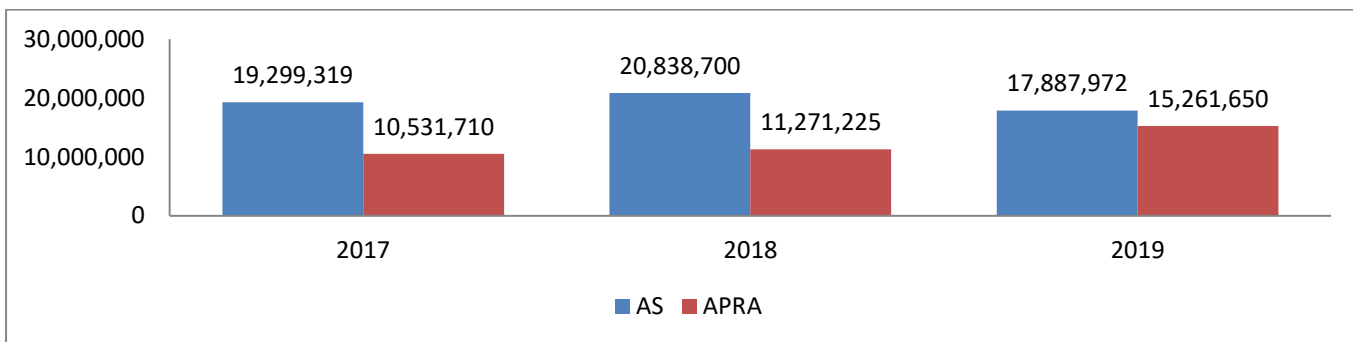
(APRA 2017-2018-2019)

E de menționat faptul, că implementarea ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului a constituit unul din factorii de bază care a avut impact semnificativ asupra evoluției sărăciei, în special, în mediul rural. Nr beneficiarilor de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului s-a marit.

Suma mijloacelor financiare utilizate pentru plata ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului:

Denumirea	Suma pe anii.		
	2017	2018	2019
<i>Ajutor social</i>	<i>19299319</i>	<i>20838700</i>	<i>17887972</i>
<i>Ajutor pentru perioada rece a anului</i>	<i>10531710</i>	<i>11271225</i>	<i>15261650</i>

Tabelul IV. Suma mijloacelor financiare utilizate pentru plata AS și/sau APRA , 2016-2017-2018

Diagrama 5: Suma mijloacelor financiare utilizate pentru plata AS și/sau APRA , 2017-2018-2019

Pe parcursul anului sistematic s-a efectuat o monitorizare în fiecare localitate din raionul Hîncești, în urma căreia s-a stabilit autenticitatea și corectitudinea informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social și/sau APRA.

În total s-au efectuat peste **679 de anchete sociale** fiind executate de către asistenții sociali comunitari din fiecare localitate și comisia cu privire la verificarea corectitudinii ajutorului social din cadrul DASPF.

Conform **HG Nr.729 din 18.07.2018** privind modificarea **HG nr.1167/2008** pentru aprobarea *Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social* au fost aprobate *Instrucțiunile privind realizarea activităților de interes comunitar*. Lista pe localitate a persoanelor care urmează să presteze activități de interes comunitar se transmite în mod electronic, lunar, primarului de către structura teritorială de asistență socială. Totodată primarii prezintă lunar pe suport de hîrtie și electronic până la data de 1 a lunii de gestiune lista semnată a persoanelor care au prestat/refuzat prestarea activităților sus menționate.

În conformitate cu **p.39** ”ajutorul social .după caz ajutorul pentru perioada rece a anului se stabilește beneficiarului sau altei persoane în baza procurii titularului ,sumele neachitate se plătesc integral ,inclusiv pentru luna decesului” a **Regulamentului cu privire la modul de plată a ajutorului social , aprobat prin HG nr.1167 din 16.10.2008** pe parcursul acestui an au fost eliberate **99 de permisiuni** pentru a primi ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului membrilor familiilor celor decedați cu actele confirmative de suportare a cheltuielilor de deces.

Pe parcursul anului 2019 au fost înregistrate **5 petiții** – care au fost examinate și soluționate în conformitate cu legislația, necesitățile solicitanților și posibilitățile direcției.

În perioada ianuarie – decembrie 2019 sau procesat **6989 cereri** de ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului. În perioada sus menționată s-au efectuat **12 liste de plată ajutor social** și **6 liste de plată ajutor pentru perioada rece a anului**.

În conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției Sociale ,aprobat prin **HG nr.802 din 28.10.2011** ,precum și în baza Planului anual de activitate pentru anul 2019, Inspecția Socială a efectuat în cadrul DASPF Hîncești verificarea modului de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului, fiind inspectate 66 cereri de ajutor social din or. Hîncești, comuna Cărpineni , comuna Lăpușna, comuna Mingir, satul Negrea, satul Stolniceni.

Compensația pentru serviciile de transport acordată persoanelor cu dizabilități

În vederea implementării Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1413 din 27 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport, pe parcursul anului 2019 **de compensație pentru serviciile de transport** au beneficiat:

- 1) persoanele cu dizabilități severe;
- 2) persoanele cu dizabilități accentuate;
- 3) copii cu dizabilități în vîrstă de până la 18 ani;

- 4) persoanele care însoțesc o persoană cu dizabilitate severă sau un copil cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani;
- 5) persoanele cu dizabilități locomotorii (inclusiv copiii cu dizabilități locomotorii) în vârstă de până la 18 ani), cetățeni ai Republicii Moldova sau cetățeni străini având domiciliul legal în Republica Moldova în condițiile legii și se află în evidența structurilor teritoriale de asistență socială de la locul de trai.

Compensația pentru categoriile de persoane specificate mai sus se stabilește pe baza cererii depuse la structurile teritoriale de asistență socială de la locul de trai. La cerere pentru stabilirea compensației se anexează următoarele documente:

1. copia buletinului de identitate sau certificatului de naștere (în cazul copiilor cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani);
2. copia legitimației de pensionar;
3. copia certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă, eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau de structurile acestuia;
4. copia concluziei privind necesitatea deservirii cu transport persoanei cu dizabilități locomotorii, eliberată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile acestuia.

Compensația se achită **trimestrial**, pentru trimestrul în curs, în prima lună a trimestrului de gestiune (ianuarie, aprilie, iulie, octombrie) prin intermediul Î. S. „Poșta Moldovei”.

Mărimea compensației pentru un trimestru constituie:

- 1) pentru persoanele cu dizabilități severe și copiii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani – **138 de lei** (cuantumul compensației stabilite include și compensația pentru persoanele care însoțesc persoana cu dizabilități sever sau copilul cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani);
- 2) pentru persoanele cu dizabilități accentuate – **69 de lei**.
- 3) Suplimentar la mărimile compensației stabilite, persoanele cu dizabilități locomotorii (inclusiv copiii cu dizabilități locomotorii în vârstă de până la 18 ani) beneficiază, trimestrial, de un supliment în mărime **de 200 de lei**.

De menționat, că compensația pentru serviciile de transport s-a achitat prin intermediul I.S. „Poșta Moldovei” Centrul de Poștă Hîncești on-line și pe suport de hârtie, listele spre achitare fiind exportate prin Programul Informațional de Asistență Socială.

Așa dar, în anul 2019 au fost achitate compensațiile respective la **3382 de beneficiari în sumă totală de 1636,5 mii lei**.

Neachitați au rămas 159 de beneficiari în sumă de 14,8 mii lei din diferite motive (neprezentarea la timp de către beneficiari la oficiul poștal pentru a ridica banii, pe motiv de sănătate sau absența în teritoriu ș.a.).

Situația se prezintă astfel:

Stabilirea și plata compensației pentru serviciile de transport pe parcursul anului 2019													
Nr. d/o	Raionul/Municipiul	Nr. beneficiarilor				Nr. beneficiarilor cu dizabilități locomotorii			Nr. beneficiarilor care au renunțat la compensația pentru serviciile de transport în schimb	Cheltuielile efectuate pentru plata compensației în anul 2019 (mii, lei)	Cheltuielile planificate pentru anul 2020 (mii, lei)	Restanță pentru anul 2019	
		Persoane cu dizabilități severe	Persoane cu dizabilități accentuate	Copii cu dizabilități	Total	Adulți	Copii	Total				mii /lei	Nr. beneficiarilor

		femei	bărbați	femei	bărbați	femei	bărbați		femei	bărbați	femei	bărbați		ul facilită ților fiscal și vamale				
1.	Hâncești	198	243	983	1132	110	112	2778	249	281	33	41	604	2	1636,5	1725,7	14,8	159

Cheltuielile panificate pentru plata compensației pentru serviciile de transport în anul 2020 constituie 1725,7 mii lei.

SERVICIILE SOCIALE

Serviciile sociale reprezintă un ansamblu de măsuri și activități realizate pentru a răspunde necesităților sociale ale persoanei sau familiei, în vederea depășirii unor situații de dificultate, de prevenire a marginalizării și excluziunii sociale.

Serviciile sociale se clasifică în felul următor:

- *serviciile sociale primare*, care se acordă la nivel de comunitate tuturor beneficiarilor și au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate care pot cauza marginalizarea sau excluziunea socială;
- *serviciile sociale specializate*, care implică antrenarea specialiștilor și au drept scop menținerea, reabilitarea și dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de dificultate în care se află beneficiarul sau familia acestuia;
- *serviciile sociale cu specializare înaltă*, sînt serviciile prestate într-o instituție rezidențială sau într-o instituție specializată de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore).

Serviciile sociale destinate persoanelor în vîrstă și persoanelor cu dizabilități

În scopul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la un trai independent și în contextul integrării lor în societate, în raionul Hîncești sunt create și activează Servicii sociale destinate persoanelor în vîrstă și cu dizabilități.:

- Serviciul social asistență socială comunitară;
- Serviciul social îngrijire socială la domiciliu;
- Serviciul social „Locuință protejată”, situat în com. Lăpușna, raionul Hîncești, pentru 2 beneficiari;
- Serviciul social ”Echipa mobilă” (pentru adulți) în cadrul Centrului de îngrijire la domiciliu pentru persoane care se află în incapacitatea de a se îngriji individual din mun. Hîncești, pentru 76 de beneficiari;
- Serviciul social ”Asistență Personală” - 78 de asistenți personali îngrijesc 76 de persoane cu dizabilități severe. Reieșind din faptul că serviciul social „Asistență personală” este printre cele mai solicitate servicii la nivel local și reprezintă o necesitate stringentă pentru majoritatea persoanelor cu dizabilități severe, acesta a fost inclus în „pachetul minim de servicii sociale”, respectiv, în anul 2019, prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale de nivelul al doilea au fost transferate mijloace financiare pentru 12 asistenți personali;
- Serviciul de recuperare/reabilitare medicală în cadrul centrelor de reabilitare sanatorială;
- Serviciul social de protezare, ortopedie și reabilitare;
- Serviciul de alimentare în cantinele de ajutor social.

Serviciul social asistență socială comunitară

Pentru asigurarea implementării cu succes a politicilor de protecție socială și fortificarea capacităților funcționale a structurilor teritoriale de asistență socială, prin Hotărârea Guvernului nr. 1512 din 31/XII 2008 în subordinea structurii teritoriale de asistență a fost instituit Serviciul de asistență socială comunitară cu următoarele norme de personal:

- Șef al Serviciului -1 unitate în fiecare unitate administrativ teritorială de nivelul II
- asistent social -1 unitate la 5000 de locuitori în localitățile urbane și pînă la 3000 locuitori în localitățile rurale, dar nu mai puțin de o unitate în fiecare primărie.

Asistentul social comunitar este persoana cu studii speciale în domeniu care deține un rol principal în identificarea programelor și coordonarea activităților de protecție a tuturor categoriilor de persoane defavorizate. Diversitatea funcțiilor și rolurilor ce îi aparțin asistentului social demonstrează că el trebuie să posede specificul cunoasterii, proiectării, intervenției în asistența socială.

Asistentul social comunitar organizează evaluarea potențialilor beneficiari, elaborează planuri individualizate de asistență, prestează servicii sociale primare, efectuează referirea cazurilor spre servicii sociale specializate. Concomitent, el oferă consiliere informațională, oferă informații de ordin general, efectuează evaluarea nevoilor comunitare, identificînd familiile în situație de dificultate, ține evidența cetățenilor din comunitate care se confruntă cu anumite probleme de ordin social și face recomandări pentru dezvoltarea unor servicii sociale noi.

Asistentul social de asemenea mobilizează potențialul comunității pentru sprijinul persoanelor în dificultate prin implicarea voluntarilor și crearea grupurilor de suport.

Asistenții sociali își desfășoară activitatea în conformitate cu Fișa postului aprobată prin Ordinul Ministrului Protecției Sociale și Familiei nr. 10 din 2 martie 2007.

În cadrul Serviciului de asistență socială comunitară în anul 2019 au activat 46 asistenți sociali în 39 primării.

Din numărul total de asistenți cu studii superioare sunt 25 din ei 9 în domeniul asistenței sociale, 14 asistenți sociali au studii medii speciale, 3 asistent social studii medii profesionale 2 studii medii, 1 gimnaziale. La sfîrșitul anului 2019 în raion sunt 4,5 funcții vacante de asistent social. Referitor la experiența de muncă a asistenților sociali:

- 0- 10 ani de activitate –23 asistenți
- 11-20 ani de activitate – 14 asistenți
- 21-30 ani de activitate - 5 asistenți

E de menționat faptul că în anul 2019 asistenții sociali au dat dovadă abilități practice instrumentînd multe cazuri și luînd la evidență familii noi aflate în dificultate. Cu toate acestea în anul 2019 s-au eliberat din funcția de asistenți sociali **13** persoane. Făcînd o analiză și comparînd, cu anii precedeți se observă o fluctuație mare de cadre.

Anul	Numărul persoanelor eliberate	Numărul persoanelor angajate
2017	11 persoane	6 persoane
2018	2 persoane	8 persoane
2019	13 persoane	9

Aceste cifre scot în evidență multe deficiențe cu care se confruntă specialiștii DASPF, șeful Serviciului ASC, Administrațiile publice locale I, precum: recrutarea asistenților sociali, organizarea, petrecerea permanentă a comisiilor de concurs, investirea resurselor umane și financiare în instruirea noilor angajați în funcția de asistent social.

Fluctuația cadrelor este motivată de: funcție nemotivantă și neatractivă atît din punct de vedere a motivării financiare, cît și a numeroaselor atribuții, necorespunderea specializărilor profesionale a personalului angajat cu specificul funcției și lipsa pregătirii profesionale și psihologice.

Noii angajați sunt la etapa incipientă de dezvoltare a capacităților de a asigura implementarea cadrului legal privind asistența socială, de a identifica și evalua necesitățile

grupurilor de beneficiari, de a mobiliza comunitatea, de a interacționa cu instituțiile și organizațiile relevante.

Resurse financiare

Pentru Serviciul de asistență socială comunitară în buget s-au preconizat:

Pentru salarii: - planificate – **2 milioane 517 mii lei;**
- valorificate- **2 milioane 268,9 mii lei;**

Pentru procurarea rechizitelor:

- planificate - **69,9 mii lei;**
-valorificate- **56,8 mii lei;**

Pentru deplasări de instruire sau supervizare, schimb de experiență:

- planificate - **20 mii lei;**
- valorificate - **14 mii lei.**

Activități legate de consolidarea competențelor profesionale

Asistenții sociali comunitari au participat la seminarele lunare organizate în cadrul DASPF de către Șeful serviciului de asistență socială comunitară. S-au petrecut **9** seminare cu următoarea tematică „Servicii sociale adresate persoanelor în etate și cu dezabilități,” „Formularul statistic anual „ Violența în familie,” „Protecția copiilor separați de părinți,” Procedura de evaluare complexă și asistență în cazurile de violență,” „Serviciul de tutelă /curatelă,” „ Serviciile acordate de Structura de asistență socială în domeniul migrației,” „ Interviul de protecție cu copilul în baza procedurii de înregistrare a cazului de violență,” „Instrumentarea cazurilor de violență în familie (persoane adulte),” Raportul Inspecției Sociale privind misiunea de control asupra modului de acordare a ajutorului social,” Legea nr. 297 XI din 24.02. 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din detenție.” cu participarea șefului Biroului de Probațiune Hîncești.

S-au petrecut **9** ședințe de supervizare de grup mare pentru asistenții sociali comunitari și asistenții sociali supervizori cu următoarea tematică: „ Evidența persoanelor în etate și cu dezabilități,” „Completarea formularului statistic anual privind violența în familie,” „Completarea registrului de evidență a copiilor aflați în situație de risc. Raport referitor la copii ai căror părinți sunt plecați peste hotare, „Procedura de evaluare complexă,” „Perfectarea dosarului de tutelă curatelă,” „ Realizarea unui interviu de protecție cu copilul,” „ Dosarul unei victime a violenței în familie,” „ Metode de lucru cu persoanele eliberate din detenție.”

Asistenții sociali comunitari au beneficiat de un atelier de lucru în cadrul Proiectului „Instrucțiunile privind intervenția secțiilor/ direcțiilor de asistență socială în cazurile de violență în familie.” Direcția pentru Ocuparea Forței de Muncă Hîncești în comun cu DASPF Hîncești a petrecut un seminar informativ pentru asistenții sociali cu tematica „ Lupta împotriva traficului de ființe umane ” unde s-a abordat fenomenul migrației ilegale, s-au discutat prevederile Legii nr. 105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

În vederea implementării Ordinului Ministerului Protecției Sociale și Familiei, nr. 99 din 31.12.2008, implementarea Mecanismului de supervizare profesională în asistența socială de către cei **5** asistenți sociali supervizori au fost desfășurate **36** ședințele de supervizare de grup mic atât în teritoriu cât și în incinta Consiliului Raional. Scopul ședințelor de supervizare de grup mic a fost consolidarea capacităților grupurilor în vederea implementării legislației în vigoare și dezvoltarea competențelor profesionale a asistenților sociali. Ședințele individuale au și ele o serie de avantaje, de aceea supervizorii pe parcursul anului au petrecut **185** ședințe individuale.

Activități legate de prestarea serviciului

În ce privește schimbul de experiență pozitivă cu diferite instituții publice și private ce activează în domeniul asistenței sociale, stabilirea contactelor, relațiilor de parteneriat mai rămâne mult de lucru. La nivel de comunitate asistentul social colaborează cu APL I, Direcția școlilor, grădinițelor, Oficiul poștal, Centrele medicale. În acest context putem menționa pr. Logănești, Boghicieni, Mereșeni, Ciuciuleni, Ivanovca, Crasnoarmeisocoe, Drăgușenii Noi, Stolniceni, Pașcani, Bobeica, Lăpușna, Cărpineni, Bozieni.

Eficient conlucrăm cu serviciile sociale alternative: Centre de plasament și de zi din raion, Azilul raional, Centrul raional „Pro- Femina”, Centrul de plasament și reabilitare pentru copii de vîrstă fragedă, Serviciul „Echipa Mobilă pentru persoane cu dezabilități,” Centrul „Concordia,” Centrul de zi „Pasărea albastră,” Centrul de caritate „Bethesda,” Asociația de caritate „Dancu Tabita,” AO „The Moldova Project,” Agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă, CNAS, CRIS, CC, „Viitorul” din com Sărata- Galbenă, „Perspectiva” din com. Lăpușna, ÎI, „Corlată”, Proiectul „Hanul Dragostei”, Armata Salvării,” „Helmut Wole”, ÎI „Podoleanu Nicolae”, AO „Speranță și caritate”, AO Filocalia”,Fondația de binefacere „Dobroe Serdže”, AO„ Promo-Lex”, SRL„ Tulbacom”, II „ Gurmeza Maria”, SRL„ Iurcoba”, SRL„ Lunar Plus”SRL„ Cegalax”, II „Cociorvă Vladimir”, II „ Vit-Vilat”.

Mai activi în colaborarea cu instituțiile sus numite au fost asistenții sociali din pr. Mirești, Mereșeni, Sofia, Secăreni, Fîrlădeni, Bobeica, Drăgușenii Noi, Crasnoarmeisocoe, Ciuciuleni, Cioara, Cărpineni, Hîncești, Pașcani, Logănești, Dancu, Lăpușna, Boghicieni, Drăgușenii Noi.

La nivelul localităților din raion s-au mai stabilit relații de parteneriat cu agenți economici, biserici, Biserica Creștină Baptistă, „Armata Salvării,” Biserica „Emanuel,” Biserica creștină ortodoxă, Biserica adventistă „Adra,” Biserica Hristean Evanghelică, ONG-uri, Asociații Obștești, Întreprinderi Individuale.

Pe parcursul anului 2019 o serie de primării au beneficiat de ajutoare umanitare. De exemplu: AO „The Project Moldova” susține multe familii din localitățile Bobeica, Ciuciuleni, Logănești, Drăgușenii Noi cu produse alimentare, igienice. „The Project Moldova” a organizat distracții de Anul Nou pentru copii din familii social vulnerabile din localitățile Drăgușenii Noi, Ciuciuleni Logănești, Mereșeni, Mirești, Sofia, Bobeica.

ÎI „Corlată” din Cărpineni oferă prînz cald la 27 pensionari și persoane cu dezabilități. În cadrul proiectului „ Hanul Dragostei” din satul Dancu 34 persoanele cu dezabilități beneficiază de prînz cald. Biserica Evangelistă din sat Bujor a donat pachete alimentare la persoanele cu dezabilități. Biserica Baptistă din satul Calmațui a oferit pachete alimentare persoanelor țintuite la pat. Centrul social „ Renaștere ”din satul Ciuciuleni oferă prînz cald la 50 persoane adulte și 18 copii în dificultate. În satul Logănești 5 familii social vulnerabile se bucură de susținerea AO „ Project Moldova.”

Asociația de caritate „ Helmut Wole” a donat copiilor din satul Secăreni îmbrăcăminte și încălțăminte.

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă în satul Drăgușenii Noi 70 copii s-au bucurat de cadouri din partea Bisericii„ Golgota”. Un cetățean original din satul Drăgușenii Noi a donat cîte 1000 lei la 10 familii din localitate. O familie din satul Ciuciuleni a donat miere de albine Centrului „ Renaștere”. În satul Leușeni 56 familii au primit cadouri din partea II„ Difremoe”, 60 copii din aceeași localitate au primit cadouri.

II „ Podoleanu ” din comuna Cărpineni a donat pachete alimentare la 50 familii. În satul Fîrlădeni 60 persoane s-au bucurat de colete alimentare cu ocazia sărbătorilor de iarnă.

Asociația de caritate „ Dancu Tabita” din satul Dancu a oferit 370 cadouri pentru copii

În vederea executării Ordinului Ministerului Protecției Sociale și Familiei nr. 71 din 03.10. 2008 prin care a fost aprobat Managementul de caz, asistenții sociali comunitari identifică și evaluează situația potențialilor beneficiari, deschizînd dosare conform Managementului de caz.

Anul 2019 asistenții sociali au deschis **330** cazuri dintre care cazuri soluționate și închise **84**, cazuri aflate în lucru **460**, cazuri în proces de monitorizare post intervenție **185**, cazuri referite către alte instituții și servicii **290**, în baza Ordinului MMPSF nr. 55 din 12 iunie 2009, Mecanismul de referire al cazului în sistemul de servicii sociale specializate.

În cazul în care serviciile sociale primare nu satisfac necesitățile beneficiarilor, dosarele din comunitate sunt îndreptate spre serviciile sociale specializate. Asistenții sociali din raion au referit **327** cazuri la Comisia raională pentru Protecția Copilului aflat în dificultate, unde s-a examinat situația la **413** copii din **327** familii. Pe parcursul anului 2019 Comisia nominalizată s-a întrunit în **16** ședințe.

Activitatea asistenților sociali comunitari este foarte amplă și complexă. În scopul diminuării situațiilor problematice din comună și asigurarea unui climat pozitiv asistenții sociali primesc cetățenii cu diferite întrebări în audiență. În anul 2019 în raion au fost realizate **15 367** audiențe, petrecute **6 932** vizite la domiciliu și diferite instituții, în scopul evaluării necesităților de servicii și prestații sociale.

Cînd în comunitate se organizează vre-o sărbătoare asistenții sociali sunt cei mai activi. Cu ocazia Zilei Copilului 1 Iunie în primăriile Boghicieni, Lăpușna, Ivanovca, Voinescu, Pervomaiscoe, Logănești, Leușeni, Secăreni, Sărata- Galbenă, Drăgușenii Noi, Mereșeni, Ciuciuleni, Mingir, Fîrlădeni, Cățeleni, Cioara, Șipoteni, pentru copii s-au organizat concursuri, desene pe asfalt, concerte, jocuri distractive. Copiii au primit colete cu dulciuri.

La 9 mai- ziua Victoriei asupra fascismului, veteranii au beneficiat de premii bănești, pachete alimentare. S-au organizat mese de pomenire. Mai activi în acest aspect au fost primăriile: Mirești, Sărata- Galbenă, Bozieni, Cățeleni, Secăreni, Bobeica, Fîrlădeni, Logănești, Cioara, Șipoteni, Pervomaiscoe.

Cu ocazia Zilei Familiei -15 mai în primăriile: Bujor, Bobeica, Pervomaiscoe, Drăgușenii Noi, Secăreni, Cărpineni, Cioara s-au organizat mese rotunde, concerte, expoziții, activități cu genericul „ Eu și familia mea.” Familiile longevive au primit premii bănești și cadouri.

Asistenții sociali comunitari lucrează mult și cu familiile vulnerabile cu copii, familii cu copii în situație de risc, copii rămași fără îngrijire părintească. Pe parcursul ultimilor ani se constată o creștere a numărului de copii aflați în dificultate. Asistentul social este acea persoană în comunitate care identifică acești copii și propune cazurile spre examinare la Comisia Echipei Multidisciplinare. În primării s-au desfășurat aproximativ **323** ședințe EMD.

Fiecare asistent social lucrează cu următoarele categorii de beneficiari:

- Persoane cu dizabilități:
  - gradul sever - 662;
  - gradul accentuat – 2166;
  - gradul mediu - 1245;
- Copii cu dizabilități – 315;
- Copii rămași fără ocrotire părintească - 65;
- Copii aflați sub tutelă (fără plată) – 637;
- Familii monoparentale – 532;
- Familii numeroase (3 și mai mulți copii) – 2881;
- Familii social-vulnerabile – 1072;
- Copii cu ambii părinți plecați peste hotare- 743;
- Copii cu un părinte plecat peste hotare – 1187;
- Familii cu copii în situație de risc-264;
- Persoane în etate (peste 80 ani) – 979;

- Persoane îngrijite la domiciliu- 648;
- Copii plasați în Case de tip familie și APP- 52;
- Participanți la evenimentele din Transnistria- 269;
- Participanți la războiul din Afganistan- 160;
- Participanți la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl- 49;
- Veterani ai celui de-al doilea război mondial și văduve de război-14;

În baza Legii nr. 133 din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social, asistenții sociali au realizat un lucru mare la înregistrarea cererilor, verificarea și procesarea în Sistemul Informațional Automatizat. Pe parcursul anului 2019 au fost prezentate **6989** cereri de solicitare a ajutorului social. În anul 2019 în raion s-a acordat ajutor social în sumă de **17 milioane 887,972 mii lei**, la **20 mii 210** beneficiari și APRA suma de **15 milioane 261,650 mii lei**, la **35 mii 835** beneficiari.

În scopul redresării situației materiale a unor categorii de beneficiari și în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, de sprijin familial secundar au beneficiat **113** familii, suma constituind **1 milion 338,300** mii lei.

În conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului social suport monetar adresat familiilor /persoanelor defavorizate, de suport monetar au beneficiat **83** familii, suma constituind **446 100** mii lei

În vederea asigurării eficienței Serviciului de asistență socială comunitară se preconizează următoarele **obiective**:

- studierea permanentă a cadrului legal
- colaborarea cu structurile guvernamentale, organele de resor;
- instruirea și formarea continuă
- realizarea evaluării și monitorizării activității asistenților sociali comunitari.
- dezvoltarea mecanismului de supervizare
- mobilizarea comunității

În rapoartele anuale asistenții sociali comunitari au enumerat unele doleanțe necesități și probleme cu care se confruntă în activitatea lor cum ar fi: Posibilități limitate de plasament în cazurile cu risc ridicat de vulnerabilitate, lipsa transportului în cazul deplasărilor în teritoriu, comportamentul neadecvat a unor beneficiari, neraportarea cazurilor de violență de către victime. Doleanțe: pentru îmbunătățirea și optimizarea activității asistentului social comunitar este nevoie ca în fiecare primărie să activeze un specialist în protecția copilului, asistenții sociali să dispună de xerox, scanner.

Serviciul social îngrijire socială la domiciliu

Serviciul îngrijire socială la domiciliu își desfășoară activitatea în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1034 din 31.12.2014 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru al Serviciului de îngrijire socială la domiciliu și a Standardelor minime de calitate.

Scopul Serviciului de Îngrijire socială la domiciliu constă în prestarea serviciilor de calitate prin asigurarea bunăstării persoanelor aflate în situații de dificultate, pentru un trai independent și decent în familie și comunitate, prevenirea marginalizării/izolării beneficiarilor, menținerea facultăților mentale ale acestora și menținerea acestora ca persoane active și importante social în comunitate.

Obiectivele Serviciului sînt următoarele:

- 1) asigurarea prestării serviciilor calitative de îngrijire la domiciliu pentru facilitarea integrării sociale a beneficiarilor, în conformitate cu necesitățile speciale și cu particularitățile de dezvoltare individuală precum și pentru activizarea eforturilor proprii;
- 2) prevenirea instituționalizării prin menținerea persoanelor în mediul familial și comunitar ș.a.

Îngrijirea socială la domiciliu reprezintă o alternativă pentru „îngrijirea în instituții”. Acest fapt presupune că susținerea persoanelor în etate, în vederea integrării și menținerii lor în comunitate, este mai eficientă decât plasamentul și izolarea lor pe termen lung într-un azil sau spital.

Serviciile oferite în cadrul serviciului de îngrijire la domiciliu sînt sub formă de:

- consiliere;
- procurarea din mijloacele financiare ale beneficiarului a produselor alimentare, mărfurilor de uz casnic și a medicamentelor;
- prepararea hranei, livrarea prînzurilor calde (după caz);
- sprijin pentru plata unor servicii comunale;
- îngrijirea locuinței și gospodăriei;
- realizarea igienei personale;
- organizarea procesului de adaptare a locuinței la nevoile persoanei dependente;
- organizarea procesului de procurare și transportare a combustibilului la domiciliu din mijloacele financiare ale beneficiarului;
- antrenarea beneficiarului în activități sociale și culturale
- după caz, încălzirea sobelor.

Serviciul de îngrijire socială la domiciliu își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile legislației, Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului, Standardele minime de calitate.

Evaluarea necesităților de îngrijire socială la domiciliu: Serviciul de îngrijire socială la domiciliu este acordat în baza necesităților fiecărui solicitant, care se efectuează în procesul de evaluare și conform cererii personale. Evaluarea potențialilor beneficiari și consultarea opiniei lor se efectuează de către o echipă multidisciplinară creată din minimum trei persoane: șeful serviciului de îngrijire la domiciliu, asistentul social, lucrătorul social, asistentul medical, consilier în cadrul Consiliului local, pedagog, etc., de asemenea pot fi implicați și alți specialiști, precum psihologul, etc.

Rezultatele evaluării, conform metodologiei de lucru, sunt înregistrate în fișa de evaluare a necesităților și sunt păstrate în dosarul beneficiarului, la care au acces, cu excepția șefului serviciului de îngrijire la domiciliu, doar lucrătorul social și beneficiarul / reprezentantul legal al acestuia. Acest dosar se păstrează în cadrul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești, conform legislației în vigoare privind confidențialitatea datelor cu caracter personal și este verificat regulat de către șefii serviciului de îngrijire socială la domiciliu privind actualizarea datelor.

Modul de oferire a serviciilor: Procesul prestării serviciilor sociale are în centrul său satisfacția beneficiarului și necesitățile acestuia, de aceea implicarea beneficiarului în procesul evaluării, luării deciziei, elaborării planului individualizat și prestării serviciilor propriu-zise oferă cea mai mare satisfacție, dat fiind faptul că beneficiarul nu doar este asistat pentru a duce un mod de viață independent, ci este implicat activ în acest proces. Acesta are posibilitatea să-și exprime punctul său de vedere cu privire la necesități și serviciile sociale, ceea ce implică beneficiarul și prestatorul într-un proces continuu de comunicare activă și eficientă. În ce privește lucrătorii sociali – aceștia prezintă planul săptămînal de lucru cu vizitele planificate la beneficiari la începutul fiecărei luni, iar la sfîrșitul fiecărei luni – raportul privind serviciile prestate.

Lucrătorii sociali sunt specialiști importanți care activează la nivel de comunitate. Aceștia contribuie la crearea condițiilor pentru o viață decentă și participativă, după posibilitate, pentru persoanele beneficiare de Serviciul de îngrijire socială la domiciliu.

De asemenea, în scopul atingerii obiectivelor Serviciului, împreună cu asistentul social comunitar ei au participat la mobilizarea comunității în acțiuni de voluntariat (s.Bujor), au

organizat activități comunitare și de grup (s.Negrea, s.Crasnoarmeiscoe), au evaluat nevoile comunității și au formulat recomandări pentru eficientizarea prestării serviciilor la nivel de comunitate.

Conform Regulamentului de îngrijire socială la domiciliu, lucrătorii sociali în comun cu APL s-au implicat în organizarea și desfășurarea funerariilor pentru persoanele solitare luate la îngrijire, de exemplu în s.Bujor, s.Logănești, s.Mereșeni, s.Crasnoarmeiscoe, s. Pașcani, s.Cățeleni, s.Cărpineni ș. a.

Pe parcursul anului 2019 persoanele aflate la îngrijire au beneficiat de prânzuri calde de la cantinele locale de ajutor social, unii beneficiari, veterani ai celui de al II-lea Război Mondial, au beneficiat de suport financiar de 9 Mai (Hîncești, Sofia, Crasnoarmeiscoe, Călmățui). E de menționat, că majoritatea persoanelor aflate la îngrijire beneficiază anual de ajutorul social pentru perioada rece a anului, iar la perfectarea documentelor necesare sunt asistați de lucrătorii sociali. Beneficiarii aflați la îngrijire care dispun de cote de pământ anual primesc diferite produse: grâu, porumb și floarea soarelui.

Sistarea și suspendarea prestării Serviciului: Serviciul de îngrijire socială la domiciliu se sistează pentru beneficiarii decedați, plasați la Azil, sau luați la îngrijirea rudelor sau a altor persoane, conform documentelor justificative și se înlocuiesc cu beneficiarii din lista de rezervă. În anul 2019 de servicii de îngrijire socială la domiciliu au beneficiat 640 persoane, dintre care pentru 58 de persoane serviciul a fost sistat din următoarele motive:

Motivul sistării serviciului	Persoane
Decedați	44
Plecați în altă localitate/luați la îngrijirea rudelor sau persoanelor terțe ș.a	40
Cazați în Azil	5
Total sistați	89

Comparativ cu anii precedenți, în anul 2019 numărul beneficiarilor de servicii de îngrijire la domiciliu a scăzut. În unele sate se constată un număr insuficient de beneficiari, pe viitor aceasta ar determina reducerea locurilor de muncă.

În anul 2019 au beneficiat de servicii de îngrijire la domiciliu 640 persoane solitare și inapte de muncă, oferite de un personal de 68 de lucrători sociali.

Au fost acceptați în Serviciu 30 persoane, aceștia fiind anterior incluși în lista de rezervă.

Unitățile de lucrători sociali angajați în ultimii 6 ani și beneficiarii deserviți

Anii	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lucrători sociali angajați în Serviciul de îngrijire socială la domiciliu	77	73	73	71	68	68
Beneficiari, persoane	780	784	750	704	691	651

Numărul beneficiarilor îngrijiți la domiciliu după grad de vulnerabilitate se reprezintă conform următorului tabel:

Gradul de vulnerabilitate	Beneficiari
gr.I	28
gr.II	101
gr.III	20
Total beneficiari cu dizabilități aflați la îngrijire	149

Instruirea personalului: Pe parcursul anului 2019 lucrătorii sociali noi angajați au beneficiat de instruire inițială, iar restul lucrătorilor sociali de instruire profesională continuă în număr total de 24 ore.

Dotarea și finanțarea Serviciului: În anul 2019 lucrătorii sociali au fost asigurați cu echipament, conform Standardelor minime de calitate, care anul acesta a constat din genți și încălțăminte (de vară și de iarnă). Cheltuielile pentru Serviciul îngrijire socială la domiciliu se efectuează în limita mijloacelor prevăzute în bugetul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei. Pentru anul 2019 a fost prevăzută suma de 3725 mii lei (s-au valorificat 3328,2 mii lei), din care fondul retribuirii muncii – 3237,5 mii lei.

Monitorizarea și evaluarea Serviciului: Pe parcursul anului 2019 de către șefii serviciului s-au efectuat 109 vizite de lucru în teritoriu, în urma cărora s-au întocmit 780 rapoarte de monitorizare pentru fiecare beneficiar în parte. Au fost revăzute cazurile la 90% din beneficiari de către echipa multidisciplinară locală. În timpul vizitelor de revedere s-a constatat că în multe cazuri s-a îmbunătățit starea emoțională a beneficiarilor, deoarece acest serviciu le oferă posibilitatea de a trăi cât posibil de independent în propriile case și de a fi implicați în diverse activități, precum: frecventarea instituțiilor curative și de reabilitare, participarea la diverse manifestări culturale organizate în localitate (Hramul localității, sărbători consacrate Zilei Internaționale a Oamenilor în Vîrstă, Zilei Internaționale a Persoanelor cu Dizabilități), frecventarea instituțiilor religioase, fapt ce contribuie la integrarea în societate a persoanelor solitare, vîrstnice și/sau cu dizabilități.

Măsurile întreprinse pe parcursul anului 2019 pentru realizarea obiectivelor:

- Pe parcursul anului 2019, de către șefii serviciului de îngrijire socială la domiciliu din cadrul Direcției asistență socială și protecție a familiei s-au organizat ședințe individuale și în grup cu lucrătorii sociali din primării privind îngrijirea socială la domiciliu și metodele de rezolvare a unor dificultăți întâlnite în procesul de prestare a serviciilor.
- S-au efectuat 65 vizite în teritoriu în majoritatea localităților ale raionului Hîncești. În urma deplasărilor în teritoriu, au fost vizitați 489 beneficiari îngrijiți la domiciliu și, respectiv, întocmite rapoarte de monitorizare privind calitatea serviciilor prestate.

Cît privește calitatea serviciilor de îngrijire la domiciliu prestate se constată unele **deficiențe:**

- În unele localități ale raionului Hîncești se constată un număr insuficient de beneficiari eligibili pentru încadrarea în Serviciul de îngrijire socială la domiciliu, ceea ce aduce la reducerea unităților de lucrător social vacante și referirea lor spre alte servicii sociale din cadrul Direcției asistență socială.
- cu toate că Regulamentul prevede instituirea unității de șofer al autoturismului la 150 de beneficiari deserviți, pînă în prezent în serviciul de îngrijire la domiciliu această unitate nu este aprobată, ceea ce împiedică monitorizarea de 2 ori pe an a serviciilor prestate de lucrătorii sociali beneficiarilor îngrijiți, precum și îndeplinirea activităților necesare de deservire a pensionarilor, invalizilor, bătrînilor solitari.

Serviciul social „Locuința protejată”

Serviciul social Locuința protejată este un serviciu destinat persoanelor adulte cu dizabilități mintale ușoare care au nevoie de suport pentru a trăi independent într-o comunitate. Serviciul presupune plasarea persoanelor cu dizabilități într-o locuință obișnuită dintr-o comunitate. Persoanele care au fost plasate în acest serviciu au fost dezinstituționalizate din Casa internat pentru copii (băieți) cu deficiențe mintale Orhei, unde au locuit marea majoritate a vieții lor.

Serviciul social Locuință Protejată Lăpușna este un serviciu specializat, instituit prin decizia Consiliului raional Hîncești nr. 04/08 din 29.09.2014 și prestat de către Direcția de Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești, în parteneriat cu AO Keystone Moldova (în baza

Memorandum-ului de colaborare semnat la 25.03.2014 și în baza Acordului de parteneriat semnat la 29.09.2014).

Serviciul activează în baza Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului social Locuință Protejată aprobat prin Decizia Consiliului raional Hîncești nr. 04/08 din 29.09.2014, precum și conform standardelor minime de calitate, aprobate prin Decizia Consiliului raional Hîncești nr. 06/16 din 18.12.2014.

Scopul serviciului este crearea condițiilor pentru dezvoltarea deprinderilor necesare unei vieți autonome, pentru integrarea socială și profesională în comunitate a persoanelor cu dizabilități intelectuale.

În vederea realizării acestui scop, Serviciul dispune de un specialist în următoarea componență:

- Lucrător social – 1 unitate

Obiectivele Serviciului:

- dezinstituționalizarea a 2 tineri cu dizabilități mintale;
- asigurarea condițiilor minime de trai pentru garantarea integrității fizice și psihice;
- asigurarea serviciilor de îngrijire și suport din comunitate;
- dezvoltarea deprinderilor de autodeservire;
- facilitarea accesului la servicii de orientare și formare profesională.

Beneficiarii Serviciului

În cadrul serviciului sunt plasate 2 persoane cu dizabilități, dezinstituționalizate din Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale (băieți) din Orhei.

N/o	Numele, prenumele beneficiarului	Data, luna, anul nașterii	Perioada de plasament în instituția rezidențială	Data mutării în serviciu
1.	Adam Mihail	28.02.1989	27.10.2004(OR)	29.04.2015
2.	Deliu Ivan	05.02.1990	16.09.2004(OR)	29.04.2015

Asistența și suportul pentru o viață independentă

Beneficiarii sunt sprijiniți de către personalul angajat în a asimila cât mai multe deprinderi de viață necesare pentru a duce o viață pe cât posibil independentă în locuință, comunitate, conform necesităților, preferințelor, intereselor și în măsura capacităților acestora.

Pentru a dezvolta abilitățile de apreciere a valorii banilor și gestionarea corectă a acestora, tinerii primesc banii de buzunar, care nu sunt cheltuiți pentru întreținerea locuinței, dar sunt destinate procurării obiectelor de uz personal, după propria voință.

Personalul Serviciului asigură beneficiarilor sprijin pentru a-și gestiona problemele de sănătate. Personalul de sprijin este la curent cu starea de sănătate a beneficiarilor pentru a-i ajuta să-și gestioneze problemele de sănătate curente sau (în situații) de urgență. Personalul asigură sprijin tinerilor în administrarea medicamentelor.

Locuința Protejată asigură fiecărui beneficiar sprijin pentru a-și desfășura programul zilnic, să-și organizeze și să-și desfășoare activitățile zilnice, cu exercitarea efectivă și responsabilă a dreptului la decizie și autonomie. Astfel, tinerii au acces nerestricționat (24 de ore din 24) în

locuință, cu respectarea regulilor privind absența din Locuința protejată (stabilite prin Regulamentul intern de conduită în locuință). Ei au deplină libertate de acțiune în camera proprie, cu respectarea regulilor casei. Ei au acces la toate spațiile și echipamentele comune, cu respectarea condițiilor convenite prin Regulamentul de conduită (organizarea autogospodăririi, curățeniei, spațiilor comune etc.); beneficiarii au acces la telefonul din locuință. Tinerii primesc vizite, cu înștiințarea personalului.

Personalul Serviciului asigură sprijin tinerilor în participarea, conform cerințelor și abilităților proprii la viața comunității. Ei au dezvoltat relații bune cu vecinii, care îi ajută și îi susțin, pe cât este posibil. Băieții singuri se pot deplasa în comunitate. Ei cunosc cum să ajungă la primărie, la Oficiul Poștal. De asemenea, ei au fost și la casa de cultură cu ocazia hramului satului. În fiecare duminică se duc la biserica din sat. De fiecare dată, când doresc să-și procure ceva din banii lor de buzunar, ei sunt liberi să o facă.

Locuința protejată deține și aplică o procedură privind protecția beneficiarilor împotriva abuzului (fizic, psihologic, sexual, financiar-material), neglijării, discriminării, a tratamentului degradant sau inuman – fapte comise deliberat sau din ignoranță. Prin ordinul șefului DASPF Hîncești nr. 85/AB din 28.10.2015, a fost aprobată Procedura privind protecția împotriva abuzurilor și neglijării în cadrul Serviciului social „Locuința protejată”. Astfel, a fost informat personalul și beneficiarii prin modalități accesibile asupra procedurii cu privire la prevenirea, identificarea, semnalarea, evaluarea și soluționarea suspiciunilor sau acuzațiilor de abuz/neglijență asupra beneficiarilor, pentru care s-au semnat într-un proces-verbal. Beneficiarii au fost încurajați să sesizeze orice formă de abuz din partea personalului, a altor beneficiari din Locuința Protejată sau a unor persoane din afara acestuia.

Aspecte financiare privind prestarea Serviciului

La începutul plasamentului beneficiarilor în serviciu, A.O. Keystone a asigurat cheltuielile de întreținere a locuinței, alimentație, îmbrăcăminte, încălțăminte, achitarea facturilor, pînă la momentul în care au fost realizate toate transferurile către DASPF, acest serviciu fiind susținut la momentul de față din bugetul unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

Odată cu adaptarea la viața comunitară, dobîndirea unor abilități și angajarea în cîmpul muncii, beneficiarii contribuie cu propriile venituri la cheltuielile de întreținere a locuinței,

Pentru anul 2019 au fost planificate mijloace financiare alocate din bugetul local în sumă de 105,0 mii lei, din acestea fiind excluse cheltuielile pentru alimentație, asigurîndu-se doar plata serviciilor, cum ar fi: energia electrică, apa, canalizare, combustibil gazos, materiale de construcție pentru repararea gardului. S-a utilizat în total suma de 68,4 mii lei.

În această perioadă au fost încheiate contracte de prestare servicii cu următorii agenți:

1. contract de furnizare a energiei electrice de către Î.C.S.GNF Furnizare Energie S.R.L.;
2. contract de asigurare a locuinței cu apă prin intermediul Apă-canal Lăpușna;

În concluzie, se poate remarca că Serviciul social ”Locuința protejată” corespunde cu Standardele minime de calitate ale Serviciului, corespunde criteriilor, cerințelor și condițiilor stabilite de Comisie, de aceea se recomandă continuarea plasamentului.

Activitatea Centrului de îngrijire la domiciliu a persoanelor care se află în incapacitatea de a se îngriji individual din raionul Hîncești

Îngrijirea socială la domiciliu reprezintă o gamă de servicii și facilități acordate prin măsuri de prevenire și asistență în comunitate a persoanelor dependente, pentru ca acestea să-și sporească gradul de independență, să trăiască, pe cât le permite sănătatea, în propriile case.

Conform Hotărîrii Guvernului „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru al Centrului de îngrijire socială la domiciliu și Standardelor minime de calitate”, decizia Consiliului raional Hincești nr. 08/08 din 28.11.2008, Legii asistenței sociale nr. 547-XV din 25 decembrie 2003, Decizia Consiliului raional Hincești Nr 07/19 din 10 decembrie 2010, este instituit Centrul de îngrijire la domiciliu pentru persoanele care se afla in incapacitatea de a se ingriji individual din raionul Hincesti si in activitatea sa este subordonat in plan administrativ Direcției Asistență

Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, iar în plan metodologic Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Conform Legii nr. 274 din 27.12.2011, deciziei Consiliului raional Hincesti nr. 01/08 din 16 martie 2012 „Cu privire la modificarea și complectarea Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului de îngrijire la domiciliu pentru persoanele care se află în incapacitatea de a se deservi individual din or. Hîncești și zona aferentă, este elaborat în conformitate cu prevederile privind integrarea străinilor în Republica Moldova, scopul constă în consolidarea serviciilor sociale primare de îngrijire socială la domiciliu a persoanelor aflate în situații de dificultate care nu se pot deservi individual și necesită suportul unei persoane terțe.

În activitatea sa, Centrul se conduce de prevederile actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, Constituția Republicii Moldova, Legii Asistenței sociale nr. 547-XV din 25.12.2003, decizia Consiliului raional Hincesti nr. 07/19 din 10 decembrie 2010 cu modificările și completările ulterioare, altor acte normative.

De asistență socială beneficiază persoanele și familiile care, din cauza unor factori de natură economică, fizică, psihologică sau socială, nu au posibilitate prin propriile capacități și competențe să prevină și să depășească situațiile de dificultate.

Serviciile oferite în cadrul Centrului de îngrijire la domiciliu sunt sub formă de:

- suport moral;
- îngrijirea locuinței și gospodăriei;
- ajutor în efectuarea igienei corporale;
- organizarea procesului de adaptare a locuinței la nevoile persoanei dependente;
- acordarea ajutorului la procurarea produselor alimentare și medicamentelor;
- antrenarea în activități sociale și culturale;
- schimbarea și spălarea lenjeriei de corp și de pat;
- convorbiri de încurajare.

Asistența socială se acordă la cerere, în baza referirii sau din oficiu, în condițiile legii.

Dreptul la asistență socială se stabilește în temeiul evaluării necesităților persoanei, confirmate prin ancheta socială și prin alte acte constatatoare. Persoana sau familia are dreptul să fie informată asupra condițiilor de acordare a asistenței sociale, asupra rezultatelor privind evaluările necesităților individuale, asupra datei de constituire a dreptului la asistență socială și asupra modalității de primire a ei.

Pentru toate persoanele solitare și cu dizabilități luate la deservire socială la domiciliu de către echipa mobilă a Centrului de Îngrijire la Domiciliu, sunt întocmite dosare personale care conțin date despre situația beneficiarului și documentele justificative (dispoziția primăriei de luare la evidență a beneficiarului, copiile buletinului de identitate, a legitimației de pensionar/invalid, certificat despre starea familială, certificat medical, actul condițiilor de trai ș. a.). Aceste dosare se păstrează în Centrul de Îngrijire la Domiciliu a Direcției asistență socială și protecție a familiei Hîncești. Ele sînt verificate regulat de șeful Centrului.

Total aprobați pentru deservire la domiciliu sunt 84 de beneficiari.

În perioada anului 2019 numărul beneficiarilor Centrului a constituit 74 de persoane.

În baza demersurilor primăriilor raionului Hîncești, precum și evaluarea personală de către efectivul echipelor mobile al Centrului de îngrijire la domiciliu au fost evaluați și luați la evidență pentru deservire socială 28 de persoane (orașul Hîncești, satele Mereșeni, Cărpineni, Ciuciuleni, Sofia, Bălceana, Bozieni, Fundul-Galbenei, Șipoteni, Bujor, Boghicieni, Bobeica, Stolniceni, Drăgușeni, Dahnovici, Caracui, Dancu), cărora le sunt prestate servicii sociale, conform Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului de îngrijire la domiciliu pentru persoanele care se află în incapacitatea de a se îngriji individual.

- Persoane evaluate în semestrul I – 12 beneficiari;
- Persoane evaluate în semestrul II – 16 beneficiari.

fiecărei echipe mobile revenind în total pe an câte 42 de beneficiari.

Tot în aceasta perioadă de timp, din diferite motive (identificarea rudelor, îmbunătățirea situației, expirarea termenului de deservire conform contractului, decesul) au fost scoși de la evidența Centrului de îngrijire 20 de beneficiari, La momentul actual la fiecare echipă mobilă

revin câte 35 de beneficiari. Actual este preconizat pentru evaluare satele Mingir, Ciuciuleni, Logănești, Mereșeni, Carpineanca, Carpineni, Pascani, Pereni.

Cei, care au decedat, au plecat din localitate sau au fost plasați în Azilul de bătrâni. se scot de la evidență, conform actelor-dovadă.

Situația se prezintă în tabelul următor:

Motivul scoaterii de la evidență	Persoane
Decedați	10
Plecați în altă localitate / la rude îndepărtate	4
Termenul expirat/îmbunătățirea situației	6

Săptămânal se întocmește planul de vizită la domiciliu și graficul de deplasare în teritoriu, cu efectuarea în dosarele beneficiarilor a notițelor necesare despre lucrările prestate. Vizitele se efectuează 1-2 ori pe săptămână, la necesitate mai des.

Lunar se întocmește graficul de deservire cu prânzul cald, zilnic pe parcursul perioadei nominalizate, sunt deserviți cu prânz cald 13 beneficiari - persoane singuratice și persoane cu dizabilități din or. Hîncești, precum și 22 de beneficiari din localitățile rurale.

De asemenea, lunar se monitorizează starea sănătății a fiecărui beneficiar. La necesitate, se informează medicul de familie despre necesitatea consultării și acordării ajutorului medical specializat beneficiarului ori internării acestuia în instituțiile medicale. La solicitare, beneficiarii sunt transportați în instituțiile medicale pentru a primi consultarea medicilor specialiști. Permanent, la solicitările beneficiarilor, se procură medicamente de prima necesitate, cum ar fi: unguente, calmante, antibiotice și alte preparate, conform rețetelor eliberate de medic, pentru acordarea primului ajutor.

În anul 2019 numărul beneficiarilor pentru prestarea serviciilor sociale de îngrijire la domiciliu comparativ cu anul 2018 este în scădere cu 10 persoane. Pe parcursul anului 2019 de către echipa mobilă au fost prestate servicii sociale de îngrijire la domiciliu pentru 102 persoane (persoane solitare, persoane singuratice și cu dizabilități), oferite de personalul echipelor mobile în număr de 5 persoane: 1 șef al Centrului, 2 lucrători sociali, 2 șoferi.

Situația se prezintă astfel:

Anii	2018	2019
• Șef al Centrului;	1	1
• Lucrători sociali;	2	2
• Lucrator medical	0	-
• Șoferi (conducători auto)	2	2
Beneficiari, persoane	84	74

La momentul actual toate funcțiile sunt completate.

Conform Regulamentului de îngrijire la domiciliu, lucrătorii sociali în comun cu APL I s-au implicat în organizarea și desfășurarea funerariilor pentru beneficiarii solitari decedați (or. Hîncești, s.Ciuciuleni, Bozieni, Pereni, Fîrlădeni, Dragușeni ș. a.).

Urmează de efectuat evaluarea persoanelor în alte localități. Prioritate se dă pensionarilor singuratici, fără copii, persoanelor cu dizabilități imobilizate. Clasificarea beneficiarilor deserviți la domiciliu după grad de vulnerabilitate se reprezintă conform următorului tabel (la situația 31.12.2019):

Gradul de vulnerabilitate	Persoane

Persoane cu dizabilități din copilărie, inclusiv: -grad sever; -grad accentuat; -grad mediu	1 1 0
Persoane cu dizabilități, inclusiv: - grad sever; - grad accentuat; - grad mediu	7 7 0
Persoane în vârstă ținute la pat	1
Persoane singuratice	57

Anual prin rotație au fost deserviți la domiciliu 84 beneficiari, lunar revenindu-se la o echipa mobilă câte 35-42 beneficiari.

Din numărul total de beneficiari la deservire permanentă se află 70 de persoane.

Reparațiile la domiciliu a beneficiarilor au fost efectuate la 8 persoane (din localitățile Hîncești, Boghicieni, Pereni, Bozieni, Caracui, Ciuciuleni, Fîrlădeni, Șipoteni).

Cheltuielile pentru activitatea Centrului de îngrijirea la domiciliu se efectuează în limita mijloacelor financiare prevăzute în bugetul Direcției asistență socială și protecție a familiei:

	Planificat, mii lei	Valorificat, mii lei
Anul 2019	480,0	437,7
inclusiv: retribuirea muncii	298,4	289,9

Totodată, la ambele automobilele aflate în gestiune, lunar se utilizează câte 450- 600 litre de combustibil, iar pe timp de iarnă 600-800 litre. Permanent se verifică corectitudinea chilometrajului parcurs cu utilizarea petrolului. Devieri n-au fost depistate, la automobilele date anual se efectuează revizia tehnică și deservirea auto la fiecare 15000 km parcurși.

Măsurile întreprinse pe parcursul anului 2019 pentru realizarea obiectivelor:

- Pe parcursul anului 2019, de către efectivul Centrului de îngrijire socială la domiciliu din cadrul Direcției asistență socială și protecție a familiei s-au efectuat convorbiri de supervizare individuale cu asistenții sociali din teritoriu privind deservirea socială la domiciliu.
- S-au efectuat vizite în teritoriu în majoritatea localităților ale raionului Hîncești. În urma deplasărilor în teritoriu, au fost vizitați toți beneficiarii care sînt îngrijiți la domiciliu.
- S-au efectuat evaluarea și monitorizarea serviciilor prestate de lucrătorii sociali beneficiarilor deserviți, precum și realizarea activităților necesare de deservire a pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, bătrânilor solitari.

Se implementează și alte activități intru îmbunătățirea îngrijirii persoanelor care se află în incapacitatea de a se îngriji individual.

Serviciul social „Asistență Personală”

Serviciul „Asistență Personală” este un serviciu nou în raionul Hîncești, instituit în anul 2014. Scopul Serviciului este de a oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe, în vederea favorizării independenței și integrării lor în societate (în domeniile: protecție socială, muncă, asistență medicală, instructiv-educativ, informațional, acces la infrastructură etc.).

În anul 2014, atunci când a fost instituit Serviciul „Asistență Personală” în raionul Hîncești, au fost acordate 61 de unități de asistenți personali. În anul 2017, prin Decizia Consiliului raional Hîncești nr.03/02 din 25 aprilie au mai fost acordate încă 2 unități, iar în anul 2018 au fost instituite încă 12 unități.

Astfel, în anul 2019, de serviciu au beneficiat 78 de persoane, dintre care:

Gradul sever din copilărie	Gradul sever afecțiune generală	Gradul sever suferință oculară
49	27	3

Începând cu anul 2014 până la sfârșitul anului 2019 de Serviciul „Asistență Personală” au beneficiat 104 persoane.

Principalele obiective ale Serviciului „Asistență Personală” sunt:

1. oferirea serviciilor de asistență și îngrijire flexibile, centrate pe persoană, care să îmbunătățească calitatea vieții și independența persoanelor cu dizabilități severe;
2. facilitarea accesului la educație și încadrare în câmpul muncii;
3. prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități;
4. sprijinirea beneficiarilor să mențină și să dezvolte relații sociale în familie și comunitate.

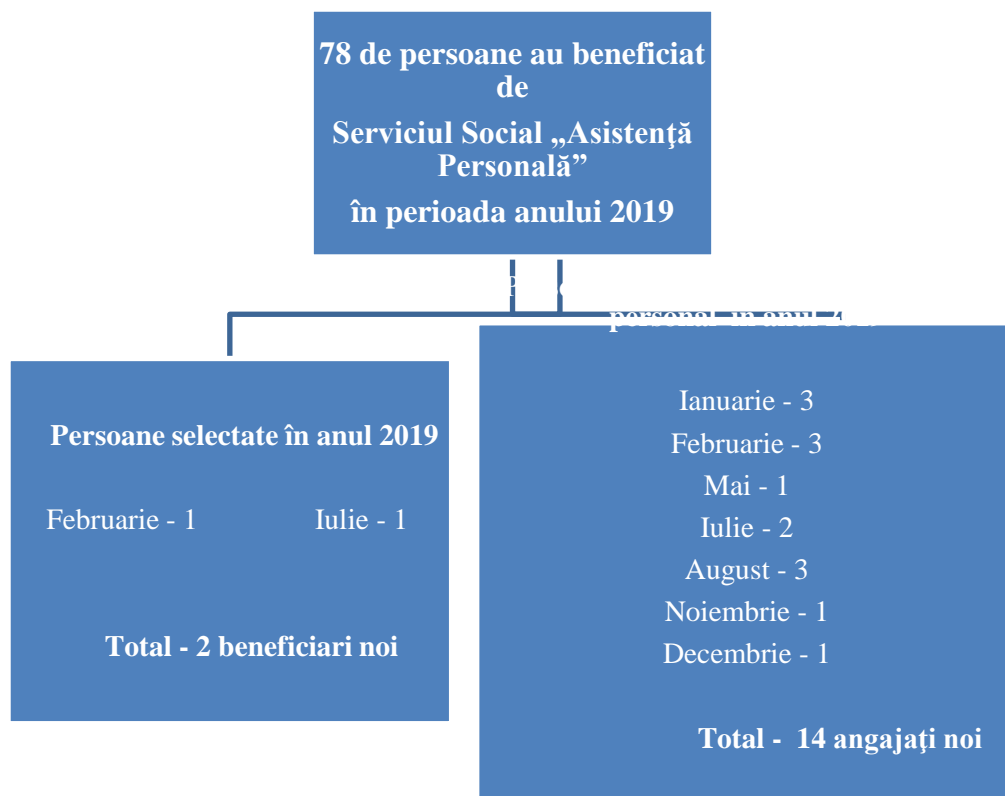
Serviciile oferite în cadrul Serviciului „Asistență personală” sunt sub formă de:

- 1) servicii de îngrijire personală – igienă personală, alimentație, îmbrăcare și dezbrăcare etc;
- 2) mobilitate – deplasare în cadrul locuinței și în afara acesteia, ridicare și așezare, transfer, manipularea scaunului rulant etc.;
- 3) sarcini menajere de bază – suport pentru prepararea hranei, curățenie, spălatul hainelor, procurarea alimentelor și produselor, achitarea facturilor etc.;
- 4) participare la viața socială – suport pentru deplasare în exterior și comunicarea cu ceilalți, acces la serviciile comunitare, recreere, viața culturală și asociativă, educație și activitate de muncă;
- 5) supraveghere și îndrumare – ajutor pentru a se orienta în timp și spațiu, a-și asigura propria securitate, a-și dirija comportamentul său în relațiile cu ceilalți.

Serviciul social „Asistență Personală” își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile legislației, Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului, Standardele minime de calitate.

Evaluarea necesităților de asistență: în anul 2019 echipa multidisciplinară de specialiști a realizat evaluarea necesităților de asistență pentru 2 solicitanți ai Serviciului.

În lunile februarie, iunie ale anului 2019 au avut loc 2 ședințe ale Comisiei raionale pentru examinarea cererilor solicitanților privind admiterea în serviciul „Asistență Personală”, unde, în total au fost examinate 2 cereri de solicitare a serviciului, în urma cărora s-au admis 2 persoane. În procesul admiterii în Serviciu s-a ținut cont în primul rînd de starea sănătății solicitantului, iar în al doilea rînd de situația materială a familiei. În Serviciu au fost admise, în special, persoane care fac parte din categoria familiilor social-vulnerabile.

Modul de oferire a serviciilor: În cadrul serviciului „Asistență personală” beneficiarul are un rol activ în planificarea sarcinilor asistentului personal și în stabilirea modului în care acestea trebuie realizate. Serviciile de asistență personală sunt oferite în funcție de necesitățile beneficiarului: la domiciliu, în comunitate, la locul unde studiază sau lucrează beneficiarul. Astfel, ținem să menționăm că datorită acestui serviciu unii copii continuă să învețe, profesorul deplasându-se la domiciliul acestora. Totodată, pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor prestate, cel puțin o dată pe an se efectuează reevaluarea necesităților beneficiarilor. Astfel, în anul 2019 au fost reevaluate **77 de planuri** individualizate. În timpul vizitelor de reevaluare s-a constatat că în multe cazuri s-a îmbunătățit starea emoțională a beneficiarilor, deoarece acest serviciu le oferă posibilitatea de a fi implicați în diverse activități, precum: frecventarea instituțiilor curative și de reabilitare, participarea la diverse manifestări culturale (hramul localității), frecventarea instituțiilor religioase, fapt ce contribuie la integrarea în societate a persoanei cu dizabilități.

La începutul fiecărei luni asistenței personale prezintă programul zilnic, săptămânal și lunar de oferire a serviciilor de asistență personală.

Suspendarea și încetarea prestării Serviciului: În anul 2019 a fost încetată prestarea serviciilor pentru 2 beneficiari care au decedat.

Persoanele excluse din Serviciul „Asistență personală” în anul 2019

Motivul excluderii	Numărul persoanelor
Decedați	2
Dorința proprie	0

Monitorizarea și evaluarea Serviciului: Prestatorul de Serviciu deține și aplică o procedură de monitorizare și evaluare a Serviciului, prin efectuarea vizitelor la domiciliul beneficiarului. În cadrul acestor vizite beneficiarul de asemenea are un rol activ. Șeful Serviciului efectuează investigații și colectează informația necesară pentru a stabili dacă prestarea Serviciului corespunde criteriilor stabilite în planul individualizat de asistență, procedurilor interne ale prestatorului și Standardelor minime de calitate. În scopul realizării standardului de monitorizare și evaluare a Serviciului, în anul 2019 s-au efectuat 56 de deplasări în teritoriu și s-au realizat **413 vizite** de monitorizare a serviciilor de asistență personală, în urma cărora s-au întocmit rapoarte de monitorizare cu privire la fiecare vizită.

Instruirea personalului: Pe parcursul anului 2019 s-au efectuat 4 seminare de instruire inițială, în privința familiarizării viitorilor asistenți personali cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate și 2 – de instruire continuă, care au avut drept tematică: „Supravegherea stării de sănătate a beneficiarului”; „Supravegherea respectării drepturilor persoaneli cu handicap”.

În cadrul acestor seminare asistenții personali au fost informați despre competența asistentului personal de a realiza adaptarea mediului și a spațiului personal la nevoile persoanei asistate; despre competența asistentului personal de a comunica cu persoana cu handicap, indiferent de gravitatea deficienței, găsind cele mai potrivite forme de comunicare și cel mai potrivit stil în vederea identificării prompte a nevoilor persoanei cu handicap, reducerii izolării acesteia și prevenirii depresiei, conform prevederilor planului individualizat de asistență; despre competența asistentului personal de a antrena și sprijini persoana cu handicap pentru a desfășura activități zilnice în familie și comunitate.

Serviciul „Asistență personală” este unul dintre cele mai solicitate. Pe parcursul anului 2019 în registrul de evidență s-au înregistrat 33 de cereri privind solicitarea admiterii în Serviciu. În total sunt înregistrate 181.

Reieșind din faptul că serviciul social „Asistența Personală” este unul din cele mai solicitate servicii la nivel local și reprezintă o necesitate stringentă pentru majoritatea persoanelor cu dizabilități severe, iar APL-urile nu au capacitatea de a acoperi cererea în serviciul respectiv, statul a întreprins unele măsuri de susținere a serviciului. Prin Legea nr. 288 din 15.12.2017 au fost operate modificări la legislația în vigoare, conform cărora serviciul “Asistența Personală” a fost inclus în pachetul minim de servicii sociale, care sunt cofinanțate din mijloacele fondului de susținere a populației.

Serviciul de recuperare/reabilitare medicală în cadrul centrelor de reabilitare sanatorială

Reabilitarea/recuperarea persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, se efectuează în Centrul de reabilitare ”Victoria” din or. Sergheevca, regiunea Odesa, Ucraina, și în Centrul

Republican pentru recuperarea sănătății invalizilor și pensionarilor "Speranța" din or.Vadul lui Vodă.

Reabilitarea/recuperarea în centrele nominalizate se realizează în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.372 din 6 mai 2010 "Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare a persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități".

Centrul "Speranța" din or. Vadul lui Vodă este specializat în profilaxia, tratarea și reabilitarea bolnavilor cu afecțiuni cardiovasculare, nevroze cu dereglări funcționale ale sistemului cardiovascular, osteocondroze ale coloanei vertebrale, osteoartroze deformante primare, patologii neurologice, paralizii cerebrale.

Centrul "Victoria" din or. Serghievca este specializat în profilaxia și tratarea aparatului locomotor, tulburărilor metabolice, genitale, sistemului cardiovascular și bolilor specifice a sistemului respirator.

Beneficiază de bilete de reabilitare/recuperare, în condițiile Regulamentului, persoanele în vârstă și cu dizabilități de la vârsta de 18 ani, domiciliat pe teritoriul Republicii Moldova în condițiile legii, aflate în evidența direcțiilor/secțiilor teritoriale de asistență socială și protecție a familiei.

Astfel, începând cu luna ianuarie 2019, persoanele cu dizabilități severe, potrivit concluziei Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurilor sale teritoriale, care necesită ajutor permanent din partea altei persoane, beneficiază de bilet de tip "ÎNȘOȚITOR" care include serviciile de cazare și alimentare. Beneficiarul biletului de tip "ÎNȘOȚITOR" achită 30% din costul biletului respectiv.

Concomitent a fost reglementat că, însoțitor poate fi orice persoană care a atins vârsta de 18 ani și este aptă să ofere servicii de supraveghere, suport și îngrijire a beneficiarului pe perioada reabilitării/recuperării.

Concomitent, prin modificările operate în cadrul normativ a fost specificat că, în cazul în care însoțitorul persoanei cu dizabilități severe se încadrează în categoriile de beneficiari de bilete de reabilitare/recuperare, Structura teritorială de asistență socială are dreptul să elibereze, conform ordinii de rând, pentru aceeași perioadă bilet de reabilitare/recuperare însoțitorului și persoanei cu dizabilități severe însoțite, respectându-se condițiile Regulamentului menționat.

Totodată, în cazul în care, însoțitorul este persoană în vârstă sau persoană cu dizabilități și beneficiază de bilet de tip "ÎNȘOȚITOR", rândul se păstrează indiferent de faptul dacă anterior însoțitorul a beneficiat de bilet de reabilitare/recuperare conform ordinii de rând și/sau se află în evidența Structurii teritoriale de asistență socială pentru a beneficia de bilet de reabilitare/recuperare.

Începând cu 1 septembrie 2018 persoanele cu dizabilități și pensionarii (de vârsta-standard de pensionare), cetățenii Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați conform Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, beneficiază de drept la reabilitare/recuperare anuală cu o reducere de 50% din costul biletului (până la 1 septembrie 2018 reducerea constituia 30%).

Situația privind eliberarea biletelor de reabilitare/recuperare în anul 2019 se reflectă în tabelul următor:

Denumirea Centrului de reabilitare/recuperare (sanatoriului)	Primate bilete de reabilitare/recuperare	Numărul total de bilete de reabilitare medicală primite de la ANAS de la începutul anului (col.3+4)	Bilet e de reabi litare /recu perar e neutel izate și restit uite	Soldul biletelor de reabilitar e/recuper are neutel izate la sfârșitul perioadei (col.5-6-8)	Toral repartiz ate	Repartizarea biletelor de reabilitare/recuperare	Inclusiv persoanelor	Transferate mijloace financiare la contul Ministerului (în lei)

	La începutul trimestrului	Pentru trimestrul gestionar					Gratis	Contra plată	În vârstă	Cu dizabilități	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
or.Sergheevca "Victoria"	96	22	118	5	3	110	101	9	69	40	25 779,14
or.Vadul lui Vodă "Speranța"	97	19	116	-	-	116	111	5	79	36	11 850,77
or. Camenca "Dnestr"	3	1	4	-	-	4	4	-	3	1	-
Total:	196	42	238	5	3	230	216	14	151	77	37 629,45

Serviciul social de protezare, ortopedie și reabilitare

Asigurarea cu mijloace ajutătoare tehnice și reabilitarea medicală în cadrul DASPF, acordarea ajutorului protetic-ortopedic persoanelor cu diferite forme de afecțiuni, deformații și maladii ale aparatului locomotor, precum și prestarea serviciilor de reabilitare medicală a persoanelor cu dizabilități locomotorii și a veteranilor de război este realizată de către Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare (CREPOR).

Modul de asigurare a unor categorii de cetățeni cu mijloace ajutătoare tehnice este stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 567 din 26.07.2011, iar prestarea serviciilor de reabilitare medicală în cadrul CREPOR-lui este stabilit prin Ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, nr. 38 din 05.03.2013.

La evidența Serviciului sunt circa 11 persoane cu maladii ale aparatului locomotor, dintre care persoane cu amputații ale membrilor superioare și inferioare și 6 veterani.

Dinamica mijloacelor ajutătoare tehnice și a serviciilor de reabilitare oferite de CREPOR:

Denumirea	2018	2019
Mijloace ajutătoare tehnice (unități/perechi)		
Proteze	16	8
Bandaje	13	4
Încălțăminte ortopedică	172	100
Cărucioare fotolii	27	18
Suport de mers	0	0

Serviciul de alimentare în cantinele de ajutor social

Un rol important în acordarea serviciilor sociale îl are organizarea meselor de binefacere pentru anumite categorii de cetățeni.

Cantinele de ajutor social prestează servicii de alimentare gratuite persoanelor socialment-vulnerabile în conformitate cu Legea nr. 81-XV din 28.02.2003 privind cantinele de ajutor social și Regulamentul –tip de funcționare a lor (HG nr. 1246 din 16.10.2003).

Persoanele pot beneficia de serviciile cantinelor de ajutor social pe o perioadă de cel mult 30 de zile în trimestru, ceea ce permite de a cuprinde un număr mai mare de persoane socialment-vulnerabile care au nevoie de aceste servicii.

De serviciile cantinelor de ajutor social beneficiază:

- Persoanele care au atins vârsta de pensionare (fără susținătorii legali, persoane cu venituri mici);
- Persoanele cu dizabilități;
- Copiii pînă la vârsta de 18 ani (din familii cu mulți copii, din cele monoparentale și din alte familii considerate socialmente vulnerabile);

Cantinele oferă următoarele servicii:

- Pregătirea și servirea zilnică a unei mese de persoană (de obicei a prânzului);
- Transportarea gratuită la domiciliu a hranei pentru persoanele socialmente vulnerabile, care nu se pot deplasa la sediul cantinei.

În baza cererilor depuse de solicitanți, listele beneficiarilor de serviciile cantinelor de ajutor social se perfectează de către asistenții sociali care activează în APL sau în organizațiile nonguvernamentale, și se prezintă pentru aprobare primăriilor unităților administrativ-teritoriale.

Activitatea cantinelor de ajutor social din raion în anul 2017 este reflectată în tabelul următor:

Denumirea localității, cantinele	Anul constituirii	Nr. beneficiarilor	Inclusiv persoane deservite la domiciliu	Nr. angajaților	Costul unui prânz (lei)	Finanțatorul
or. Hîncești Cantina socială, or. Hîncești, str. M. Hîncu, 104	1998	200	45	4	30	Confesiunea religioasă „Armata Salvării”, primăria Hîncești, agenții economici din teritoriu, donatori străini
s. Ciuciuleni, Serviciul Cantinei de ajutor social din cadrul Centrului comunitar de asistență socială	Iunie 2008	80	50	5	25	A.O. Concordia Austria; 20% - contribuția primăriei
com. Mingir Cantina de ajutor social „Casa Nadejda”, A.O. Concordia, Proiecte Sociale”	Septembrie 2008	70	25	6	25	A.O. Concordia Austria
s. Negrea Cantina de ajutor social „Casa Nadejda”, A.O. Concordia, Proiecte Sociale (inclusiv: se alimentează 15 copii din s. Sofia)	Noiembrie 2008	50	15	3	25	A.O. Concordia Austria
com. Lăpușna Centrul Multifuncțional „LĂPUȘNA”, A.O. Concordia, Proiecte Sociale	2019	50	25	5	25	A.O. Concordia. Proiecte Sociale, Austria: contribuția primăriei – 10%, contribuția Consiliului raional – 10%.

Cantina de ajutor social din s. Negrea prestează servicii de alimentare și persoanelor social-vulnerabile din s. Sofia.

Deci, de serviciile cantinelor de ajutor social beneficiază circa 450 persoane cu dizabilități și aflate în dificultate, copii din familii social defavorizate. Cu prânzuri calde la domiciliu sunt asigurate circa 160 de persoane. În mediu, costul unui prânz este de circa 25 lei pe zi.

Activitatea cantinelor de ajutor social se axează pe prevenirea excluziunii sociale și facilitarea procesului de reintegrare socială a persoanelor vulnerabile.

Protectia socială a persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități prin referirea la serviciile sociale specializate (Azilul, Centre de plasament)

Ocotirea rezidențială este una din cele mai solicitate și costisitoare forme de îngrijire datorită dezvoltării insuficiente a serviciilor sociale alternative pentru adulți.

Problemele acestor grupuri de persoane sunt foarte specifice, ceea ce necesită o abordare individualizată, axată pe realizarea măsurilor de recuperare, de evaluare periodică a situației acestor persoane și de (re)integrare socială a lor.

Crearea azilurilor pentru persoanele defavorizate (persoane în etate și persoane cu dizabilități) în raionul Hîncești contribuie la scăderea numărului de persoane fără domiciliu și în situație de risc și menținerea acestor persoane în raza raionului, prin oferirea serviciilor de îngrijire.

Plasarea în instituțiile sociale rezidențiale se realizează în cazul în care menținerea la domiciliu nu este posibilă, ca urmare a evaluării socio-medice a persoanei, a stării sănătății lui și necesității plasării în instituție socială, cu consimțământul acesteia.

În raion activează Azilul din com. Sărata-Galbenă, destinat persoanelor vîrstnice și celor cu dizabilități. Azilul pentru persoane în vîrstă și persoane cu dizabilități din comuna Sărata-Galbenă a fost creat în anul 2003, în conformitate cu decizia Consiliului raional Hîncești nr. 05/09 din 25 septembrie 2003 „Cu privire la instituirea Azilului pentru persoanele vîrstnice și celor cu dizabilități”, prin care a fost aprobat Regulamentul de funcționare a Azilului, statele de personal, contractul de comun acord privind cazarea în Azil, precum și cererile beneficiarilor care necesită tutelă în cadrul Azilului. Însă activitatea Azilului s-a început la data de 10 mai 2005.

Totodată, în com. Sărata-Galbenă activează Instituția Religioasă Centrul Creștin „SAREPTA”, unde sunt cazate 50 persoane.

Situația se prezintă astfel:

Adresa juridică a Centrului	Managerul instituției	Anul creării	Categoriile de beneficiari	Pachetul de servicii prestate de instituție	Numărul locurilor/beneficiariilor		Numărul unităților de personal		Sursa de finanțare	Problemele cu care se confruntă instituția
					aprobate	lunar	aprobate	în funcție		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Azil pentru persoane vîrstnice și cu dizabilități din com. Sărata-Galbenă, str. Ștefan cel Mare	Pavliuc Ion, /269/50275 069334348	2003 Decizia Consiliului Raional Hîncești nr. 05/09 din 25.09.2003	Persoane în etate și cu dizabilități	Cazare, alimentare, îngrijire socio-medicală; consiliere	70	5-6	23	23	Bugetul raional, donații	Blocul A necesită reparații capitală, Instalarea unui ascensor
Instituția Religioasă Centrul Creștin „SAREPTA” din com. Sărata-Galbenă, str. Emanuil, 3	Culeac Victor, /269/50056 069129808	2004 UBCCE (Uniunea Bisericilor Creștinilor Credinței Evanghelice)	Persoane în etate și cu dizabilități, copii/tineri aflați în dificultate	Cazare, alimentare, îngrijire socio-medicală; consiliere	50	2-3	17	17	Pensii, donații, întrețineri, ajutor material de la biserici	Starea tehnică și sanitară bună
Centrul Multifuncț	Munteanu Valeriu,	2019 Decizia	Persoane în vârstă	Plasament, alimentație,	16	2-3	5	5	AO Concordia	Starea tehnică și

ional „LĂPUȘN A” din com. Lăpușna, raionul Hîncești	/269/61520 069148550	Consiliul i Local Lăpușna în parteneria t cu AO ao „Concordi a. Proiecte sociale”	și cu dizabilități	asistemță medicală primară, asistență igienico- sanitară, consiliere psihologică, agrement, reabilitare, organizarea funerariilor.					, Bugetul administra ției publice locale, Bugetul raional	sanitară bună

Azilul pentru persoane în vârstă și persoane cu dizabilități din com. Sărata-Galbenă

Plasarea în Azilul pentru persoane în vârstă și persoane cu dizabilități din com. Sărata-Galbenă se efectuează în conformitate cu Regulamentul cu privire la funcționarea Azilului pentru persoane în vârstă și persoane cu dizabilități din com. Sărata-Galbenă aprobat prin decizia Consiliului Raional Hîncești nr. 03/12 din 04 iulie 2014, cu modificările și completările ulterioare, și în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 1500 din 31 decembrie 2004.

În conformitate cu decizia Consiliului Raional Hîncești nr. 02/02 din 24.03.2017 „Cu privire la efectuarea unor modificări și completări în bugetul raional pentru anul 2017” a fost aprobată majorarea planului la venituri colectate și la cheltuieli în sumă de 700,0 mii lei parvenite din incasări de la prestarea serviciilor contra plată, cu direcționarea conform destinației corespunșătoare a surselor de acumulare și majorarea numărului de beneficiari cu 20 persoane și a numărului de unități de personal – 4,0 unități. Astfel, numărul beneficiarilor în Azil constituie 70 persoane.

Potrivit prevederilor regulamentare, beneficiarii azilului pot fi cetățeni ai Republicii Moldova din rîndul persoanelor vîrstnice și persoanelor cu dizabilități, de la 18 ani solitare, lipsite de suport informal (familie), care necesită ajutor din partea comunității și deservire socio-medicală la domiciliu sau în cadrul azilului.

Azilul prestează, de asemenea, și servicii contra plată pentru: a) persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități copii cărora sunt obligați să-i întrețină, dar din anumite motive nu pot realiza obligațiunea, încheind cu administrația azilului un contract, prin care își asumă responsabilitatea de a achita lunar întreținerea persoanei cazate, în cuantumul de 4200 lei, stabilit de către fondator (Consiliul raional); b) persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități, cetățeni ai altor state, aflate pe teritoriul Republicii Moldova în situații dificile.

De regulă, nu se admite cazarea în azil a persoanelor cu boli psihice, a bolnavilor de alcoolism, narcomanie, toxicomanie, tuberculoză, cu alte maladii care necesită tratament în instituții specializate.

Pe parcursul anului 2019 în cadrul a 9 ședințe ale comisiei raionale pentru examinarea dosarelor solicitanților de a fi cazați în azilul pentru persoane în vârstă și persoane cu dizabilități din com. Sărata-Galbenă s-au examinat 78 de dosare ale solicitanților prezentate de primăriile raionului, care au fost perfectate în conformitate cu Regulamentul privind cazarea în azil, precum și conform Managementului de caz, aprobat prin Ordinul MMPSF al RM.

Așa dar, în Azilul pentru persoane în vârstă și persoane cu dizabilități din com. Sărata-Galbenă au fost cazate 25 persoane, dintre care 10 persoane – la întreținerea deplină a statului, iar 15 persoane – contra plată. Pentru 20 de persoane a fost prelungit termenul de cazare, 9 persoane au fost externate din Azil din diferite motive, 4 persoane au primit refuz de cazare în Azil.

S-a asigurat protecția socială a persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități prin perfectarea actelor necesare pentru cazarea solicitanților în instituțiile rezidențiale din republică cu specializare înaltă. Astfel, au fost înaintate 2 demersuri privind plasarea a 2 persoane în alte servicii cu specializare înaltă din republică: 1 persoană a fost cazată contra plată în Centrul republican de plasament pentru persoane în vârstă și persoane cu dizabilități din mun. Chișinău; 1

persoană cu dizabilități mintale se află în așteptarea adminterii în Internatul psihoneurologic din s. Cocieri, raionul Dubăsari.

Centrul Multifuncțional „LĂPUȘNA” din com. Lăpușna, raionul Hîncești

În anul 2019 a fost deschis Centrul Multifuncțional „LĂPUȘNA” cu sediul în com. Lăpușna, raionul Hîncești, care oferă servicii sociale primare și specializate în vederea (re)integrării sociale a beneficiarilor în situație de dificultate.

Centrul este creat în baza deciziei Consiliului Local Lăpușna, în parteneriat cu Asociația Obștrască „Concordia. Proiecte sociale”, conform Acordului de parteneriat încheiat între părți.

Scopul Centrului presupune prestarea serviciilor primare pentru depășirea situațiilor de dificultate prin activități de prevenire a instituționalizării beneficiarilor și specializate: îngrijire, reabilitare și (re)integrare socială a persoanelor vârstnice, în baza evaluării necesităților.

În cadrul Centrului multifuncțional „LĂPUȘNA” se prestează următoarele servicii sociale:

- *serviciul social „Plasament pentru persoane vârstnice”;*
- *serviciul social „cantina de ajutor social”.*

Beneficiarii Centrului sunt:

- a) persoanele vârstnice, care au atins vârsta standard de pensionare și din cauza unor circumstanțe de natură fizică sau socială au o capacitate scăzută de auto-deservire, necesită supraveghere, asistare și îngrijire specializată;
- b) persoanele care au atins vârsta de pensionare (fără domiciliu, fără susținători legali, fără venituri sau cu venituri mici);
- c) persoanele cu dizabilități;
- d) copiii până la vârsta de 18 ani (din familiile cu mulți copii, din cele monoparentale și din alte familii considerate socialmente vulnerabile în baza anchetei sociale întocmite de organele teritoriale de asistență socială).

Finanțarea Centrului se realizează din bugetul administrației publice locale, mijloacele bănești, bunurile materiale și servicii atrase de Primăria s. Șăpușna, raionul Hîncești, de la parteneri, persoane fizice și/sau juridice din străinătate și/sau din țară și din mijloacele bănești, bunuri materiale și servicii atrase sau puse la dispoziție de A.O. „Concordia. Proiecte Sociale” și Autoritățile Administrației Publice Locale de nivelul II, de la persoanele fizice și-sau juridice din străinătate și din țară conform prevederilor Contractului de sponsorizare.

Capacitatea de admitere în serviciul social de „Plasament pentru persoanele vârstnice din cadrul Centrului multifuncțional „LĂPUȘNA” este de 16 persoane (8 – de sex masculin și 8 – de sex feminin).

Perioada de plasament al beneficiarilor serviciului de plasament este de 6 luni pentru plasamentul temporat, în scopul depășirii situației de dificultate în care se află beneficiarul sau perioadă de plasament nedeterminată, cu prestarea spectrului de servicii în corespundere cu necesitățile stabilite în planul individualizat de asistență și cererea persoanei.

Identificarea beneficiarului se realizează de către asistentul social comunitar, care perfectează dosarul și îl transmite structurii teritoriale de asistență socială.

Admiterea în Serviciu se realizează în baza referirii beneficiarului de către structura teritorială de asistență socială.

Astfel în baza deciziei nr. 8 din 18.11.2019 a comisiei raionale pentru examinarea dosarelor de a fi cazate în instituțiile de plasament, în serviciul de plasament din cadrul Centrului Multifuncțional „LĂPUȘNA” au fost plasate 10 persoane în vârstă și cu dizabilități (7 femei și 3 bărbați. Unei persoane i-a fost refuzată plasarea în Centru din cauza că suferă de probleme psihoneurologice, ceea ce prezintă contraindicații pentru plasament.

Beneficiarilor de serviciu li se oferă:

- plasament;
- alimentație;
- asistență medicală primară;

- asistență igienico-sanitară;
- consiliere psihologică;
- agrement;
- reabilitare;
- organizarea și asigurarea înmormântării beneficiarilor conform prevederilor contractuale.

Instituțiile sociale rezidențiale asigură beneficiarilor săi protecție, ocrotire, găzduire, supraveghere, alimentație, îngrijire și activități de recuperare.

Problema persoanelor cu probleme psihoneurologice rămâne și în continuare una acută, în legătură cu politica statului privind reformarea sistemului rezidențial de îngrijire a persoanelor cu dizabilități mintale și dezinstituționalizarea celor plasați în instituțiile cu profil psihoneurologic, în scopul creării serviciilor sociale pentru adulți la nivel local. De asemenea, se promovează politica bazată pe menținerea adultului în comunitate, asigurarea alegerii formei optime de îngrijire cu accent pe serviciile sociale alternative, plasamentul într-un serviciu de tip rezidențial fiind măsura finală de protecție.

Protecția drepturilor și intereselor persoanelor majore cu dizabilități cu capacitate de exercițiu restrânsă sau limitate în capacitatea de exercițiu

La data de 2 iunie 2017 a intrat în vigoare Legea nr. 66 din 13 aprilie 2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, prin care s-au modificat parțial dispozițiile Codului civil privind tutela și curatela asupra copiilor minori și s-au modificat total dispozițiile Codului civil și altor legi privind tutela și curatela asupra persoanelor majore. Acestea din urmă, în loc de „*persoane incapabile*” se numesc începând cu 2 iunie 2017 „*persoane ocrotite*”, asupra cărora este necesar de a fi instituită o măsură de ocrotire judiciară.

De menționat, că tutelele asupra persoanelor majore, instituite anterior datei de 2 iunie 2017, sunt guvernate imediat de noua lege (art. XVII alin. (3) din Legea nr. 66). Aceste tutele s-au menținut până la 2 iunie 2018, după care au încetat pe plin drept. Prin urmare, autorităților administrațiilor publice locale au fost expediate scrisori cu recomandări de a informa tutorii pe care i-au desemnat asupra persoanelor ocrotite despre faptul că tutela încetează la 2 iunie 2018. Dacă este necesară menținerea tutelei după această dată tutorii sau alte persoane îndreptățite, conform art. 48³⁰ din Codul civil, trebuie să depună în instanța de judecată competentă o cerere de instituire a măsurii de ocrotire judiciară.

Potrivit prevederilor legale, autoritățile tutelare nu mai au competența de a desemna ocrotitorul provizoriu, curatorul sau tutorele persoanei majore asupra căreia s-a instituit o măsură de ocrotire judiciară. Această din urmă competență a trecut la instanțele de judecată (art. 48³⁶ și 48⁴³ din Codul civil).

Conform art. 48¹ alin. (6) din Codul civil, la luarea oricărei decizii privind persoana ocrotită, se acordă prioritate dorințelor și sentimentelor persoanei ocrotite exprimate de sine stătător, la solicitarea acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere.

Autoritățile tutelare exercită supravegherea generală a măsurilor de ocrotire contractuale sau judiciare, pot vizita persoana ocrotită, iar persoanele însărcinate cu ocrotirea sunt obligate să se prezinte la autoritatea tutelară ori de câte ori sunt convocate (art. 48² alin.(3) din Codul civil). Autoritatea tutelară poate, la cerere sau din oficiu, să emită prescripții obligatorii persoanelor însărcinate cu ocrotirea (art. 48² alin.(4) din Codul civil).

Pe parcursul anului 2019 asupra a 6 persoane cu dizabilități mintale a fost instituită măsura de ocrotire judiciară, fiind respectate toate prevederile legale. Plângeri și nemulțumiri din partea beneficiarilor nu au fost înregistrate. Prin instituirea măsurii de ocrotire judiciară, s-a contribuit activ la acordarea suportului persoanelor cu dizabilități mintale în luarea deciziilor, în accesarea serviciilor publice sau private, în vederea satisfacerii necesităților acestora.

Protecția și asistență socială acordată persoanelor eliberate din detenție

Conform Legii nr. 297-XIV din 24.02.1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din detenție, DASPF a contribuit la acordarea protecției și asistenței sociale persoanelor eliberate din detenție, în baza Comunicatelor privind eliberarea din detenție înaintate de către administrațiile penitenciarelor din republică.

În asigurarea protecției și asistenței sociale acestei categorii de populație, DASPF colaborează activ cu instituțiile de stat, în competența cărora este asigurarea unui mod de viață decent persoanelor eliberate din detenție (CTAS, Spitalul Raional, CNDDCM, AOFM, APL I și altele).

Așa dar, 8 persoane din raionul Hîncești au fost eliberate din detenție, cărora li s-a acordat protecția socială, ele fiind referite la diverse servicii sociale, în special serviciu de acordare a ajutorului social și/sau ajutorului pentru perioada rece a anului. De către administrațiile publice locale de nivelul I aceste persoane au fost asigurate cu locuință, ajutoare materiale și lemne de foc, iar de Agenția Teritorială de Ocupare a Forței de Muncă Hîncești au fost luate la evidență, fiind-le achitate indemnizațiile lunare de șomer, asigurată instruirea persoanelor în diferite domenii și oferite locuri de muncă corespunzătoare meseriei.

Protecția socială și asigurarea adaptării sociale a persoanelor eliberate din detenție continuă prin prestarea diferitor servicii sociale.

PACHETUL MINIM DE SERVICII SOCIALE

În scopul susținerii autorităților administrației publice locale, precum și asigurării dreptului la servicii sociale grupurilor defavorizate, Guvernul prin Hotărîrea nr. 800/2018 a instituit pachetul minim de servicii sociale.

Astfel, în anul 2018 în pachetul minim de servicii sociale au fost incluse următoarele servicii:

- Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate,
- Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii,
- Serviciul social Asistență personală.

În contextul implementării de către structurile teritoriale de asistență socială, Agenția Națională Asistență Socială transferă lunar, pînă la data de 1 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea sumele acumulate în Fondul de susținere a populației. Finanțarea pachetului minim de servicii sociale se va realiza proporțional mijloacelor financiare acumulate în fondul respectiv și sumei prevăzute pentru pachetul minim de servicii sociale specificate per autoritate publică locală de nivelul al doilea.

Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate

În scopul acordării unor măsuri de suport centrate pe necesitățile evaluate ale persoanelor/familiilor defavorizate prin Hotărîrea Guvernului nr. 716/2018 a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Serviciului social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate.

Scopul serviciului dat constă în susținerea familiei/persoanei defavorizate pentru prevenirea/diminuarea/depășirea situațiilor de dificultate, precum și pentru prevenirea excluziunii sociale și instituționalizării acestora, în baza necesităților identificate.

Concomitent, obiectivele Serviciului țin de facilitarea depășirii situației de dificultate cu care se confruntă familia/persoana defavorizată; acordarea suportului monetar familiei/persoanei defavorizate, conform necesităților identificate, precum și prevenirea excluziunii sociale și/sau instituționalizării membrilor familiei/persoanei defavorizate.

În vederea asigurării unui mecanism transparent și eficient de acordare a Serviciului dat sunt instituite două filtre care evaluează necesitățile beneficiarului și examinează situația acestuia. Acestea sunt echipa multidisciplinară de la nivelul unu al autorităților administrației publice locale și Comisia pentru protecția persoanelor aflate în situații de dificultate.

Totodată, Serviciul dat stabilește elemente de asistare și monitorizare a utilizării suportului monetar în scopurile stabilite în planul individualizat de asistență, ceea ce contribuie la responsabilizarea beneficiarului pentru propria sa viață și a membrilor familiilor lui, precum și la diminuarea situației de dificultate.

Suportul monetar se acordă beneficiarului pentru reparația locuinței și/sau reparația/construcția sobei, adaptarea locuinței la necesitățile familiei/persoanei defavorizate, procurarea combustibilului pentru prepararea hranei și pentru încălzire în sezonul rece, procurarea mobilierului adaptat la necesități, precum și alte necesități stabilite în planul individualizat de asistență.

Scopul Serviciului constă în acordarea unei sume bănești nerambursabile și neimpozabile ce nu va depăși suma de 6 000 lei, care se acordă familiei/persoanei aflate în situație de dificultate, printr-o plată unică și/sau lunară pentru o perioadă determinată, dar nu mai mare de 6 luni pentru facilitarea realizării acțiunilor stabilite în planul individualizat de asistență, confirmată prin rezultatele evaluării necesităților.

Serviciul colaborează cu Comisia pentru protecția persoanelor aflate în situații de dificultate. Pe parcursul perioadei de raportare au fost convocate 8 ședințe ale Comisiei, la care au fost puse în discuție și examinate Rapoartele de evaluare a situației familiilor/persoanelor defavorizate, pentru acordarea ajutorului bănesc pe dosarele de suport monetar deschis pentru cazul a 83 familii/persoane defavorizate.

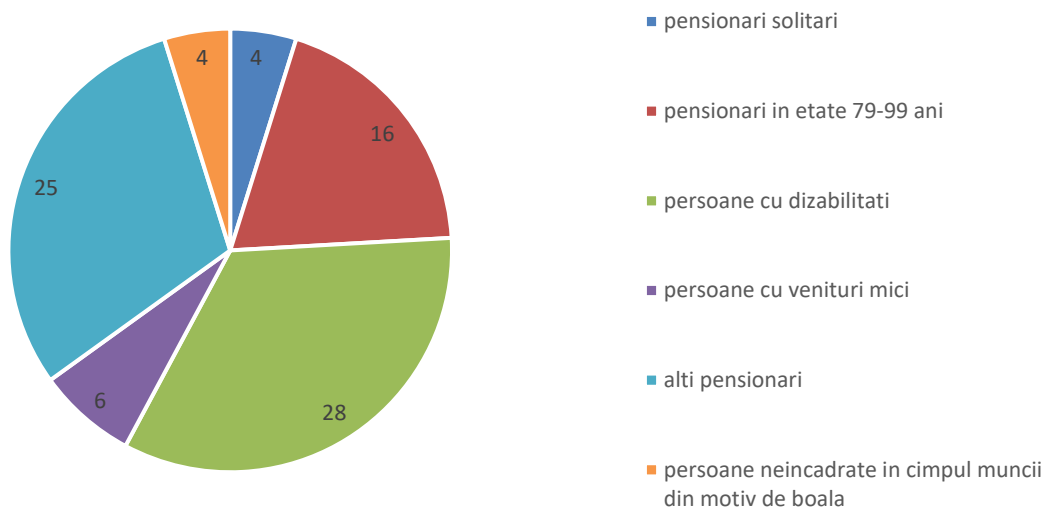
Situația se prezintă astfel:

- **Mijloace financiare transferate pentru acordarea suportului monetar, total – 449,4 mii, lei;**
- **Mijloace financiare utilizate, total – 446,1 mii, lei;**
- **Suma minimă a suportului financiar -3000 lei;**
- **Suma maximă a suportului financiar – 6000 lei;**
- **Mijloace financiare neutilizate, total – 3300 lei.**

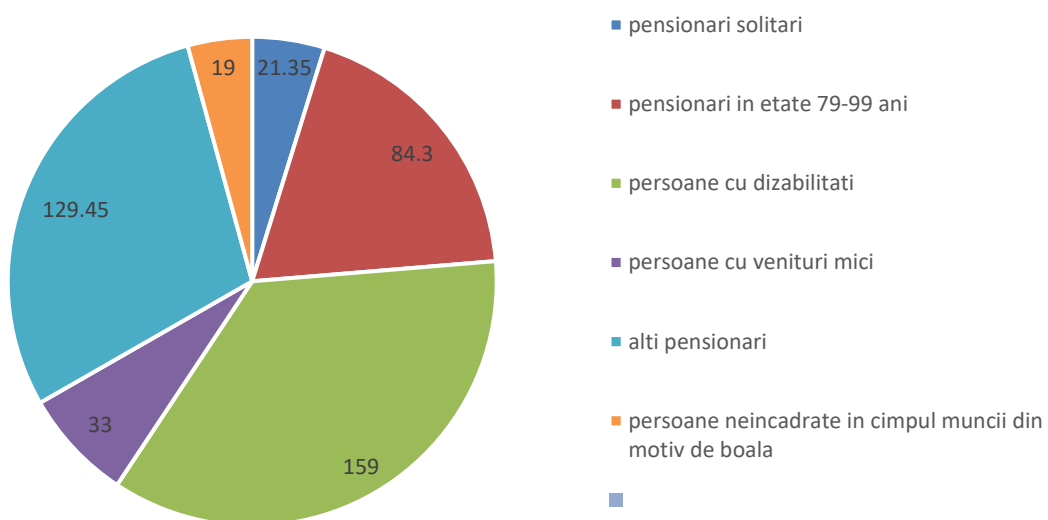
Mijloacele financiare din Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate, pentru anul 2019 au fost acordate după categorii, conform tabelului:

nr .d/ o	Categoriile de beneficiari	Nr.de titulari	Suma(mii lei)	Mărimea medie,lei
	Numărul total de beneficiari, care se regăsesc în următoarele categorii:	83	446100	5374.7
1.	Persoanele în etate, total, inclusiv:	45	235100	5178
	b) pensionari singuratici	4	21350	5337.5
	c) persoanele în etate cu vârstele trecute de 75 ani și neincluse în punctul b)	16	84300	5268.75
	d) alți pensionari neincluși în punctele a) b) și c)	25	129450	5178
2.	Numărul total de persoane cu dizabilități, inclusiv:	28	159000	5678.57
	-Numărul persoanelor cu dizabilitate severă	13	75500	5807.7
	-Numărul persoanelor cu dizabilitate accentuată	12	65500	5458.33
	-Numărul persoanelor cu dizabilitate medie	3	18000	6000
3.	Familii cu copii în situație de risc, total, inclusiv:	4	21000	5250
	b) cu copii cu dizabilități	2	12000	6000
	d) altele cu venituri mici	2	9000	4500
4.	Alte persoane (neincluse în comportamentele 1; 2 și 3) total, inclusiv:	5	25000	5000
	a) persoane neincluse în munca din motiv de boala	4	19000	4750
	b) persoane în căutarea unui loc de muncă (șomer)	1	6000	6000
5.	Numărul familiilor în scopul prevenirii instituționalizării	0		
6.	Numărul persoanelor în cazuri de situații excepționale, inclusiv:	1	6000	6000
	a) inundații	1	6000	6000

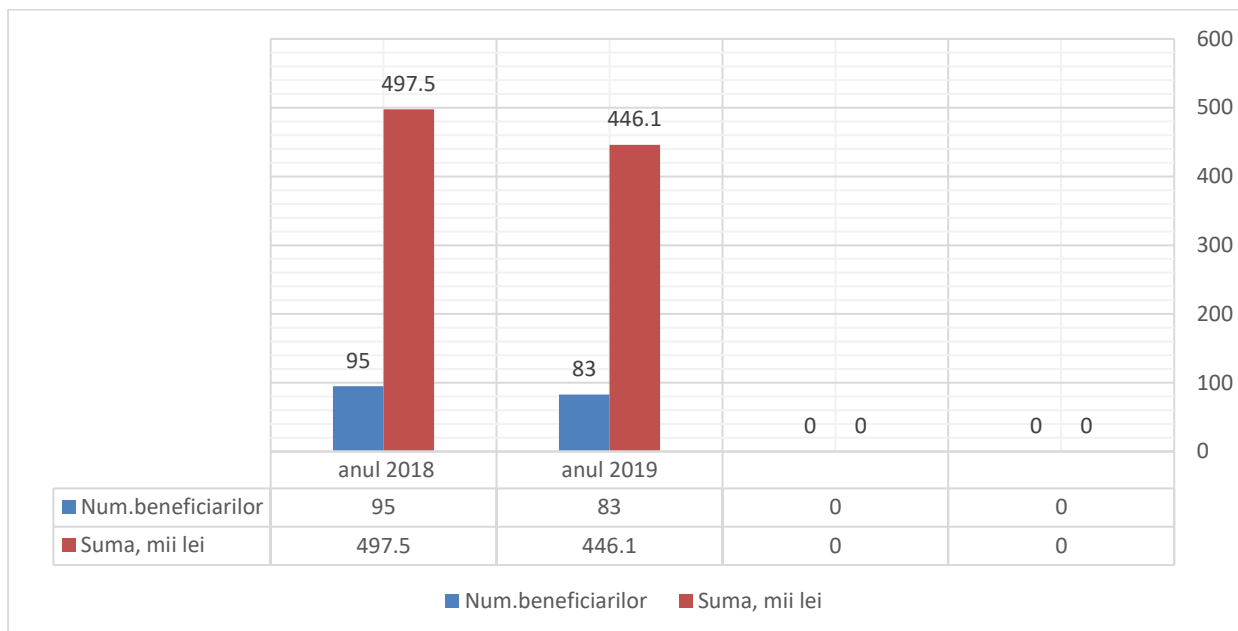
Figura 1. Numărul beneficiarilor de Suport monetar după categorii

Figura.2 Mijloacele financiare acordate după categorii în anul 2019, mii lei

Figura 3. Dinamica numărului beneficiarilor și a mijloacelor financiare transferate pentru acordarea suportului monetar, pentru anii 2018-2019

Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii

Politicile din domeniul protecției sociale a familiei și copilului ca parte componentă a sistemului de protecție socială au menirea de a oferi o asistență adecvată copiilor, familiilor cu copii în scopul asigurării unui trai decent. Ele sunt orientate spre modernizarea și diversificarea serviciilor comunitare și a celor de tip familial în vederea combaterii sărăciei și a excluziunii sociale, prevenirii instituționalizării copilului, creșterii calității vieții familiei, dar și încurajării natalității.

Conform prevederilor articolului 47 al Constituției „statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.”

Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii este orientat spre familiile cu copii, pentru a preveni și/sau a depăși situațiile de risc în vederea asigurării creșterii și educației copilului în mediul familial.

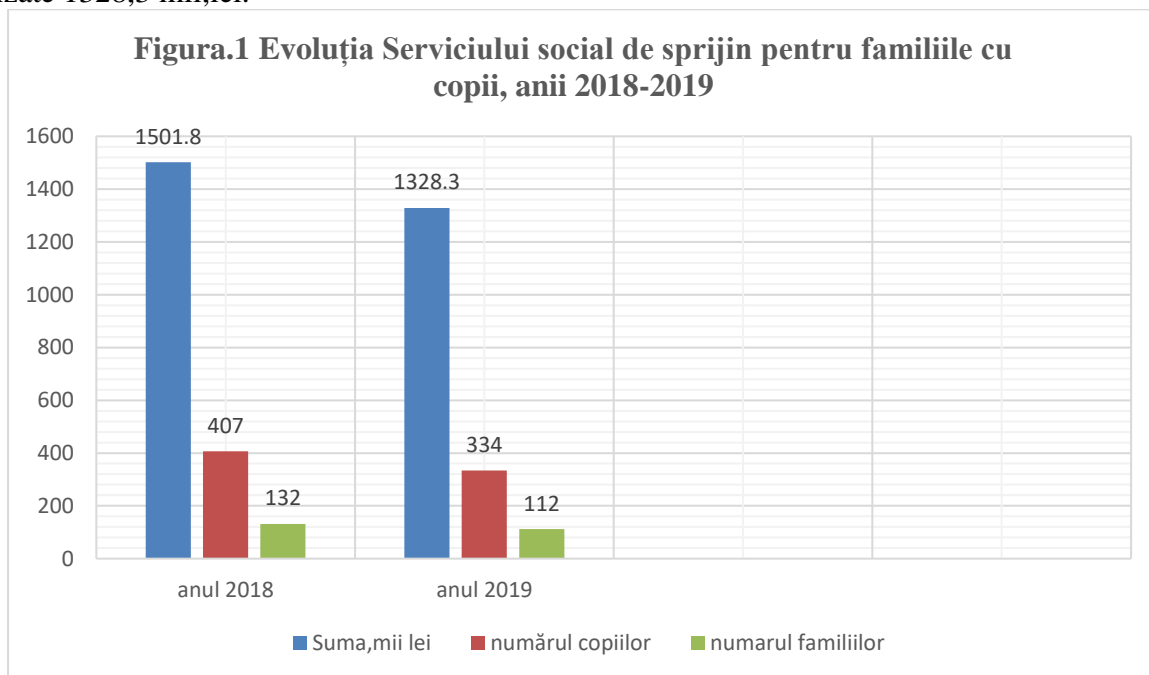
Scopul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii constă în susținerea dezvoltării capacităților familiei în creșterea și educația copilului, prin consolidarea factorilor protectori din interiorul familiei și conectarea ei la resursele relevante din comunitate. Serviciul numit se prestează în două forme: sprijin familial *primar* și sprijin familial *secundar*. În cadrul sprijinului familial secundar familiile cu copii pot beneficia de ajutor bănesc. *Sprijinul familial primar* include activități variate, flexibile, orientate spre consolidarea mediului familial și a factorilor protectori din interiorul familiei: formarea capacității de a depăși situațiile dificile, crearea rețelei sociale a familiei și a capacității acesteia de a oferi suport în perioadele dificile, formarea deprinderilor privind îngrijirea și educația copilului, formarea competențelor sociale și emoționale ale copilului, identificarea factorilor care pot conduce la apariția riscului de neglijare și abuz. Acesta este realizat prin intermediul programelor de prevenire primară, în funcție de necesitățile comunității și existența serviciilor comunitare, care pot include: activități de informare și sensibilizare, școala părinților, grupuri de suport pentru părinți și pentru copii, activități comunitare cu copiii pentru susținerea dezvoltării emoționale, sociale și incluziunii sociale a acestora. Beneficiari ai sprijinului familial primar sînt toate familiile cu copii din comunitate.

Sprijinul familial secundar include un ansamblu de activități adresate familiilor cu copii în situații de risc, cu scopul de a diminua factorii care afectează sănătatea și dezvoltarea copilului, a preveni separarea copilului de familie sau a pregăti reintegrarea lui în familie, care sînt realizate în baza managementului de caz aprobat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Pentru prevenirea separării copilului de familie sau reintegrarea acestuia în familie, sprijinul familial secundar se realizează în baza evaluării complexe.

Ajutorul bănesc se oferă în situațiile în care sprijinul familial secundar nu asigură diminuarea problemei/soluționarea cazului fără de asistență financiară. La stabilirea ajutorului bănesc se iau în considerare necesitățile familiei, numărul de copii în familie, condițiile de trai, factorii sezonieri, gravitatea problemei etc., precum și venitul familiei obținut din salarii, plăți sociale și alte surse de venit, declarate sub responsabilitatea familiei. Familia beneficiară de ajutor social are dreptul de a accesa ajutor bănesc. Beneficiari ai sprijinului familial secundar sînt familiile cu copii în situații de risc și/sau familiile ai căror copii se află în proces de reintegrare.

Pentru finanțarea Serviciului menționat au fost repartizate din Bugetul de Stat de către Agenția Națională Asistență Socială pentru raionul Hîncești 1347,3 mii,lei. Din ele au fost utilizate 1328,3 mii,lei.

Din Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii au fost acordate mijloace bănești **la 112 familii socialment vulnerabile cu 334 copii, inclusiv:**

- **familii cu copii cu dizabilități – 1;**
- **familii monoparentale – 18;**
- **familii în care copiii sunt îngrijiți de alte persoane, decît părinții – 13;**
- **familii cu 4 și mai mulți copii – 16;**
- **familii cu venituri mici – 57.**

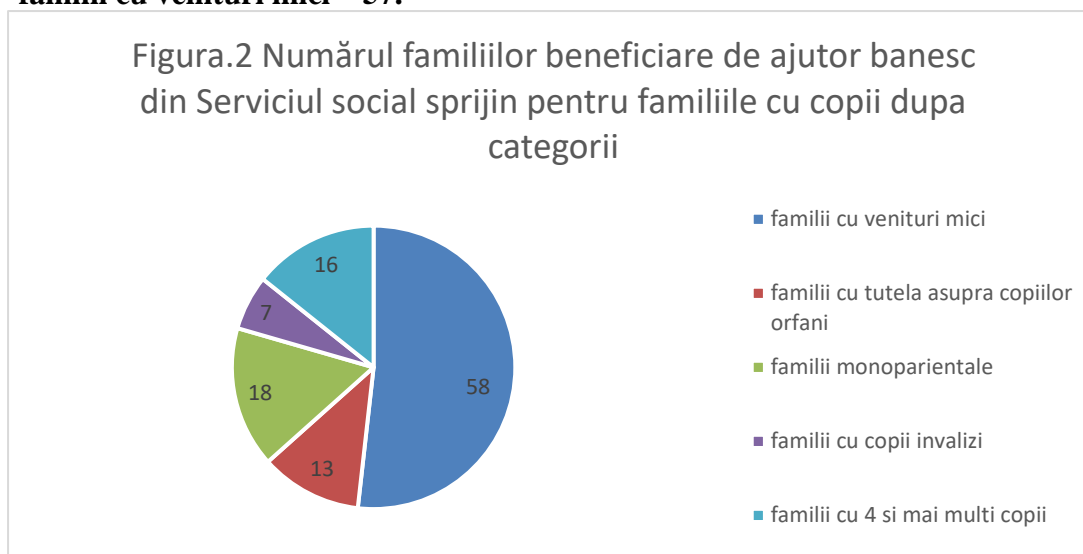
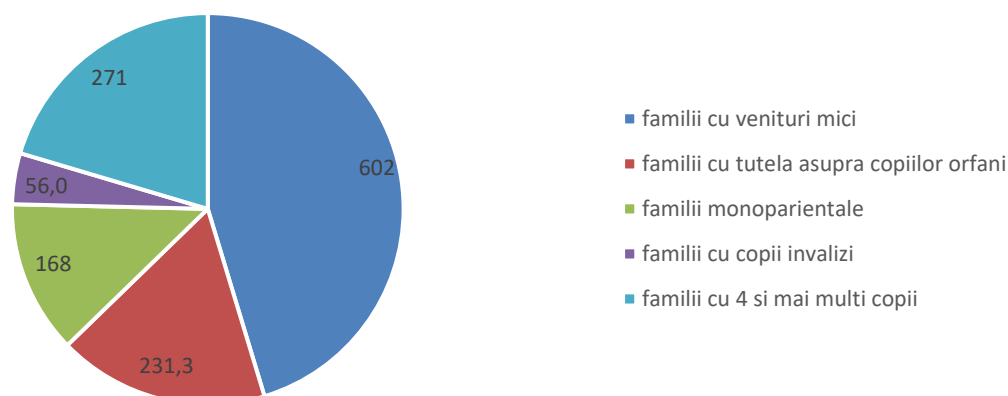

Figura.3 Mijloacele financiare acordate din Serviciul social sprijin pentru familiile cu copii dupa categorii, mii lei

- **Mărimea minimă a ajutorului bănesc pe copil – 3000 lei;**
- **Mărimea maximă a ajutorului bănesc pe copil - 4000 lei.**

Ajutorul bănesc a fost solicitat și acordat pentru diferite scopuri (de exemplu, reparația/construirea sobei, reparație cosmetică a locuinței, procurarea lemnului și cărbunilor pentru sezonul rece, procurarea mobilierului, animalelor domestice, procurarea îmbrăcăminte și acoperirea altor necesități ale familiei și copilului, astfel pentru:

- procurarea produselor alimentare și mărfurilor industriale de strictă necesitate au beneficiat 105 familii în sumă de 1252300 lei;
- acoperirea parțială a cheltuielilor la reparația casei au beneficiat 6 familii în sumă de 72000 lei;
- pentru alte scopuri similare au beneficiat 2 familii în sumă de 14000 lei.

Ajutorul bănesc din Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii a fost acordat într-o plată unică. Mijloacele financiare au fost ridicate de către solicitanți de la filiala „Poșta Moldovei”, din localitate la prezentarea buletinului de identitate.

Pe tot parcursul perioadei de raportare s-a concluzat cu organele APL I în vederea selectării corecte a familiilor cu copii ce au nevoie de susținere socială și întocmirea corectă a actelor privind acordarea ajutorului financiar.

Activități privind consemnarea Zilelor remarcabile legate de protecția socială a populației

Ziua evacuării trupelor armate de pe teritoriul Afganistanului – 15 februarie

Întru consemnarea aniversării a 30-a de la retragerea trupelor armate de pe teritoriul Afganistanului, la 15 februarie 2019, de către Aparatul Președintelui raionului, în comun cu DASPF Hîncești, Societatea raională a participanților în războiul din Afganistan, în colaborare cu APL și ONG-uri, s-a organizat o adunare festivă și serviciul divin, s-au depus flori la monumentul eroilor căzuți în lupte din Afganistan și s-a organizat o masă de pomenire la Cantina Socială din or. Hîncești în memoria celor căzuți din mijloacele financiare alocate de Consiliul raional Hîncești. De asemenea, participanților războiului din Afganistan de către Agenția Națională Asistență Socială au fost acordate ajutoare materiale cu destinație specială.

Ziua comemorării eroilor căzuți în lupte din Transnistria – 2 martie

Întru consemnarea Zilei comemorării eroilor căzuți în lupte din Transnistria pentru integritatea teritorială a Republicii Moldova – 2 martie 2019, s-au organizat manifestări în comun cu aparatul Președintelui raionului și Comisariatul raional de Poliție.

Așa dar, a avut loc o adunare festivă în Piața Suveranității din or. Hîncești, s-au depus flori la monumentul eroilor căzuți în război, s-au acordat ajutoare materiale colaboratorilor de poliție participanți în conflictul militar din Transnistria. În final, s-a organizat o masă de pomenire din miloacele financiare alocate de Consiliul raional Hîncești.

De către Agenția Națională Asistență Socială au fost acordate ajutoare materiale cu destinație specială participanților în războiul din Transnistria.

Ziua producerii catastrofei la C.A.E. de la Cernobîl – 26 aprilie

În scopul consemnării Zilei de 26 aprilie pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei din Cernobîl, în strînsă colaborare cu organizația raională „Cernobîl-Hîncești”, s-au organizat activități comemorative.

La 26 aprilie 2019 a avut loc o adunare festivă a participanților la lichidarea consecințelor catastrofei din Cernobîl și văduvelor participanților decedați, la care au participat Președintele raionului, reprezentanții Direcției asistență socială și protecție a familiei și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale. În cadrul adunării participanții la lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobîl au abordat multiple probleme cu care se confruntă, au fost expuse doleanțele și înaintat propunerile. Îndeosebi ele s-au referit la acordarea facilităților pentru copiii din familiile participanților care studiază în instituțiile superioare de învățămînt, repartizarea ajutoarelor materiale și umanitare, precum și inaugurarea unui memorial în or. Hîncești. Toate doleanțele au fost luate la evidență spre a fi realizate cît mai curînd posibil.

De asemenea, participanții la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl au organizat în orașul Hîncești un marș de comemorare a victimelor catastrofei de la Cernobîl pe traseul Piața Suveranității - strada 31 August, unde îi aștepta transportul gratuit pentru deplasarea participanților la Chișinău pentru participare la mitingul și marșul de comemorare din mun. Chișinău. Mai tîrziu la Cantina socială din or. Hîncești a Societății raionale a invalizilor și păturilor vulnerabile a fost organizată o masă de pomenire pentru 60 de persoane din contul alocațiilor financiare ale Consiliului raional în sumă de 5000 (cinci mii) lei.

De către Agenția Națională Asistență Socială s-au acordat ajutoare materiale cu destinație specială participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E Cernobîl și văduvelor acestora.

Persoanelor cu dizabilități în urma participării la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl trimestrial li se acordă compensația pentru serviciile de transport, conform Hotărîrii Guvernului RM nr. 1413 din 27.12.2016.

Protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl se află mereu în vizorul DASPF Hîncești.

Ziua Victoriei asupra fascismului – 9 Mai

În scopul consemnării Zilei de **9 Mai 2019**, la ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind aniversarea a 73-a de la terminarea celui de-al doilea război mondial”, Direcția asistență socială și protecție a familiei Hîncești a preconizat măsuri referitoare la organizarea și desfășurarea datei remarcabile. Așa dar, în raionul Hîncești s-au desfășurat următoarele acțiuni:

- autorităților administrației publice locale de nivelul I au fost expediate scrisori cu recomandări de a asigura consemnarea Zilei de 9 Mai;
- fiecare primărie a contribuit la amenajarea monumentelor și mormintelor veteranilor celui de-al doilea război mondial rămase fără îngrijire;
- circa în toate primăriile s-au organizat întîlniri ale veteranilor celui de-al doilea război mondial cu elevii, studenții, organizațiile obștești;

- în ziua de 9 Mai în toate primăriile au fost organizate meeting-uri de comemorare, depuneri de flori la monumentele celor căzuți în război, vizite la domiciliu ale veteranilor, mese de pomenire, înmînarea coletelor, activități culturale etc.
- de către Agenția Națională Asistență Socială invalizii și participanții la cel de-al doilea război mondial, precum și văduvele de război și persoanele asimilate participanților la război din raion au beneficiat de ajutoare materiale cu destinație specială.
- în majoritatea primăriilor raionului veteranilor de război au fost acordate ajutoare materiale din fondurile disponibile ale Consiliilor locale.

Se întreprind permanent măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de trai și serviciilor prestate veteranilor de război, acordarea ajutoarelor materiale și umanitare, îngrijirea la domiciliu, reabilitarea sanatorială, asigurarea cu cărucioare, bastoane și alte articole protetico-ortopedice pentru veteranii cu dizabilități locomotorii etc.

1 octombrie – Ziua Internațională a Oamenilor în Vârstă

Conform Rezoluției ONU nr. 45/106 din 01 iunie 1991, în fiecare an, la 1 octombrie, în lume este sărbătorită Ziua Internațională a Oamenilor în Vârstă.

Devenind deja o frumoasă tradiție, sărbătoarea acestei zile se află sub semnul atenției tuturor locuitorilor țării, tineri și vîrstnici dopotrivă, pentru a recunoaște contribuția însemnată pe care au adus-o de-a lungul anilor la dezvoltarea țării. Din acest considerent, preocupările întregii societăți urmează a fi îndepărtate spre îmbunătățirea standardelor de viață și stimularea participării active a persoanelor vîrstnice, schimbarea atitudinii și percepției față de ei prin crearea unei punți de solidaritate între generații.

În acest context, la Ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova “Cu privire la aprobarea Planului de Acțiuni privind organizarea și desfășurarea Zilei Internaționale a Oamenilor în Vârstă” (1 octombrie) și în scopul executării Hotărîrii Guvernului nr. 616 din 18 septembrie 1992 privind consemnarea Zilei Internaționale a Oamenilor în Vârstă, s-au întreprins următoarele măsuri:

- a fost aprobat Programul raional de acțiuni privind organizarea și desfășurarea manifestărilor dedicate Zilei Internaționale a Oamenilor în Vârstă;
- în toate primăriile din raion au fost expediate scrisori cu recomandările privind consemnarea Zilei Internaționale a a Oamenilor în Vârstă, în cooperare cu Direcția asistență socială și protecție a familiei, cu activul organizațiilor obștești ale veteranilor muncii, agenții economici din teritoriu, cooperativele agricole, cantinele de ajutor social etc. și să asigure acțiuni în practică prin antrenarea lor la soluționarea problemelor persoanelor în vîrstă, organizarea meselor de binefacere, distribuirea coletelor cu produse alimentare și industriale, precum și altor ajutoare. Totodată, s-a recomandat să fie organizate în fiecare primărie acțiuni tematice, consacrate sărbătorii, precum întâlniri ale persoanelor vîrstnice cu elevii, organizațiile obștești, vizitarea la domiciliu a persoanelor vîrstnice solitare sau imobilizate cu acordarea coletelor de ajutor umanitar;
- autoritățile administrațiilor publice locale de nivelul I au asigurat deplasarea în or. Hîncești a persoanelor vîrstnice (președinții organizațiilor primare ale veteranilor), pentru a participa la manifestările organizate cu ocazia consemnării Zilei Internaționale a oamenilor în Vîrstă;
- la data de 1 octombrie 2019 în or. Hîncești a fost organizată o adunare dedicată Zilei Internaționale a Oamenilor în Etate, masă de binefacere organizată din mijloacele financiare alocate de către Primăria Hîncești;
- în majoritatea primăriilor din raion cu concursul asistenților și lucrătorilor sociali au avut loc întâlniri cu persoanele în vîrstă, vizite la domiciliu a persoanelor solitare, imobilizate, s-au înmînat colete de ajutor umanitar; s-au întreprins măsuri pentru îmbunătățirea ajutorului de protezare și de reabilitare sanatorială pentru persoanele vîrstnice;
- în unele primării persoanelor de vîrsta a treia s-au acordat ajutoare materiale din fondul disponibil al primăriei, în altele s-a eliberat gratuit cîte un ster de lemne pentru foc.

Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități – 3 decembrie

Întru executarea ordinului Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM nr. 1274 din 08.11.2019 „*Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind consemnarea Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități – 3 decembrie 2019*”, în raionul Hîncești s-au întreprins următoarele măsuri:

- a fost elaborat și aprobat Planul de acțiuni privind consemnarea Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități – 3 decembrie în raionul Hîncești;
- în primăriile raionului s-au expediat demersuri privind organizarea în teritoriu a activităților prilejuite de consemnarea Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități și organizarea în practică a diverselor activități – adunări, serate, concerte, mese de binefacere, vizite la domiciliu ale celor imobilizați cu înmînarea cadourilor, coletelor, ajutoarelor materiale, umanitare etc.;
- pe 3 decembrie 2019 în Sala de Verde de ședințe a Consiliului raional Hîncești s-au desfășurat următoarele activități: adunare festivă cu reprezentanții organizațiilor locale a persoanelor cu dizabilități din raionul Hîncești, unde au luat cuvîntul vicepreședintele raionului, președintele Societății raionale a invalizilor, șefa DASPF Hîncești și șefa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale ș. a. privind problemele persoanelor cu dizabilități. La Cantina socială din or. Hîncești a fost organizată masă de binefacere pregătită pentru persoanele cu dizabilități participante la eveniment din mijloacele alocate de Consiliul Raional Hîncești în sumă de 10,0 mii lei;
- în majoritatea primăriilor au fost organizate vizite la domiciliu a persoanelor cu dizabilități de grad sever sau imobilizate, cărora li s-au acordat ajutoare materiale, colete cu produse alimentare ș. a.
- în cadrul raionului activează Centre care prestează servicii sociale pentru persoane cu dizabilități:
  - o Centrul de îngrijire la domiciliu a persoanelor care se află în incapacitate de a se îngriji individual din or. Hîncești și zona aferentă, la evidența căruia sunt și persoane cu dizabilități, pe care îi îngrijesc la domiciliu și îi asigură cu prânzuri calde de la Cantina socială din or. Hîncești;
  - o Centrul de zi pentru copii cu dizabilități multiple „Pasărea Albastră” din or. Hîncești.

Se întreprind măsuri pentru acordarea sprijinului permanent persoanelor cu dizabilități la exercitarea drepturilor fundamentale în relațiile cu comunitatea, instituțiile statale (apărarea drepturilor persoanelor cu dizabilități la ședințele de judecată, instalarea căilor de acces la intrările în instituțiile publice, antrenarea organizațiilor de caritate, religioase, agenților economici din teritoriu în organizarea meselor de binefacere, distribuirea coletelor cu produse alimentare și industriale, altor ajutoare).

Protecția socială a persoanelor cu dizabilități în raionul Hîncești continuă prin prestarea diferitor servicii, în scopul integrării sociale ale acestora.

PROTECȚIA FAMILIEI ȘI COPILULUI

Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului prevede în articolul 3 că „... statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare...”.

Totodată, în baza articolului 27 Convenția garantează „... dreptul oricărui copil la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Părinților și oricărui altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului. Statele părți, ținând seama de condițiile naționale și în limita mijloacelor lor, vor adopta măsuri corespunzătoare pentru a ajuta părinții și alte persoane care au în grijă un copil

să valorifice acest drept și vor oferi, în caz de nevoie, o asistență materială și programe de sprijin ...”.

Sistemul național de protecție socială a familiei și copilului din Republica Moldova include două componente de bază: prestații bănești și servicii sociale.

1.1. Prestații adresate familiei și copilului

Prestațiile sociale sunt o formă de sprijin financiar, care răspunde unei game largi de nevoi sociale și acoperă atât drepturi universale, cât și prestații care se adresează doar persoanelor sau familiilor aflate într-o situație de dificultate, vulnerabilitate ori dependență.

Dreptul la prestații sociale pentru familiile cu copii, copiii în situație de risc și copii rămași (temporar) fără ocrotire părintească este garantat de cadrul normativ național.

Indemnizațiile adresate familiilor cu copii reprezintă principalul suport financiar din partea statului pentru familiile cu copii și este exprimat sub formă de plăți unice sau periodice acordate familiei pentru nașterea și creșterea/îngrijirea copilului.

La data de 23 decembrie 2016 a fost aprobată Legea nr. 315 privind prestațiile sociale pentru copii, care stabilește prestațiile sociale pentru copii în scopul asigurării unui sprijin financiar minim din partea statului la nașterea copilului, pentru îngrijirea copilului, pentru creșterea copiilor gemeni, precum și prestațiile sociale de suport pentru copiii adoptați, copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, inclusiv în vederea continuării studiilor.

Legea 315/2016 prevede următoarele tipuri de prestații sociale pentru copii:

➤ Prestații stabilite de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale:

- 1) Pentru copil, la naștere, se acordă indemnizație unică la nașterea copilului;
- 2) Pentru copil cu vîrstă de pînă la 2 ani se acordă indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului persoanei neasigurate;
- 3) Pentru copiii gemeni sau pentru mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină se acordă, pentru fiecare copil, indemnizație lunară de suport pentru creșterea lor pînă la vîrsta de 3 ani;

➤ Prestații stabilite de către Direcția Asistență Socială și protecție a familiei:

- 1) Pentru copilul rămas temporar fără ocrotire părintească și pentru copilul rămas fără ocrotire părintească plasat în serviciul de tutelă/curatelă se acordă indemnizație lunară pentru întreținerea copilului aflat sub tutelă/curatelă;
- 5) Pentru copilul adoptat se acordă indemnizație lunară pentru întreținerea copilului adoptat;

➤ Prestații stabilite de către instituțiile de învățămînt profesional tehnic și în instituții de învățămînt superior:

- 1) Pentru copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, precum și pentru tinerii care, pînă la împlinirea vîrstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas fără ocrotire părintească, care își continuă studiile în instituții de învățămînt profesional tehnic și în instituții de învățămînt superior se acordă indemnizație pentru continuarea studiilor.

1.2 Servicii sociale adresate familiei cu copii

Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123 din 18.06.2010 constituie cadrul general de creare și funcționare a sistemului integrat de servicii sociale. Aceasta determină sarcinile și

responsabilitățile autorităților administrației publice centrale și locale, ale altor persoane juridice și fizice abilitate cu asigurarea și prestarea serviciilor sociale, precum și asigură protecția drepturilor beneficiarilor de

servicii sociale. Serviciile sociale sunt definite ca ansamblu de măsuri și activități realizate pentru a satisface necesitățile sociale ale persoanei/familiei în vederea depășirii unor situații de dificultate, de prevenire a marginalizării și excluderii sociale.

Dreptul la serviciile sociale existente este stabilit în mod individual, în baza evaluării necesității persoanei/familiei de aceste servicii.

Servicii sociale primare

Pe parcursul anului 2019, în raion au activat 2 Centre comunitare de zi și anume: **Centrul comunitar “Viitorul” din c. Sarata Galbenă și Centrul comunitar “Perspectiva” din c. Lăpușna** ce au prestat servicii pentru 66 de copii aflați în situație de risc cu vârsta cuprinsă între 7-16 ani.

Servicii sociale specializate

Actualmente, familiile cu copii și copii aflați în dificultate sau situație de risc din raion beneficiază de următoarele servicii sociale specializate:

➤ Centrul de zi pentru copii cu dizabilități multiple ”Pasărea Albastră”, mun.Hîncești

Instituția asigură servicii de sprijin și îngrijire de bază, terapii adecvate, de abilitare și reabilitare, educative și recreative.

SCOPUL Centrului este: sensibilizarea comunității în problemele copiilor cu dizabilități, reabilitarea psihosocială și reprezentarea acestor persoane în societate, a noilor alternative de asistență socială și a metodelor de soluționare a diverselor probleme pentru familiile lor.

Beneficiari ai Centrului sunt copiii cu dizabilități multiple și severe cu vârsta cuprinsă între 2-18 ani, afiți din mun. Hîncești cît și din satele apropiate: Caracui, Sarata-Galbenă, Mereșeni, Buțeni, Bozieni, Logănești, Ciuciuleni.

Capacitatea Centrului este de 27 de locuri. Pe parcursul anului 2019 de serviciile Centrului au beneficiat 28 de copii.

➤ Centrul de plasament temporar „Brîndușa” or. Hîncești

Centrul este o instituție publică, care ia în îngrijire de tip familial, pe o perioadă determinată copiii aflați în situații de risc. Centrul este o instituție din subordinea Consiliului local Hîncești și este în totalitate finanțată din bugetul municipiului.

Scopul Centrului este de a oferi copiilor aflați în situații de risc servicii de cazare, îngrijire, educație și, după caz consiliere psihologică, medicală în vederea (re)integrării copilului într-un mediu familial.

Beneficiarii Centrului sînt copiii aflați în dificultate cu domiciliu în mun.Hîncești.

Centrul are o capacitate de **25** de locuri. La moment de serviciile centrului beneficiază 18 copii din municipiul Hîncești.

➤ Centrul raional Maternal - „Pro-Femina” mun. Hîncești

Centrul Raional Maternal „Pro-Femina” este instituție publică și activează în baza Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrului aprobat prin **Decizia nr 05/15 din**

7 decembrie 2016 și în redacție nouă prin decizia nr 05/06 a Consiliului Raional Hincesti din 12.10.2017.

Scopul Centrului: este de a preveni abandonul copilului prin oferirea unui mediu suportiv cuplului mama-copil aflat în dificultate, dezvoltarea abilităților parentale ale mamei, precum și medierea relațiilor cu familia extinsă în vederea (re)integrării în mediul familial.

Beneficiari:

Centrul Raional Maternal „Pro-Femina” are o capacitate de **22 locuri de plasament temporar** (4 pentru cuplul mama-copil; 14 pentru alți beneficiari cum ar fi copii sau femei).

Copii pot sunt plasați în Centru fiind însoțiți de către părinte sau reprezentantul lor legal. Plasarea individuală a copiilor este admisă pentru copii la care s-a stabilit o măsură de protecție socială (plasament în regim de urgență) pe perioada acestei măsuri.

În anul 2019 de serviciile centrului au beneficiat 66 de beneficiari, 6 cupluri a câte un copil, 5 - cupluri a câte 2 copii, 2 cupluri a câte 3 copii și 31 copii.

Serviciul de Asistență Parentală Profesionistă (APP)

Serviciul de Asistență Parentală Profesionistă a fost creat prin Decizia Consiliului raional Hîncești nr. 07/02 din 12.12.2012 și este un serviciu social, care oferă copilului îngrijire familială substitutivă în familia unui asistent parental profesionist.

Scopul acestui serviciu este de a oferi copilului îngrijire într-un mediu familial substitutiv pentru o perioadă determinată de timp.

Obiectivele Serviciului sînt:

- Asigurarea îngrijirii copilului în conformitate cu necesitățile individuale de asistență și dezvoltare ale acestuia.

- Facilitatea (re)integrării familiale și sociale a copilului, ținând cont de necesitățile individuale de asistență și dezvoltare ale acestuia.

Prestarea serviciului se realizează în baza următoarelor principii:

- Respectarea și promovarea interesului superior al copilului;
- Respectarea dreptului copilului de a crește și a fi educat în familie;
- Respectare identității copilului;
- Respectarea opiniei copilului și luarea în considerare a acestuia, în funcție de vârsta sau gradul de maturitate;
- Abordarea non discriminatorie;
- Protecția împotriva violenței, neglijării, exploatării copilului.

Pe parcursul anului 2019 au activat **2 Servicii de Asistență Parentală Profesionistă**, care au avut la îngrijire 2 copii.

Pentru anul 2019 au fost alocate mijloace financiare pentru activitatea a 3 servicii de Asistență Parentală Profesionistă, dintre care 2 servicii viabile și un serviciu nefuncționabil (funcție vacantă). Pe parcursul anului cele 2 servicii viabile și-au încetat activitatea în baza cererilor de eliberare din funcție sau transfer în altă funcție. Încetarea activității serviciilor APP au fost discutate în cadrul comisiei raionale pentru protecția copilului aflat în dificultate. În schimbul acestor servicii sociale a fost creat alt serviciu social – Casă de Copii de Tip Familial.

Serviciul Casa de copii de tip familial (CCTF)

Casa de copii de tip familial este un serviciu social specializat, care oferă copiilor îngrijire familială substitutivă în familia unui părinte-educator, care asigură la domiciliul său îngrijirea și educarea copilului pentru o perioadă determinată de timp.

Obiectivele serviciului sunt:

- 1) Îngrijirea și creșterea copilului în condițiile unui mediu familial substitutiv, corespunzător particularităților de vîrstă și standardelor minime de calitate;

2) Facilitarea socializării și (re)integrării copilului în familia biologică, extinsă, adoptatoare sau în alte forme de îngrijire de tip familial.

Beneficiarii casei de copii de tip familial sunt copiii rămași temporar fără ocrotire părintească sau rămași fără ocrotire părintească de la 0 la 18 ani.

În casa de copii de tip familial pot fi plasați de la trei pînă la șapte copii. Numărul total al copiilor plasați în casa de copii de tip familial și al copiilor proprii nu va depăși 7 persoane.

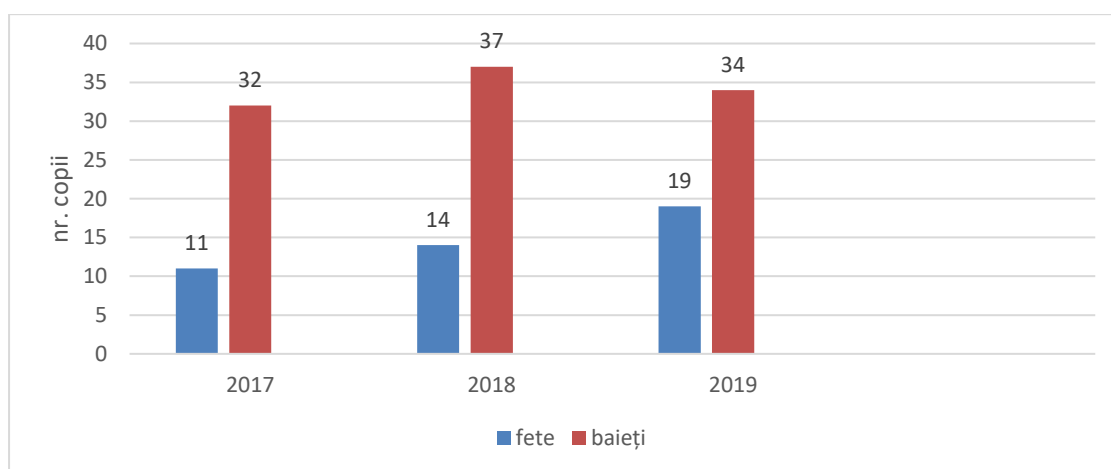
Mărimea indemnizației pentru copiii plasați în serviciul de Casă de copii de tip familial este stipulată în Hotărîrea Guvernului nr. 1278 din 26.12.2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la tipurile, cuantumurile și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial.

Tabel 1

Nr.	Tipul indemnizațiilor	Mărimea, lei
1	Indemnizație unică la plasament, inclusiv: - Pentru copilul cu vîrsta de pînă la 1 an - Pentru copilul cu vîrsta de la 1 ani pînă la 3 ani - Pentru copilul cu vîrsta 4-18 ani - Pentru copiii cu dizabilități	7026 lei 5269,5 lei 3513 lei 4566,9 lei
2	Indemnizație lunară	1400 lei
3	Indemnizație zilnică, Inclusive: - Zile obișnuite - Zile de sărbători (4/an) - Ziua de naștere	11 lei/zi 84 lei 114 lei
4	Indemnizație unică la împlinirea vîrstei de 18 ani	1000 lei

În anul 2019 au activat **13 case de copii de tip familial**, unde sunt plasați **53 de copii (fig.1)**.

Fig. 1. Numărul copiilor în Casele de copii de tip familial

Serviciul tutelă/curatelă

Serviciul Tutela/curatela reprezintă o formă de protecție, care se instituie asupra copiilor separați de părinți în scopul educației și instruirii acestora, precum și al apărării drepturilor și intereselor lor legitime. Activitatea serviciului dat este reglementată prin Codul Familiei adoptat prin Legea nr. 1316- XIV din 26.10.2000, Codul Civil nr. 1107-XV din 06.06.2002.

Tutela/curatela se instituie cu scopul prestării anumitor servicii:

- îngrijirea și creșterea copilului în condițiile unui mediu familial substitutiv;
- reprezentarea legală a drepturilor și intereselor copiilor;
- administrarea bunurilor mobile și imobile ale copilului.

Tutela curatela se instituie asupra copiilor rămași fără ocrotire părintească.

Mărimea indemnizației pentru copiii plasați în serviciul tutelă/curatelă este stipulată în Hotărîrea Guvernului nr. 1278 din 26.12.2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la tipurile, cuantumul și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial (tabele 2).

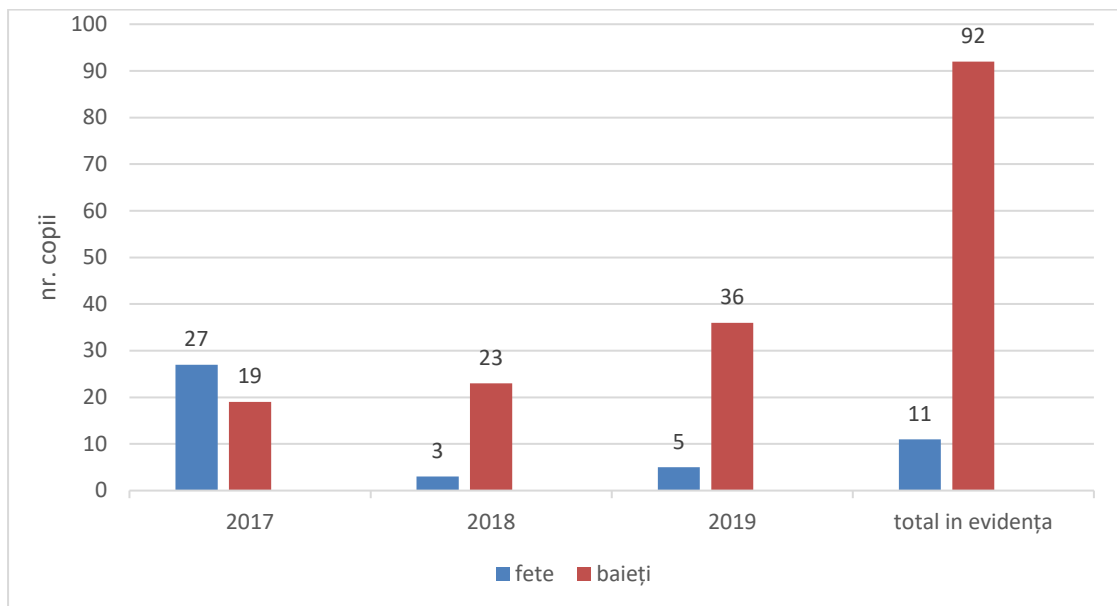
Tabel 2

Nr.	Tipul indemnizațiilor	Mărimea, lei
1	Îndemnizație unică la plasament, inclusiv: - Pentru copilul cu vârsta de pînă la 1 an - Pentru copilul cu vârsta de la 1 ani pînă la 3 ani - Pentru copilul cu vârsta 4-18 ani	7026 lei 5269,5 lei 3513 lei
2	Îndemnizație lunară	1400 lei
3	Îndemnizație zilnică, inclusiv: - Zile obișnuite - Zile de sărbători (4/an) - Ziua de naștere	11 lei/zi 84 lei 114 lei

În anul 2019 au fost instituite **41** de forme de protecție tutelă/curateală, dintre care **5 fete și 36 băieți** (fig.2).

La moment, în serviciul tutelă/curatelă **sunt plasați 103 copii**, dintre care **11 fete și 92 băieți**.

Fig. 2. Numărul copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă

La moment în evidența Direcției se află **212 copii** cu statut de copii rămași temporar fără ocrotire părintească/ rămași fără ocrotire părintească plasați în servicii sociale specializate, atât din raion cât și din republică (tabelul 3).

Tipul plasamentului	Anul 2019	Total în evidență
Plasament familial, inclusiv		
- Tutelă/curatelă	41	103
- CCTF	51	53
Plasament rezidențial, inclusiv		
- Centre de plasament	23	32
- Alte instituții de tip rezidențial	0	24
	115	212

Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii

Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii este orientat spre familiile cu copii, pentru a preveni și/sau a depăși situațiile de risc în vederea asigurării creșterii și educației copilului în mediul familial.

Scopul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii constă în susținerea dezvoltării capacităților familiei în creșterea și educația copilului, prin consolidarea factorilor protectori din interiorul familiei și conectarea ei la resursele relevante din comunitate.

Serviciul numit se prestează în două forme:

- sprijin familial *primar*;
- sprijin familial *secundar*.

Sprijinul familial primar include activități variate, flexibile, orientate spre consolidarea mediului familial și a factorilor protectori din interiorul familiei: formarea capacității de a depăși situațiile dificile, crearea rețelei sociale a familiei și a capacității acesteia de a oferi suport în perioadele dificile, formarea deprinderilor privind îngrijirea și educația copilului, formarea competențelor sociale și emoționale ale copilului, identificarea factorilor care pot conduce la apariția riscului de neglijare și abuz.

Acesta este realizat prin intermediul programelor de prevenire primară, în funcție de necesitățile comunității și existența serviciilor comunitare, care pot include: activități de informare

și sensibilizare, școala părinților, grupuri de suport pentru părinți și pentru copii, activități comunitare cu copiii pentru susținerea dezvoltării emoționale, sociale și incluziunii sociale a acestora.

Beneficiari ai sprijinului familial primar sînt toate familiile cu copii din comunitate.

Sprijinul familial secundar include un ansamblu de activități adresate familiilor cu copii în situații de risc, cu scopul de a diminua factorii care afectează sănătatea și dezvoltarea copilului, a preveni separarea copilului de familie sau a pregăti reintegrarea lui în familie, care sînt realizate în baza managementului de caz aprobat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei. Pentru prevenirea separării copilului de familie sau reintegrarea acestuia în familie, sprijinul familial secundar se realizează în baza evaluării complexe. În cadrul sprijinului familial secundar familiile cu copii pot beneficia de ajutor bănesc.

Ajutorul bănesc se oferă în situațiile în care sprijinul familial secundar nu asigură diminuarea problemei/soluționarea cazului fără de asistență financiară. La stabilirea ajutorului bănesc se iau în considerare necesitățile familiei, numărul de copii în familie, condițiile de trai, factorii sezonieri, gravitatea problemei etc., precum și venitul familiei obținut din salarii, plăți sociale și alte surse de venit, declarate sub responsabilitatea familiei. Familia beneficiară de ajutor social are dreptul de a accesa ajutor bănesc.

Beneficiari ai sprijinului familial secundar sînt familiile cu copii în situații de risc și/sau familiile ai căror copii se află în proces de reintegrare.

De sprijin familial primar au beneficiat 330 de copii, iar de sprijin familial secundar 334 copii. **Ajutorul bănesc a fost oferit în cazul a 334 de copii. Suma totală fiind de 1329300 lei.**

1.3 Protecția drepturilor copilului

Una din componentele de bază ale politicii de protecție a copilului și a familiilor cu copii ține de protecția și respectarea drepturilor copilului. În acest context Republica Moldova dispune de un cadru instituțional-legislativ destul de dezvoltat referitor la acest domeniu.

Printre cele mai reprezentative instituții axate pe protecția copilului și respectarea drepturilor copilului pot fi numite: Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate; adopția etc.

Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate

În scopul prevenirii separării copilului de familie și dezinstituționalizării copilului, asigurând respectarea interesului superior al acestora, prin Hotărârea Guvernului nr. 7 din 20 ianuarie 2016 a fost aprobat Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate.

Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate are drept **obiective:**

- 1) asigurarea faptului că familiile cu copii în situație de risc primesc suportul necesar pentru depășirea situațiilor de risc și prevenirea separării copilului de familie sau pentru reintegrarea copilului în familie;
- 2) asigurarea faptului că separarea copilului va fi dispusă de autoritatea tutelară teritorială numai în cazul în care, în urma evaluărilor, se constată că menținerea copilului alături de părinți nu este posibilă sau contravine interesului superior al acestuia;
- 3) asigurarea faptului că în cazul copilului separat de părinți, autoritatea tutelară teritorială va dispune plasamentul copilului, ținînd cont de prioritatea plasamentului sub tutelă în familia extinsă față de celelalte tipuri de plasament, iar în cazul în care acest lucru este imposibil, de prioritatea plasamentului în serviciile de tip familial față de serviciile de tip rezidențial.

În acest sens, activitatea Comisiei se realizează în baza următoarelor **principii:**

- 1) respectarea și promovarea interesului superior al copilului;
- 2) respectarea dreptului copilului de a crește și de a fi educat în familie;
- 3) respectarea dreptului prioritar al părinților de a-și educa copiii conform propriilor convingeri și responsabilitatea primară a părinților pentru creșterea, educarea și protecția copiilor lor;
- 4) respectarea opiniei copilului și luarea în considerare a acesteia, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate;
- 5) respectarea demnității copilului;
- 6) abordarea individualizată a copilului;
- 7) abordarea nondiscriminatorie;
- 8) abordarea multidisciplinară a cazului;
- 9) asigurarea protecției împotriva violenței, neglijării și exploatării copilului;
- 10) parteneriatul cu părinții/alt reprezentant legal al copilului în luarea deciziei;
- 11) asigurarea continuității în creșterea și educarea copilului, ținând cont de identitatea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, în cazul luării unei măsuri de protecție;
- 12) celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil;
- 13) asigurarea confidențialității datelor cu caracter personal.

Pe parcursul anului 2019 au fost organizate și desfășurate **16 ședințe ale Comisiei**, la care au fost **examine cazurile a 327 familii cu numărul total de copii 411**. În cadrul ședințelor desfășurate, Comisia a decis asupra următoarelor subiecte (tabel 3):

Tabel 3 Deciziile Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate

	Nr. copiilor
menținerea copiilor în familia biologică	334
dezinstituționalizarea copiilor din instituții rezidențiale, <i>dintre care:</i>	39
- reintegrați în familia biologică	15
- plasați în serviciul de tutelă/curatelă	12
- plasați în serviciu de plasament de tip familial (APP, CCTF)	11
- plasați în serviciul de tip rezidențial (centre de plasament temporar, case comunitare pentru copii în situație de risc)	1
separarea a copiilor de părinți și eliberarea avizului privind plasamentul planificat al copilului <i>dintre care plasați în:</i>	38
- serviciul de tutelă/curatelă	13
- serviciu de plasament de tip familial (APP, CCTF)	11
- plasați în serviciul de tip rezidențial (centre de plasament temporar, case comunitare pentru copii în situație de risc)	14
eliberarea avizului privind încetarea plasamentului în serviciul de asistență parentală profesionistă sau casă de copii de tip familial	19
eliberarea avizului privind acordarea ajutorului bănesc în cadrul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii	334
eliberarea avizului privind aprobarea solicitanților la funcția de asistent parental profesionist și părinte-educator	3
eliberarea avizului privind re aprobarea asistenților parentali profesioniști și evaluarea anuală a performanței părinților-educatori	12

Tabel 4. Activitățile Comisiilor pentru protecția copilului aflat în dificultate în anul 2019 față de anii 2018, 2017

<i>Indicatorul</i>	Anul 2017 (copii)	Anul 2018 (copii)	Anul 2019 (copii)
Cazuri examinate	178	256	327
Reintegrări în familia biologică/ extinsă	12	21	15
Avizare forme de protecție de tip familial (tutelă/curatelă, APP, CCTF)	35	38	48
Eliberarea avizului privind acordarea ajutorului bănesc în cadrul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii	0	402	334

Adopția

În conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 99 din 28.05.2010 privind regimul juridic al adopției, în registrul de evidență a Autorității Tutelare teritoriale Hîncești în anul 2019 au fost luate în evidență solicitanți/solicitant cu statut de adoptatori în felul următor:

Nr. atestatorilor eliberate solicitanților la adopție	Nr. copiilor cărora le-a fost stabilit statutul de copil adoptabil	Nr. copiilor în proces de potrivire	Nr. copiilor adoptați	Nr. copiilor adoptați de către cel de-al doilea soț	Nr. adopțiilor încetate/desfăcute
9	3	2	-	2	-

La fel în perioada anului 2019 s-au întocmit 12 rapoarte de evaluare postadopție cu privire la situația copiilor adoptați, care ulterior au fost transmise MSPSF al R.Moldova.

Reprezentarea drepturilor copilului în procesele civile

În conformitate cu prevederile Codului Familiei, adoptat prin Legea nr. 1316-XIV din 26.10.2000 în cazul litigiilor între părinți sau reprezentanți legali pe aspecte ce vizează în mod direct sau indirect copiii, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale acestora în instanța de judecată este exercitată de către autoritățile tutelare, indiferent de calitatea procesuală: *reclamant, pârât sau intervenient accesoriu*.

Pe parcursul anului 2019, specialiștii Direcției au reprezentat interesele a **621 copii** în instanțele de judecată, dintre care, în calitate de **reclamant pentru 8 copii**, în calitate de pârât pentru **88 copii** și în calitate de intervenient accesoriu pentru **525 copii**.

Denumirea indicatorilor	Calitatea procesuală a autorității tutelare			Total pe an
	reclamant	pârât	intervenient accesoriu	
1	2			3
Numărul copiilor asistați în domeniul protecției drepturilor copiilor	8	88	525	621
Numărul ședințelor	12	102	358	472
inclusiv / в том числе:				
Luați de la părinții cu decădere din drepturi părintești	8	0	24	32
Numărul ședințelor	12	0	22	34
Luați de la părinții fără decădere din	0	0	192	192

drepturi părintești				
Numărul ședințelor	0	0	101	101
Restabilirea în drepturile părintești	0	0	4	4
Numărul ședințelor	0	0	3	3
Litigii cu privire la stabilirea domiciliului copilului	0	0	292	292
Numărul ședințelor	0	0	194	194
Litigii dintre părinți cu privire la participarea în educația copiilor	0	2	2	4
Numărul ședințelor	0	5	8	13
Litigii cu privire la participarea în educația copiilor a bunicilor, fraților și surorilor	0	0	0	0
Numărul ședințelor	0	0	0	0
Stabilirea/recunoașterea/contestarea paternității	0	1	1	2
Numărul ședințelor	0	4	2	6
Constatarea nașterii copilului	0	1	0	1
Numărul ședințelor	0	2	0	2
Aplicarea unei măsuri de ocrotire judiciară asupra părintelui	0	2	0	2
Numărul ședințelor	0	3	0	3
Schimbarea numelui de familie și/sau a prenumelui copilului	0	1	0	1
Numărul ședințelor	0	2	0	2
Apărarea drepturilor patrimoniale ale copilului	0	1	0	1
Numărul ședințelor	0	3	0	3
Litigii cu privire la ieșirea din țară a copilului	0	3	5	8
Numărul ședințelor	0	3	15	18
Reprezentarea intereselor și a drepturilor copiilor în calitate de reprezentant legal	0	2	3	5
Numărul ședințelor	0	4	9	13
În privința cărora au fost examinate alte litigii	0	75	2	77
Numărul ședințelor	0	76	4	80

Decăderea din drepturile părintești

În condițiile prevederilor Codului Familiei menționat mai sus, procedural, decăderea din drepturile părintești a părintelui/părinților față de copil/copii are loc doar pe cale judecătorească.

Acțiunea privind decăderea din drepturile părintești poate fi pornită de celălalt părinte, tutorele copilului, **autoritatea tutelară** sau procuror. Cererea privind decăderea din drepturile părintești se examinează cu participarea obligatorie a autorității tutelare.

În acest context, menționăm că **în anul 2019** specialiștii Direcției au reprezentat interesele a **32 de copii** în procese privind decăderea din drepturile părintești, dintre care pentru **8 copii în calitate de reclamant** și pentru **24 de copii în calitate de intervenient accesoriu**.

Luarea copilului fără decădere din drepturile părintești

În cazul în care există un pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, autoritatea tutelară poate decide luarea copilului de la părinți, comunicând acest fapt procurorului în termen de cel mult 24 de ore. În acest caz, conform Legii nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, autoritatea tutelară locală, în termen de 3 zile lucrătoare, va porni o acțiune în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești. Dacă această cerință nu este îndeplinită, copilul va fi înapoiat imediat părinților.

Pe parcursul anului 201, specialiștii au reprezentat interesele a 192 copii în cauze privind luarea copilului fără decădere din drepturile părintești, dintre care pentru 192 de copii în calitate de intervenient accesoriu.

Restabilirea în drepturile părintești

Codul Familiei stipulează faptul că părinții pot fi restabiliți în drepturile părintești dacă au încetat împrejurările care au condus la decăderea lor din aceste drepturi și dacă restabilirea în drepturile părintești este în interesul copilului. Restabilirea în drepturile părintești se face pe cale judecătorească, în baza cererii persoanei decăzute din aceste drepturi, cu participarea obligatorie a **autorității tutelare**. În cazul în care copilul a atins vârsta de 10 ani, restabilirea în drepturile părintești se va admite ținându-se cont de opinia acestuia.

În anul 2019, reprezentanții Direcției au reprezentat 4 copii în cauze privind restabilirea în drepturile părintești, dintre care pentru 4 copii în calitate de intervenient accesoriu.

Stabilirea domiciliului copilului

În conformitate cu Codul Familiei, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și **avizul autorității tutelare** în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

Pe parcursul **anului 2019** specialiștii au reprezentat **292 de copii** în cauze privind stabilirea domiciliului copilului, dintre care pentru **292 de copii în calitate de intervenient accesoriu**.

Deasemenea, specialiștii Direcției au participat și reprezentat **101 copii** în alte ședințe unde au fost examinate și alte litigii.

Întocmirea graficului de întrevederi

În conformitate cu Codul Familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Părinții au dreptul și sunt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.

Copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu buneii, frații, surorile și cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei. Părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul

acestui din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

Astfel, la cererea unuia dintre părinți, autoritatea tutelară elaborează un grafic de întrevederi cu părintele care nu locuiește împreună cu copilul. De altfel, este posibilă întocmirea unui asemenea grafic și pentru perioada procesului de divorț, oferind posibilitatea părintelui care lipsește să nu întrerupă legătura sa cu copilul.

Pe parcursul **anului 2019 specialiștii au întocmit 26 grafice** de întrevederi.

Mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității infantile și a copiilor cu vârsta de până la 5 ani la domiciliu

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1182 din 22 decembrie 2010 a fost aprobat Regulamentul privind mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității infantile și a copiilor cu vârsta de până la 5 ani la domiciliu.

Scopul mecanismului de colaborare intersectorială rezidă în instituirea și dezvoltarea unui parteneriat durabil și eficient în domeniul medico-social, pentru prevenirea și reducerea ratei mortalității materne, infantile și a copiilor cu vârsta de până la 5 ani la domiciliu.

Obiectivele mecanismului de colaborare intersectorială sînt următoarele:

- 1) stabilirea responsabilităților și standardizarea procesului de coordonare și cooperare intersectorială privind prevenirea mortalității materne, infantile și a copiilor cu vârsta de până la 5 ani la domiciliu;
- 2) dezvoltarea parteneriatului intersectorial în cadrul instituțiilor publice și private în soluționarea problemelor familiilor și copiilor în situație de risc.

Pentru anul 2019, în evidența autorității tutelare s-au aflat 140 de familii cu copii cu vârsta de până la 5 ani în situație de risc, cu 30 de familii mai mult decât în anul 2018. În aceste familii cresc și se educă 166 copii cu vârsta de până la 5 ani și 44 copii cu vârsta 0-12 luni.

Pe parcursul anului 2019 au fost luate în evidență 54 familii (în care cresc 60 de copii de 0-5 ani, dintre care 28 pînă la un an) și scoase din evidență 24 familii (în care cresc 28 copii de 0-5 ani, dintre care 4 pînă la un an).

Dintre familiile scoase din evidență:

- 9 familii cu 13 copii au fost scoase din cauza depășirii vârstei de 5 ani a copilului;
- 9 familii cu 10 copii - din cauza schimbării domiciliului;
- 6 familii cu 9 copii din cauza depășirii situației de risc.

Din 24 de familii scoase din evidență, 1 copil cu vârsta de pînă la un an, a fost separați de părinți și plasat în serviciu rezidențial. Totodată, 5 copii separate de părinți cu vârsta de pînă la 5 ani au fost plasați în : familia extinsă – 1 copi și 4 copii în instituții rezidențiale.

În anul 2019, de către asistenții sociali au fost realizate 117 evaluări inițiale și 117 evaluări complexe ale familiilor cu copii cu vârsta de pînă la 5 ani, în situație de risc. De asemenea, au fost elaborate 117 planuri individualizate de asistență a copiilor cu vârsta de pînă la 5 ani în situație de risc, 61 dintre care au fost implementate, restul fiind în proces de implementare.

În perioada de raportare către asistenții sociali au parvenit **29 de sesizări** ale cazurilor suspecte de violență, neglijare, exploatare și trafic a copiilor cu vârsta de 0-5 ani, au fost:

- emise 4 ordonanțe de protecție a copiilor;
- înaintate în instanța de judecată 1 acțiune privind decăderea din drepturi părintești.

Întru depășirea situațiilor de risc, pentru 45 de familii au fost stabilite prestații sociale, iar la 38 familii le-au fost acordate servicii sociale. De asemenea, reieșind din necesitățile individuale, în cazul a 87 de familii a fost acordat suport în perfectarea actelor de identitate și documentarea copiilor, consiliere psihologică, suport în înscrierea copiilor la instituțiile de învățămînt preșcolar, au fost întreprinse vizite de instruire a familiilor în scopul prevenirii accidentelor la copii de către asistentul social, asistentul medical, polițistului de sector și distribuite ghiduri, pliante referitoare la prevenirea riscurilor la domiciliu, au fost acordate ajutoare materiale.

Pentru prevenirea ratei mortalității infantile și a copiilor cu vîrsta de pînă la 5 ani la domiciliu în evidența în anul 2019 au fost luate 29 de femei de vîrstă reproductivă (15-49 ani) în situație de risc, au fost efectuate 13 evaluări inițiale și 10 evaluări complexe a femeilor din categoria respectivă, au fost elaborate 10 planuri de asistență a femeilor de vîrstă reproductivă în situație de risc dintre care 7 au fost realizate.

Totodată, la completarea rapoartelor vizate, au fost elucidate problemele existente în cadrul mecanismului de colaborare intersectorială și prezentate propuneri întru depășirea acestora.

Astfel, printre problemele frecvent indicate în rapoartele prezentate, specialiștii s-au referit la prezența patologiilor sociale ale familiilor (abuzul de alcool, droguri, violență în familie), indiferența și incapacitatea părinților de a crește și educa copiii în condiții adecvate, lipsa sau insuficiența serviciilor sociale primare și specializate, lipsa metodelor de constrîngere și pedeapsă a părinților nedisciplinați, conlucrarea slabă, precum și discrepanța de opinii între membrii echipelor multidisciplinare în procesul de soluționare a problemelor familiilor cu copii în situație de risc, lipsa procedurii de identificare și managementul de caz a femeilor de vîrstă reproductivă în situații de risc, dependența de prestațiile sociale.

De asemenea, specialiștii responsabili au precizat o serie de propuneri pentru depășirea situației existente:

- monitorizarea continuă a familiilor cu copii în situație de risc;
- consolidarea competențelor parentale și sensibilizarea comunității în scopul prevenirii timpurii a riscurilor posibile și depășirea situațiilor dificile;
- susținerea familiei în vederea diminuării factorilor care afectează sănătatea și dezvoltarea copilului, precum și prevenirea separării copilului de familie;
- asigurarea accesului familiei cu copii la resursele, programele, serviciile din comunitate, în conlucrare cu specialiștii din cadrul instituțiilor de asistență medicală primară, de educație, de menținere a ordinii publice, cu reprezentanții administrației publice locale, reprezentanții societății civile;
- dezvoltarea serviciilor sociale la nivel de comunitate;
- instruirea continuă a membrilor echipelor multidisciplinare și organizarea unei conlucrări mai eficiente între actorii implicați în mecanismul vizat;
- stabilirea procedurii de identificare și evidență a femeilor de vîrstă reproductivă în situație de risc;
- informarea mai activă a populației despre metodele de sesizare privind cazurile de încălcare a drepturilor copilului;
- angajarea obligatorie încă a unui asistent social comunitar, care se va ocupa doar de problemele familiilor cu copii (cel puțin în localitățile cu o populație mai mare de 1000 locuitori);
- angajarea specialistului în protecția drepturilor copilului în cadrul autorității tutelare locale.

Evidența și monitorizarea familiilor cu copii în situație de risc

Pentru realizarea acestui obiectiv a fost creată și se actualizează în continuu baza de date cu privire la familiile cu copii în situație de risc, și anume:

Nr. d/o	Numărul copiilor aflați în situație de risc (conform art.8 al Legii nr. 140 /2013)	706
1.	Copii supuși violenței	35
2.	Copii neglijați	480
3.	Copii care practică vagabondajul, cerșitul, prostituția	20
4.	Copii care sunt lipsiți de îngrijire și supraveghere din partea părinților din cauza absenței acestora de la domiciliu din motive necunoscute	35
5.	Copii ai căror părinți au decedat	73

6.	Copii traiesc în stradă, au fugit sau au fost alungați de acasă	5
7.	Copii ai căror părinți refuză să-și exercite obligațiunile părintești privind cererea și îngrijirea copiilor	54
8.	Copiii care au fost abandonati de părinți	0
9.	Copii ai căror părinți au fost declarați ca fiind incapabili printr-o hotărîre judecătorească	2
10.	Copii victime ale infracțiunilor	2
Nr. copiilor separați de părinți (total în evidență)		1543
1	Nr. copiilor ai căror părinți/părinte sunt plecați peste hotare (total în evidență)	1330
2	Nr. copiilor cărora li s-a asigurat stabilirea statutului de copil ramas temporar fără ocrotire părintească sau de copil ramas fără ocrotire părintească	206
3	Copii luați de la părinți din cauza existenței pericolului eminent pentru viața sau sănătatea copilului	7

Executarea Hotărîrii Guvernului RM nr.290 din 15 aprilie 2009 „Pentru aprobarea Regulilor de eliberare a certificatului de luare în evidență a copilului care rămîne în țară, al cărui părinte/tutore, cetățean al RM, se angajează provizoriu în muncă în străinătate”.

În vederea executării Hotărîrii Guvernului RM nr.290 din 15 aprilie 2009 „Pentru aprobarea Regulilor de eliberare a certificatului de luare în evidență a copilului care rămîne în țară, al cărui părinte/tutore , cetățean al RM, se angajează provizoriu în muncă în străinătate”, de către specialiștii Direcției au fost eliberate **35** de certificate ECPAMS – I și ECPAMS - II și luați la evidență **35** de copii din **18** familii din raionul Hîncești.

Certificatul de luare în evidență a copilului care rămîne în țară, al cărui părinte/ tutore (curator), cetățean al Republicii Moldova, se angajează provizoriu în muncă în străinătate se eliberează la solicitarea părintelui/ tutorelui (curatorului), cetățean al Republicii Moldova, care se angajează provizoriu în muncă în străinătate.

ACTIVITATEA SERVICIULUI PSIHOLAGIC

Scopul general: Studiarea, sintetizarea și promovarea implementării legislației în vigoare în domeniul asistenței sociale a familiilor cu copii în dificultate. Asigurarea componentei psihologice a sistemului de protecție a drepturilor copilului din cadrul DASPF.

Obiective generale:

1. Evaluarea psihologică primară a copiilor/adolescenților aflați în dificultate și acordarea susținerii psihologice a copiilor aflați în dificultate cît și audiența/consilierea cetățenilor;
2. Asigurarea abordării individuale a fiecărui copil plasat în serviciul de plasament de tip familial;
3. Elaborarea rapoartelor privind evaluarea psihosocială cu recomandările necesare pentru copiii beneficiari de servicii sociale CCTF;
4. Deplasări în teritoriu în vederea evaluării situației copiilor în dificultate și determinării soluțiilor de remediere;
5. Participarea în calitate de reprezentant legal în ședințele de judecată pentru a apăra interesele minorilor în conformitate cu art.110¹ privind audierea în condiții special amenajate și participarea în procesele de judecată cu referire la medierea litigiilor între părinți – copii;
6. Participarea la activități de instruire, conferințe, seminare, mese rotunde cu subiecte ce țin de prestarea eficientă a serviciilor psihologice beneficiarilor și în domeniul protecției drepturilor copilului și familiei.

I. Evaluarea psihologică primară a copiilor/adolescenților aflați în dificultate și acordarea susținerii psihologice a copiilor aflați în dificultate, cât și audiența/consilierea cetățenilor

În decursul anului 2019, de asistență și susținere psihologică, printre copiii/adolescenții aflați în dificultate, au beneficiat 6 copii.

La capitolul audiența/consilierea cetățenilor, se raportează 9 persoane care au beneficiat de consiliere primară și asistență psihologică.

II. Asigurarea abordării individuale a fiecărui copil plasat în serviciul de plasament de tip familial

Intervenția psihologică a vizat următoarele servicii:

- evaluarea și consilierea psihologică a situației copiilor în situație de risc, rămași fără ocrotire părintească;
- vizite și consiliere psihologică la domiciliu conform solicitărilor specialiștilor și beneficiarilor;
- întocmirea rapoartelor psihologice în urma testării;
- încurajarea și susținerea copiilor care au fost plasați în servicii de plasament de tip familial.

Pe parcursul anului 2019 de asistență psihologică au beneficiat: **3 copii** - aflați în situație de risc plasați în Centrul Raional Pro Femina și **27 copii** - aflați în situație de risc plasați sau aflați deja în serviciul casă de copii de tip familial (CCTF), cărora prin intermediul evaluărilor psihologice primare li s-a elaborat/ revăzut planul de asistență și intervenție psihosocială după necesitatea fiecăruia.

III. Elaborarea rapoartelor privind evaluarea psihosocială cu scop de stabilire a statutului de copil adoptabil.

În perioada iulie-decembrie 2019 au fost elaborate 10 rapoarte privind evaluarea psihosocială a copiilor cu scop de stabilire a statutului de copiii adoptabili

IV. Deplasări în teritoriu în vederea evaluării situației copiilor în dificultate și determinării soluțiilor de remediere:

În decursul anului pe perioada iulie-decembrie, au fost efectuate **9 deplasări** în teritoriu atât în serviciile de plasament de tip familial CCTF cât și la domiciliul altor beneficiari, la solicitările specialiștilor în domeniu.

	Localitatea	CCTF	Sex	Numărul de copii	Total
1.	Horjești (3 familii)	CCTF	Fete: Băieți:	3 9	4
2.	Pervomaiscoe (2 familii)	CCTF	Fete: Băieți:	5 5	4
3.	Ivanovca	CCTF	Fete: Băieți:	- 4	4

4.	Crasnoarmeiscoe (2 familii)	CCTF	Fete:	6	3
			Băieți:	3	
5.	Dancu (3 familii)	CCTF	Fete:	4	5
			Băieți:	8	
6.	Călmățui	CCTF	Fete:	1	3
			Băieți:	3	

Concluzii. Recomandări

Sistemul național de protecție socială a familiei și copilului, fiind bazat pe promovarea abordărilor individualizate în alegerea formelor și măsurilor de protecție, conține două componente de bază: prestații bănești și servicii sociale.

Cît privește starea de lucruri vizavi de serviciile sociale adresate familiei și copilului, constatăm, că deși în anul 2018 a fost implementat mecanismul de transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale pentru finanțarea Pachetului minim de servicii sociale, aceste servicii nu acoperă necesitățile stringente ale copiilor la nivel comunitar.

Devine tot mai eficient cadrul instituțional în domeniul prevenirii instituționalizării copiilor, asigurat în mod special prin activitatea la nivel teritorial a Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate, care în mod transparent și complex examinează cazurile copiilor în risc de a fi separați de familie.

Totuși, constatăm, că unele autorități publice locale nu respectă cadrul conceptual și normativ în organizarea activității Comisiilor, ceea ce condiționează o abordare formală a problemelor din sistemul de protecție a copilului. Toate aspectele enunțate reprezintă o reală oportunitate pentru abordarea unei noi viziuni a sistemului de protecție a familiei și copilului. Pînă acum cu suportul donatorilor și partenerilor de dezvoltare s-au realizat multe lucruri importante, dar acestea acopereau doar segmente separate, cu intensitate și abordări diferite, astfel încît, în ansamblu, structura sistemului purtînd un caracter fragmentar.

În scopul asigurării unui trai decent și respectării drepturilor copilului eforturile urmează a fi focusate în continuare pe asigurarea măsurilor de protecție și de monitorizare a copiilor aflați în situație de dificultate, prin:

- elaborarea și promovarea cadrului normativ;
- promovarea cadrului de monitorizare și colectare a datelor privind implementarea politicilor în domeniul protecției familiei și copilului;

Problema de prim plan a Autorității Tutelare locale și teritoriale a cărei rezolvare este mai dificilă, rămîne asigurarea cu spațiu locativ a copiilor cu statut de copii rămași fără ocrotire părintească, care nu au de la părinți moștenire, motivul fiind că primăriile nu sunt capabile să asigure cu spațiu locativ acești copii, adică nu se respectă p.62 din Programul de Stat, privind asigurarea drepturilor copiilor aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 679 din 06.10.1995.

Concluzie: Unele examinări în domeniu arată că situația social-economică face ca familia și copilul să rămînă cele mai vulnerabile grupuri supuse riscurilor sociale. De aceea este necesar ca Consiliul raional, să planifice și să aloce surse financiare disponibile pentru implimentarea unor programe de asistență socială, fie implimentată Legea nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți privind drepturile copilului *cu numirea în funcție a specialistului în protecția drepturilor copilului în toate primăriile din raion sau macar în cele mai mari primării.*

Propuneri:

- Crearea unei structuri unice locale în domeniul protecției drepturilor copilului, care pînă la momet rămîine doar declarativă;
- Autoritățile tutelare locale și cea teritorială să întreprindă acțiuni permanente întru menținerea în atenție susținută copiii rămași fără ocrotirea părintească și cei în situație de risc, conlucrînd permanent cu specialiștii din toate domeniile care sunt factori de decizie în direcția neadmiterii încălcărilor de drept în rîndurile copiilor;
- dezvoltarea serviciilor sociale destinate copiilor: delicvenți, care au probleme de comportament; cu dizabilități severe, ș.a.

PREVENIREA ȘI COMBATerea VIOLENTEI ȘI TRAFICULUI DE FIINTE UMANE

În contextul implementării politicilor sociale naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane este dezvoltat și extins pe teritoriul republicii Sistemul Național de Referire în domeniul protecției și asistenței victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane (SNR). Actualmente, proiectul se implementează în 16 raioane din Moldova, inclusiv în raionul Hîncești.

În cadrul SNR se dezvoltă sistemul de colectare a datelor, privind asistarea victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane și violenței în familie, respectînd principiul confidențialității datelor personale.

Conform Legii nr. 241 – XVI din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Ordinului nr. 33 din 13.01.2006 a Ministerului Protecției Sociale a Familiei și Copilului „Cu privire la implementarea Legii nr. 241 – XVI din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane” și Legii nr. 45 cu privire la violența în familie - la nivel de raion activează echipa multidisciplinară pentru protecția și asistența socială a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane și violenței în familie.

I. Cu privire la activitatea echipelor multidisciplinare teritoriale (Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 228 din 28 martie 2014)

➤ Măsurile de creare și dezvoltare a Sistemului Național de Referire (SNR)

În raionul Hîncești este creată Echipa Multidisciplinară Teritorială Hîncești, care este compusă din coordonatorul echipei și 11 membri. În perioada anului 2019 au fost desfășurate 3 ședințe a EMD. Toate acțiunile sunt întreprinse de către coordonatorul EMT sau la indicațiile acestuia, însă există o frumoasă colaborare și receptivitate din partea tuturor membrilor EMT.

➤ Asigurarea respectării drepturilor omului - accesului victimelor TFU la asistența și protecția necesară

		Indicatori
i.	Dezvoltarea serviciului de identificare, repatriere și referire a victimelor TFU la toate nivelurile SNR	
1. Dezvoltarea identificării victimelor TFU		
Numărul victimelor TFU, identificate de către EMD în perioada anului 2019	☐ femei - 5 ___ pers. din ei ☐ copii - ___ 0 pers. ☐ bărbați - ___ pers. din ei ☐ copii - ___ 0 pers.	

Numărul victimelor TFU, cuprinse de programe de asistență:	☐ femei - <u>20</u> pers. din ei ☐ copii - <u>15</u> pers. ☐ bărbați - <u> </u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers.
Dintre acestea, cazuri noi, identificate în anul de raportare:	☐ femei - <u>5</u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers. ☐ bărbați - <u> </u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers.
Numărul victimelor TFU, (re)integrate cu succes:	☐ femei - <u>5</u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers. ☐ bărbați - <u> </u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers.
Dintre acestea, cazuri noi, identificate în anul de raportare:	☐ femei - <u>5</u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers. ☐ bărbați - <u> </u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers.
2. Acordarea asistenței în repatrierea victimelor TFU	
Numărul victimelor TFU, repatriate	☐ femei - <u>0</u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers. ☐ bărbați - <u>0</u> pers. din ei ☐ copii - <u>0</u> pers.
3. Dezvoltarea procedurilor de referire a victimelor TFU	
Numărul victimelor TFU, care au fost referite la nivel național	- <u>0</u> persoane
Numărul victimelor TFU, care au fost referite altor EMD	- <u>0</u> persoane
II. Reformarea sistemului de asistență pentru victimele TFU și integrarea acestuia în sistemul național de protecție socială	
Numărul victimelor TFU, care au obținut asistență socială sub formă de: - prestații de ajutor social - servicii sociale, <i>inclusiv</i> plasare în centru, care oferă servicii specializate sau primare pentru persoanele aflate în dificultate	- 0 persoane - 5 persoane <i>inclusiv</i> - 5 persoane
III. Măsuri speciale de asistență și protecție a copiilor, victime ale TFU	
Acordarea protecției și asistenței speciale victimelor traficului de copii: - Numirea reprezentantului legal al copilului - Reunificarea cu familia biologică sau extinsă: <i>Inclusiv:</i> Cu familia biologică Cu familia extinsă	3 persoane 2 persoane 1 persoană 1 persoană.

➤ **Prevenirea TFU prin acordarea asistenței sociale potențialelor victime ale TFU**

	Indicatori
I. Dezvoltarea serviciului de identificare, repatriere și referire a victimelor TFU la toate nivelurile SNR	
1. Dezvoltarea identificării victimelor TFU	
Numărul victimelor TFU, identificate de către EMD în perioada anului 2019	☐ femei - 5, ☐ fete - 15 , ☐ bărbați - 0, ☐ baieti - 14.
Numărul potențialelor victime TFU, cuprinse de programe de asistență:	☐ femei - 5, ☐ fete - 15, ☐ bărbați - 0, ☐ baieti - 14.
Dintre acestea, cazuri noi, identificate în anul de raportare:	☐ femei - 1, ☐ fete - 4 ☐ bărbați - 0, ☐ baieti - 9
Numărul victimelor TFU, (re)integrate cu succes:	☐ femei - 1, ☐ fete - 4. ☐ bărbați - 0, ☐ baieti - 7
Dintre acestea, cazuri noi, identificate în anul de raportare:	☐ femei - 1, ☐ fete - 4., ☐ bărbați - 0, ☐ baieti - 9
2.Reformarea sistemului de asistență a potențialelor victime ale TFU și integrarea acestuia în sistemul național de protecție socială	
Numărul potențialelor victime ale TFU, care au obținut asistență socială sub forma de: - prestații de ajutor social - servicii sociale, <i>inclusiv</i> servicii de tip familie (tutela, curatela, adopție, asistența parentală profesionistă, case de copii de tip familial, etc) plasarea în instituțiile rezidențiale pentru copii	- 0 persoane - 23 persoane <i>Inclusiv</i> - 13 persoane - 10 persoane
3. Dezvoltarea rețelei de servicii pentru potențialele victime ale TFU la toate nivelurile SNR	
Dezvoltarea serviciilor pentru potențialele victime ale TFU în cadrul SNR în parteneriat cu donatorii internaționali și societatea civilă: - asistență psihologică (consiliere individuală și de grup, consilierea membrilor de familie, etc.);	3 persoane
4. Măsurile speciale de asistență și protecție a copiilor, potențialele victime ale TFU	
Acordarea protecției și asistenței speciale victimelor traficului de copii: - Numirea reprezentantului legal al copilului - Reunificarea cu familia biologică sau extinsă: <i>Inclusiv:</i> Cu familia biologică Cu familia extinsă	3 persoane 11 persoane 4 persoană 7 persoană.

II. Cu privire la cazurile de violență în familie

1. Cazuri sesizate

Numărul total de cazuri de violență în familie sesizate Structurii teritoriale de asistență socială pe parcursul anului 2019	62
din ele / <i>uz hux</i>	
sesizări de la victime	14
sesizări de la membrii de familie	3
autosesizări	7
sesizări de la organele de poliție	17
sesizări de la specialiști din domeniul medical	4
sesizări de la specialiștii din domeniul educației	4
sesizări de la autoritatea tutelară	10
sesizări de la organizații neguvernamentale	2
sesizări din partea altor persoane care dețin informații despre pericol iminent de săvârșire a unor acte de violență sau despre săvârșirea lor	1

2. Cazuri înregistrate

Numărul total de cazuri confirmate înregistrate de către Structura teritorială de asistență socială în Registrul de evidență a cazurilor de violență în familie pe parcursul anului 2019	53
din ele primare (prima dată)	36
din ele repetate	17
Numărul total de dosare pe violență în familie gestionate de către Structura teritorială de asistență socială pe parcursul anului 2019	60
dintre care dosare deschise pe parcursul anului 2019	43
dintre care dosare deschise rămase în gestiune din anul precedent raportării	17
Numărul total de victime care au beneficiat de servicii din partea Structurii teritoriale de asistență socială pe parcursul anului 2019	49
dintre care doar victime adulte	12
dintre care victime adulți cu copii	37
Numărul de cereri privind eliberarea ordonanței de protecție depuse la instanța judecătorească de către organul de asistență socială, conform art. 278⁴ al Codului de Procedură Civilă pe parcursul anului 2019	4
Numărul activităților de sensibilizare și informare a populației privind violența în familie desfășurate pe parcursul anului 2019	21

Numărul de ședințe a Echipelor Multidisciplinare Teritoriale convocate pe marginea cazurilor de violență în familie	15
raionale	3
comunitare	12
Numărul sesiunilor de instruire în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie a Echipelor Multidisciplinare teritoriale	5
raionale	3
comunitare	2

PARTENERIATE cu DASPF Hîncești

Activitățile Asociației „The Moldova Project” în raionul Hîncești

Asociația de Caritate „The Moldova Project” lucrează cu familiile vulnerabile din RM care trăiesc în condiții de sărăcie extremă și previne abandonul copiilor în instituțiile rezidențiale.

Misiunea Asociației este de a ajuta familiile vulnerabile din Republica Moldova prin identificarea soluțiilor pe termen lung pentru problemele cu care se confruntă acesta, astfel încât ei să trăiască o viață mai fericită, mai sigură și independentă.

Viziunea Asociației este de a ajuta fiecare copil din Moldova să beneficieze de educație, familie, un cămin sigur și oportunitatea de a fi fericit.

Strategia Asociației constă în a lucra împreună cu familiile în sistem de unu-la-unu, iar nevoile, abilitățile și visele acestora se află în centrul preocupărilor Asociației.

Cum funcționează „The Moldova Project” în raionul Hîncești:

- **Un program de donații lunare individuale** de succes pentru susținerea familiilor vulnerabile (aproximativ 30 de familii lunar beneficiază de pachete alimentare, igienice, haine, mobilier și alte lucruri necesare pentru creșterea și îngrijirea copiilor).
- **Mentorat intensiv**, oferit de echipa multidisciplinară din cadrul Asociației la peste 30 de familii lunar. Se lucrează cu fiecare familie individual pentru a monitoriza progresul acestora către independența financiară și se ajută fiecare membru al acestor familii să depășească dificultățile pe care le întâmpină, inclusiv cele privind sănătatea fizică și psihică, șomajul, problemele în relații etc.
- **Servicii de sănătate complexe**, cu un număr de peste 150 de intervenții medicale efectuate anual.
- **Asistență educațională**, inclusiv lucrul îndeaproape cu profesorii pentru monitorizarea progresului, dar și a prezenței copiilor în instituțiile de învățământ, instruirea părinților cu privire la importanța educației copiilor lor, suplinirea cu uniforme, genți și rechizite școlare la necesitate și oferirea sprijinului tinerilor pentru a însuși o profesie, astfel încât să obțină calificările necesare pentru un viitor mai prosper. Peste 100 de copii din raion au beneficiat de rechizite școlare și alte obiecte necesare pentru procesul educațional.
- **Program antreprenorial**, prin intermediul căruia familiile sunt ajutate să-și dezvolte abilitățile de antreprenori, fiind ajutați în acest scop la cumpărarea de animale, crearea unei sere sau a altor produse pe care le pot utiliza pentru generare de profit. Peste 300 de animale/păsări sunt procurate anual pentru familiile social-vulnerabile din raion.
- **Găzduirea voluntarilor internaționali** pentru a lucra cu copiii vulnerabili (peste 600 de voluntari internaționali găzduiți începând cu 2008).

- **Un proiect anual de construcții**, în cadrul căruia voluntarii internaționali lucrează împreună cu familiile, pentru a renova casele deteriorate grav, pentru a le face mai sigure și mai confortabile. În anul 2019 – 5 case a familiilor vulnerabile au fost reparate/construite.
- **4 case au fost procurate** de către Asociație pentru familiile social-vulnerabile beneficiare a proiectului.
- **Proiecte de vară și de iarnă** realizate cu succes, care oferă programe de animație, creative și distractive pentru copii care altfel nu ar avea nimic altceva de făcut după finisarea orelor de școală. Peste 1000 de copii au beneficiat de aceste proiecte în 2019.
- **Administrează 3 Ludoteci** (camere de joacă) complet echipate în comunele Logănești, Bobeica, Ciuciuleni și una în Drăgușeni Noi este la moment în proces de creare.
- **Instruiri** într-o gamă largă de subiecte, precum sănătate, relații interpersonale, cariera, educarea și creșterea armonioasă a copiilor etc. În 2019 au fost realizate 2 instruirii pentru circa 60 de părinți beneficiari ai proiectului din raionul Hîncești.
- **Parteneriat** cu Direcția Asistență Socială și protecție a Familiei din raionul Hîncești și primăriile din comunele Bobeica, Logănești, Negrea, Sofia, Mirești, Mereșeni, Ciuciuleni, Drăgușeni Noi.

Această combinație de activități s-a dovedit a fi deosebit de reușită întru transformarea spre bine a vieților familiilor defavorizate din raionul Hîncești.

Activitatea CCF Moldova (Copil, Comunitate, Familie Moldova) **în raionul Hîncești**

În contextul implementării obiectivelor Strategiei naționale pentru protecția familiei și copilului și a obiectivelor specifice Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, CCF Moldova oferă continuu suportul și asistența tehnică în procesul de reformare/transformare a instituțiilor rezidențiale din Republica Moldova, inclusiv a Centrului de Plasament și Reabilitare pentru Copii de Vîrstă Fragedă localizat în municipiul Chișinău, str. Cosmescu 51.

Acest angajament se realizează în baza Memorandumului de colaborare încheiat între **Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale** în persoana Ministrului, doamna Svetlana Cebotari, și **AO CCF Moldova – Copil, Comunitate, Familie Moldova**, înregistrată la Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nr.2952 din 08.04.2004, reprezentant oficial al organizației Hope and Homes for Children din Marea Britanie (HHC UK), în persoana directorului organizației, Liliana Rotaru, CCF Moldova.

Din anul 2015 pînă în prezent am reușit să stabilim un parteneriat durabil atît cu Autoritățile Tutelare Teritoriale și Locale din raioanele de origine ale copiilor, cît și cu administrația/personalul Centrului de Plasament și Reabilitare pentru Copii de Vîrstă Fragedă în scopul eficientizării procesului de dezinstituționalizare a copiilor de vîrstă fragedă/prevenirii separării, oferind recomandări și suport în implementarea acestora. CCF Moldova/HHC continuă să ofere sprijin în prevenirea separării copiilor/reintegrarea copiilor în familii, dezvoltarea serviciilor sociale și în special celor de tip familial în scopul dezinstituționalizării și prevenirii separării copiilor de familiile lor. Dezvoltarea serviciilor alternative de tip familial (APP, CCTF, tutela/curatelă) implică acțiunile de recrutare, evaluare a potențialilor asistenți parentali profesioniști, dar și instruire inițială/continuă a asistenților parentali profesioniști.

Pentru anul 2019 CCF Moldova/HHC a oferit suport r-lui Hîncești în următoarele domenii:

1. Prevenirea separării/instituționalizării a 11 copii: reparația locuințelor, procurare echipament pentru casă/electrocasnice, mobilier, procurare animale/păsări, consiliere legală, consiliere psihologică, asistență în accesarea serviciilor specializate, inclusiv servicii de dezalcoolizare, procurare produse igienice, alimentare, echipament bebeluși, lemne, transport, planificare familială, vizite de monitorizare săptămînale în familii etc. în suma de 50.000 lei.

2. Reintegrarea a 2 copii într-o familie CCTF, totodată menționăm că în colaborare cu Autoritățile locale lucrăm la reintegrarea a 10 copii din sistemul rezidențial în forma de protecție familială.
3. Un număr de 4 asistenți parentali profesioniști din raion au fost recrutați și instruiți.

CCF Moldova consideră că doar prin formarea unor parteneriate durabile și eficiente se va putea atinge viziunea ca toți copiii din Moldova să crească în mediu familial.

CONCLUZII și RECOMANDĂRI

Asistența socială, ca parte componentă a sistemului protecției sociale, reprezintă un ansamblu de beneficii necontributive în bani (prestații sociale) sau în servicii sociale, aplicabile separat sau în comun, de satisfacere a necesităților persoanelor care se găsesc în situații de risc. Constituie mecanismul principal prin care societatea intervine pentru a preveni, limita sau înlătura efectele negative ale evenimentelor care se produc asupra persoanelor sau grupurilor vulnerabile, care nu pot face față exigențelor vremii.

Obiectivul primordial în asistența socială este atenuarea sărăciei și promovarea incluziunii sociale a persoanelor nevoiașe și cu dizabilități, familiilor cu copii în situație de risc, intervenția pe perioada de timp cât persoana se află în situație de risc pentru a o ajuta să o depășească prin diverse servicii de asistență socială, acordate în combinație cu beneficiile bănești în funcție de problemă. Diversitatea și quantumul prestațiilor și serviciilor sociale sînt condiționate de starea economiei, de resursele financiare existente, de necesitatea construirii cadrului administrativ și normativ de aplicare.

Conform Legii asistenței sociale nr. 547-XV din 25.12.2003 obiectivele asistenței sociale constau în prevenirea și depășirea situației de dificultate a persoanelor sau a familiilor și în asigurarea integrării lor sociale, cu respectarea principiului autonomiei.

Sistemul de servicii sociale la moment se află în proces de ajustare la provocările condiționate de migrația forței de muncă, lipsa suportului din partea familiei pentru anumite grupuri de beneficiari, venituri reduse, lipsa rețelelor de suport, lipsa infrastructurii la nivel de comunitate, precum și a schimbării continue a profilului beneficiarilor și necesităților acestora.

Concomitent, datele statistice relevă impactul politicilor promovate în alte domenii, capacitate redusă a autorităților administrației publice locale în asigurarea sustenabilității serviciilor sociale, pe alocuri lipsa personalului calificat, fluctuația resurselor umane din domeniul asistenței sociale, precum motivarea financiară relativ scăzută comparativ cu volumul sarcinilor de muncă, diversitatea grupurilor de beneficiari și încărcătura psiho-emoțională.

Contextual celor expuse, se atestă necesitatea susținerii în continuare a autorităților publice locale prin politicile intersectoriale promovate, identificarea posibilităților de motivarea a angajaților din domeniul asistenței sociale precum și sporirea imaginii asistentului social comunitar.

Sistemul național de protecție socială a familiei și copilului, fiind bazat pe promovarea abordărilor individualizate în alegerea formelor și măsurilor de protecție, conține două componente de bază: prestații bănești și servicii sociale.

Cît privește starea de lucruri vizavi de serviciile sociale adresate familiei și copilului, constatăm aceeași abordare fragmentară în dezvoltarea acestora.

Deși în anul 2018 a fost implementat mecanismul de transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale pentru finanțarea Pachetului minim de servicii sociale, constatăm că aceste servicii nu acoperă necesitățile stricte ale copilului la nivel comunitar.

Devine tot mai eficient cadrul instituțional în domeniul prevenirii instituționalizării copiilor, asigurat în mod special prin activitatea la nivel teritorial a Comisiilor pentru protecția copilului aflat în dificultate, care în mod transparent și complex examinează cazurile copiilor în risc de a fi separați de familie. Totuși constatăm că unele autorități publice locale nu respectă

cadrul conceptual și normativ în organizarea activității Comisiilor, ceea ce condiționează o abordare formală a problemelor din sistemul de protecție a copilului.

Toate aspectele enunțate reprezintă o reală oportunitate pentru abordarea unei noi viziuni a sistemului de protecție a familiei și copilului. Până acum cu suportul donatorilor și partenerilor de dezvoltare s-au realizat multe lucruri importante, dar acestea acopereau doar segmente separate, cu intensitate și abordări diferite, astfel încât, în ansamblu, structura sistemului purtând un caracter fragmentar.

Pe parcursul anului 2019 funcționarii publici din cadrul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești au participat și au luat cuvîntul la seminarele raionale privind problemele din domeniul social, organizate de către Direcție.

În perioada de activitate au fost examinate petițiile cetățenilor parvenite de la organele ierarhic-superioare, s-au dat răspunsurile respective în termenele stabilite de legislația în vigoare.

Au fost primiți în audiență circa 5000 de cetățeni și s-a răspuns la numeroase apeluri telefonice, la care s-au oferit consultații, explicații, îndrumări etc.

S-au elaborat și s-au prezentat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale note informative privind situația persoanelor social-vulnerabile din raion, s-a colaborat cu echipele multidisciplinare din primăriile raionului, precum și cu asistenții sociali comunitari.

De către specialiștii principali din cadrul Direcției au fost efectuate și alte atribuții ce țin de asigurarea activității eficiente a Direcției asistență socială și protecție a familiei Hîncești, cum ar fi: întocmirea panoului anual de acțiuni pentru anul în curs, elaborarea rapoartelor privind sistemul de control financiar public intern în entitatea publică, întocmirea raportului privind funcționarea sistemului de control intern managerial (CIM), elaborarea registrului riscurilor posibile în realizarea obiectivelor operaționale de bază ale DASPF și registrului riscurilor de corupție, precum și contribuirea la elaborarea proiectului de buget în ceea ce privește scopurile și obiectivele Direcției ș.a.

Reieșind din cele expuse, înaintăm **propuneri** întru ameliorarea situației în domeniul protecției sociale a persoanelor aflate în dificultate:

1. Compensațiile pentru serviciile de transport să fie majorate și achitate persoanelor cu dizabilități, reieșind din mărirea prețului de cost la produsele petroliere, bilete de călătorie în mijloacele de transport.
2. Este necesară crearea unui Centru de plasament de urgență pentru persoane adulte aflate în dificultate din raionul Hîncești, pînă la identificarea și stabilirea formei optime de protecție a acestora.
3. Crearea unui Centru de plasament și reabilitare pentru persoane cu boli psihoneurologice și psihocronice ar asigura protecția și îngrijirea necesară acestei categorii a populației.
4. Majorarea numărului de unități în serviciul social „Asistență Personală” ar acoperi necesitățile persoanelor cu dizabilități severe și ar oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe, în vederea favorizării independenței și integrării lor în societate și realizării dreptului de a trăi în comunitate.
5. În scopul asigurării unui trai decent și respectării drepturilor copilului eforturile urmează a fi focusate în continuare pe asigurarea măsurilor de protecție și de monitorizare a copiilor atlași în situație de dificultate, prin:
  - elaborarea și promovarea cadrului normativ;
  - promovarea cadrului de monitorizare și colectare a datelor privind implementarea politicilor în domeniul protecției familiei și copilului;

- repatrierea și asistența copiilor identificați fără însoțitori legali pe teritoriile altor state, precum și deteminarea mecanismelor de cooperare bilaterală în domeniul dat cu Federația Rusă și Ucraina;
  - consolidarea capacităților profesionale ale autorităților administrației publice locale (primărilor) în domeniul protecției drepturilor copilului, în special în ce privește exercitarea funcțiilor autorității tutelare în contextul identificării, protecției, monitorizării și evidenței copiilor în situații de dificultate;
  - intensificarea acțiunilor de prevenire a instituționalizării copiilor și de dezinstituționalizare a lor;
  - dezvoltarea programelor de consolidare a abilităților parentale în creșterea și educația copiilor;
  - eficientizarea sistemului de stabilire și plată a prestațiilor sociale familiilor cu copii și copiilor în situații de dificultate;
  - angajarea specialistului în protecția drepturilor copilului în cadrul autorității tutelare locale.
6. În scopul eficientizării prestării serviciilor de îngrijire la domiciliu privind îmbunătățirea calității deservirii la domiciliu se propune preluarea experiențelor pozitive în domeniu de la organizațiile nonguvernamentale și internaționale prestatoare de servicii sociale, direcții/secții asistență socială din alte raioane.
7. Este necesară introducerea la nivel de stat a mecanismului de plată a serviciilor de îngrijire la domiciliu, ce ar permite lărgirea numărului de beneficiari și menținerea locurilor de muncă existente.
8. Instituirea unității de șofer al autoturismului și a unității de transport ar permite monitorizarea mai frecventă a activității lucrătorilor sociali în teritoriu.

OBIECTIVELE DASPF Hîncești:

Obiectiv 1. Creșterea gradului de conștientizare și de înțelegere în rândul populației a reformelor în sistemele de asistență socială și de bunăstare socială.

Obiectiv 2. Creșterea vizibilității activității DASPF și a serviciilor de protecție a populației.

Obiectiv 3. Îmbunătățirea și promovarea imaginii DASPF și a serviciilor prin contractarea percepțiilor greșite sau chiar negative existente în mass-media.

Obiectiv 4. Informarea, în timp util, prin intermediul mass-media, a grupurilor-țintă și a cetățenilor despre noutățile în domenii, succesele, dar și problemele existente;

Obiectiv 5. Asigurarea cetățenilor, partenerilor/donatorilor de respectarea transparenței în activitatea desfășurată.

Obiectiv 6. Fortificarea unui parteneriat eficient cu APL în promovarea serviciilor de asistență și protecție socială.